National Library Bibliothèque Nationale
DEC 18 1980
SECTION JOUR...
B103/c/1914

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3622 Markridge, La Cressento, Ca. 91214.

NR. 49 | SESTDIENA, 1980. GADA 13. DECEMBRIS | 30. GADS | SATURDAY, DECEMBER 13, 1980

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 75 centu

Uzticība LNAK darbam un vadībai

BEIGUŠĀS LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ PADOMES VĒLĒŠANAS

Kanadas latviešu centrālās organizācijas LNAK padomes vēlēšanas notika pa pastu laikā no 10. novembŗa līdz 1. decembrim, bet balsu skaitīšana 6. un 7. decembrī. Uz 35 padomes locekļu vietām šajās vēlēšanās bija pieteikti 66 kandidāti no pieciem dažādiem sarakstiem. Lielākais, ar 29 kandidātiem, bija LNAK darbinieku saraksts, no kuŗa ievēlēja 22 padomes locekļus vai 75,8%. Kanadas DV organizācijas sarakstā bija 12 kandidāti, no kuŗiem ievēlēja 7 (58,3%). Nacionālās vienības sarakstā nominētie 20 kandidāti nāca gan no LNAK darbinieku vidus, gan draudžu un lokālo organizāciju, kā arī sabiedrībā plaši pazīstamu darbinieku vidus. No šī saraksta ievēlēja 6 padomes locekļus vai tieši 30%. Pārējie, LNJAK saraksts ar 4 kandidātiem un Latviešu lauksaimniecības biedrības ar vienu kandidātu, neguva cerētos panākumus vēlēšanu ceļā. Kā zināms, visām organizācijām vai draudzēm ar vismaz 50 pilntiesīgiem LNAK dalībniekiem ir tiesības sūtīt deleģētos padomes locekļus. Tas nozīmē, ka bez pašreiz ievēlētiem 35 padomes locekļiem arī nākošā LNAK padome būs ievērojami lielāka.

Padomes vēlēšanu komisija A. Bērziņa vadībā intensīvā darba nobeigumu uzsāka jau 5. decembrī, veicot priekšdarbus balsu skaitīšanai, ko vairāk par 40 organizāciju sūtītie talcinieki J. Bāra vadībā paveica divās nākošajās dienās. Kopējais balsotāju skaits šogad bija 2880, kas, salīdzinot ar 1976. gada vēlēšanām, ir par 73 balsotājiem mazāk. Pārbaudot vēlēšanu komisijai piesūtītās aploksnes un nodotās balsošanas zīmes, par nederīgām tika atzītas 163 balsis. No tām viens balsotājs savā balsošanas aploksnē bija ielicis divas balsošanas lapas, 29 balsošanas lapas vietā bija iesūtījuši kandidātu informācijas lapas, bet 58 bija atstājuši nenosvītrotus vairāk par 35 kandidātiem. Nenokārtotu dalības maksu, neuzdotu adrešu vai citu iemeslu dēļ par nederīgām tika atzītas 75 balsis. Salīdzinot ar iepriekšējām vēlēšanām, šoreiz neviens balsotājs nebija izdarījis nekādas piezīmes uz balsošanas lapām, bet dažās aploksnēs bija pievienotas informātīvas vēstules. Tā derīgo balsu kopskaits šajās vēlēšanās bija 2717. Tās saskaitot, konstatēja, ka nākošajā LNAK padomē ievēlēti šādi padomes locekļi balsu skaita kārtībā.

1.	**L. Lukss**	**2181**
2.	**T. Kronbergs**	**2015**
3.	**I. Purva**	**1846**
4.	**J. Mežaks**	**1798**
5.	**M. Lorbergs**	**1678**
6.	**I. Alksnis**	**1601**
7.	**V. Plūdons**	**1601**
8.	**I. Leimane**	**1578**
9.	**I. Melnbārdis**	**1559**
10.	**R. Norītis**	**1549**
11.	**E. Šķobe**	**1543**
12.	**O. Ieviņš**	**1538**
13.	**M. Jonāne**	**1536**
14.	**A. Joma**	**1520**
15.	**J. Grodnis**	**1488**
16.	**V. Upeslācis**	**1485**
17.	**A. Dreimanis**	**1466**
18.	**V. Miklaševics, jun.**	**1454**
19.	**A. Voitkus**	**1454**
20.	**Z. Akots**	**1448**
21.	**A. Bērziņš**	**1417**
22.	**A. Budrevics**	**1371**
23.	**P. Cakuls**	**1370**
24.	**E. Dāvidsons**	**1370**
25.	**H. Jeckalējs**	**1359**
26.	**Ā. Šteins**	**1354**
27.	**J. Ozols**	**1344**
28.	**P. Vasariņš**	**1296**
29.	**G. Tannis**	**1287**
30.	**E. Pārups**	**1270**
31.	**I. Breikša**	**1240**
32.	**L. Ozols**	**1231**
33.	**A. Šterns**	**1225**
34.	**Ē. Nāgelis**	**1212**
35.	**V. Vāgners**	**1212**

(turpinājums 20. lp.)

Dr. Linards Lukss un Tālivaldis Kronbergs LNAK vēlēšanās izvirzījās visu pārējo kandidātu priekšgalā. Foto J. Liģers.

Polijā izšķirsies Austrumeiropas likteņi

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LA

Pasaule ar aizturētu elpu vēl joprojām seko notikumu attīstībai Polijā. Nenoliedzami varbūtējā Kremļa agresija var pašos pamatos satricināt Otrā pasaules kaŗa nobeigumā radīto brīvo demokratiju un sarkanā fašisma sadzīvošanas ilūziju. Polijā izšķirsies ne vien visas Austrumeiropas tautu politiskā nākotne, bet arī Brežņeva sludinātās doktrīnas tālākā pastāvēšana, t.i. Kremļa virskundzība pār viņa žēlastībai pakļautām vasaļvalstīm. Vēl jo vairāk — Polijā droši vien izšķirsies arī komūnistu diktātūras iekārtas tālākā eksistence vai neizbēgama sairšana. Pats par sevi saprotams, ka tieši Polijā patriotisko poļu iezvanītā nacionālā lepnuma revolūcija atbalsosies arī Baltijas valstīs, un tieši tādēļ mums ar vislielāko uzmanību jāseko Maskavas politiskiem manevriem, draudiem, šķietamai piekāpībai un citiem neģēlīgiem plāniem, kā apklusināt Polijas strādnieku balsis.

Vēl veselu mēnesi pasaules lielākā demokratija — ASV — atradīsies kuģa kapteiņa amatā esošā un jaunievēlētā prezidenta varas maiņas periodā. Ar gandarījumu jākonstatē, ka prezidents Kārters šajā šķietamā ,,politiskā tukšuma periodā'' nav apjukumā nolaidis rokas, lai nevarīgi noskatītos izšķirīgos notikumos starptautiskās politikas skatuvē. Kārters tūlīt pēc Rēgena ievēlēšanas visos svarīgos ārpolitikas jautājumos informējis nākamo prezidentu. Kārtera ārlietu un valsts drošības jautājumu padomnieki jau strādā roku rokā un labā saskaņā ar Rēgena pilnvarotiem amerikāņu tālākās ārpolitikas atbildīgiem lietpratējiem.

Pagājušā nedēļā Kārters no jauna brīdināja pasauli par Kremļa bruņoto spēku draudiem Polijas tālākai eksistencei.

(turpinājums 20. lp.)

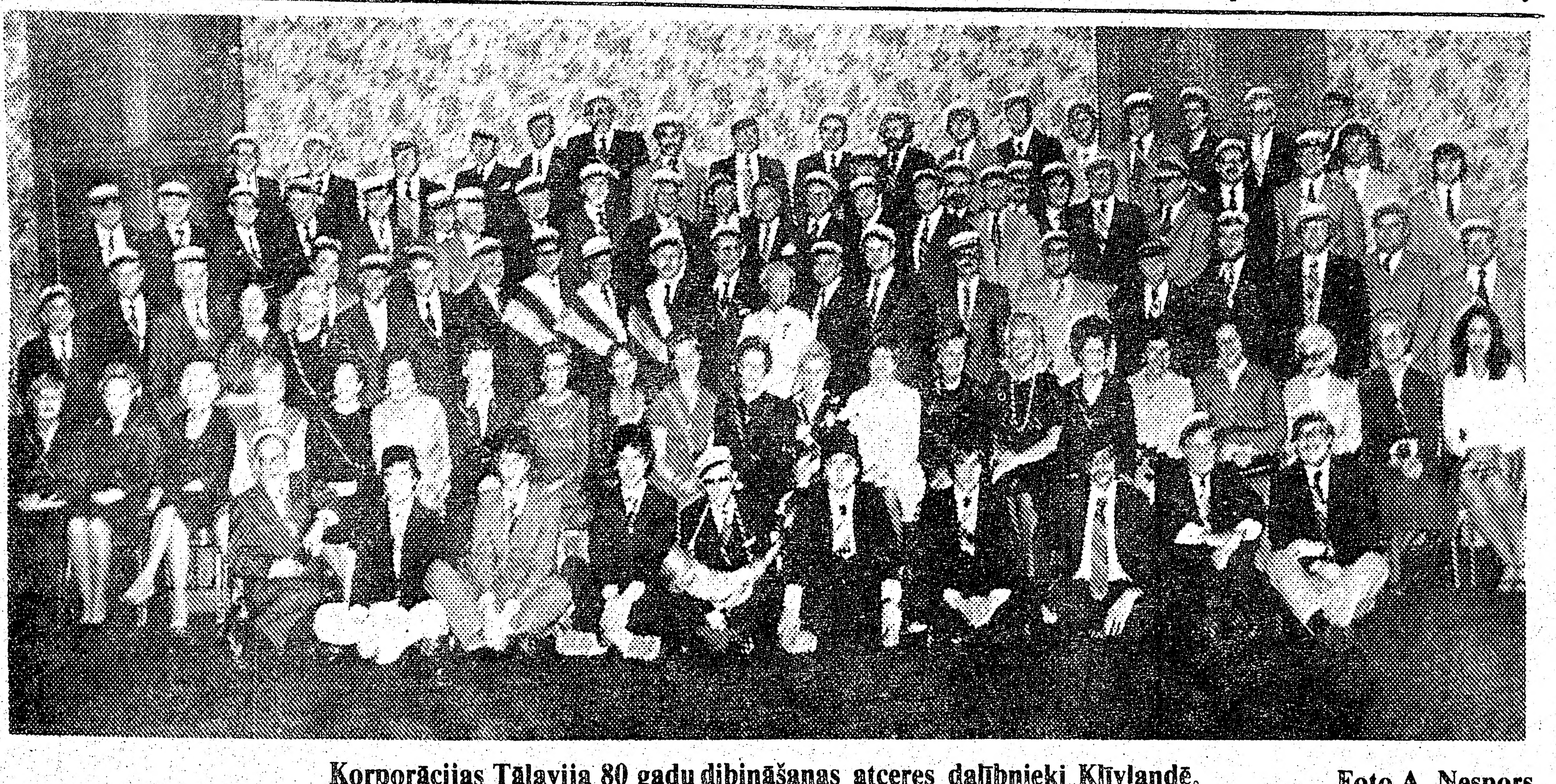

Korporācijas Tālavija 80 gadu dibināšanas atceres dalībnieki Klīvlandē. Foto A. Nespors.

IEVĒROJAMS ATBALSTS LATVIEŠU NACIONĀLAM LAIKRAKSTAM

Atzīstot rakstītā vārda lielo nozīmi cīņā par brīvības atgūšanu mūsu verdzībā nospiestai tautai un valstij, korporācijas Selonija simts gadu atceres dienā individuāli sēļi sazīmējuši nacionālā laikraksta Latvija Amerikā atbalstam simbolisku devumu 1000.00 dol. apmērā. Reizē tie solījušies arī turpmāk neliegt savu atsaucību. Viņi aicina ikvienu latvieti un organizāciju pievienoties šī nozīmīgā nacionālās cīņas ieroča — latviešu vienotāja laikraksta — atbalstīšanas akcijā.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1980. GADA 13. DECEMBRIS 49. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — E. Treilons, K. Bencons, E. Krūka. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1805 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 35 dol., 6 mēnešiem — 18. dol., 3. mēnešiem — 9 dol. Atsevišķa numura cena 75 centi.

Sludinājumu maksa sludinājuma daļā $4.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

NO OKUPĒTĀS LATVIJAS IZSŪTĪTAIS PATRIOTU VĒSTĪJUMS

1980. G. 18. NOVEMBRĪ

Latviju — latviešiem!

Un ticiet, kamēr tik latviešu tauta dzemdēs un izaudzēs vienu krietnu, raženu tautas dēlu, tikmēr šis viens pats cīnīsies, strādās un gādās līdz nāvei par savas tautas godu un labklājību.

Kronvaldu Atis

DĀRGĀ LATVJU TAUTA PLAŠAJĀ PASAULĒ!

Šodien mēs, latvieši, ar dziļu pārdzīvojumu atceramies 18. novembri, kurā neizsīkstošā bagātībā iesaistīts spēks un drosme Latvijas brīvībai un neatkarībai!

Ar smeldzošām sirdīm šodien skatām mūsu cietējas tautas vēstures traģisko turpinājumu. Jau 40 gadi pagājuši kopš tās tumšākās dienas latvju tautas dzīvē, kad tai tika atņemts tik ilgi gaidītais, tik grūti izcīnītais un tik dārgi pirktais — brīvības rīts. Šie četri gadu desmiti daudzējādā ziņā mūsu tautai ir bijuši tiešām katastrofāli: latviešu masveida iznīcināšana, fiziskā un garīgā terrorā, latviešu pagātnes kultūras dzīves noniecināšana un postīšana, un daudzveidīgos pasākumos latviešu tautu pārkrievināšana.

Zem Latvijas debesīm latvju zemē vērojama tik nožēlojama saimnieciska un politiska rīcība, ka katrs daudzmaz domājošs latvietis jūt sevī pienākumu domāt par citādiem laikiem... Aiz šķietamā techniskā un materiālā progresa nav grūti ieraudzīt pašreizējās okupācijas varas politiskās bailes, verdzisku atkarību un bezkritisku pakalpību Maskavai. Tautas apzinīgākā daļa labākajā gadījumā spēj tikai klusēt.

Drūmi redzēt tautu, kas kādreiz apliecināja ar sirdi un vārdos prieku, ka mēs „kungi nu esam zemē dzimtajā savā", tagad praktiski — saistītām mēlēm, smadzenēm un personīgo gribu.

Šai postažā dzīvojot, mēs tomēr esam dziļi pārliecināti, ka latviešu zemes rūķis, pārņemot dzīves stūri savās rokās, īsā laikā atjaunotu izpostīto un Latvijas valsts atkal būtu cienīgs partneris Eiropas tautu saimē.

Mīļie tautieši brīvajā pasaulē! Jūs esat latviešu tautas lielā delegācija Vispasaules domas priekšā! Piepildiet savu misiju! Izvērsiet stingrus un noteiktus pasākumus protestā pret Padomju nelikumīgo klātieni Baltijā, mūsu tautas pārkrievināšanu (!!) un pieprasiet Igaunijai, Lietuvai un Latvijai neatkarības atjaunošanu!

Esiet vienoti savos pūliņos, neļaujiet otrās šķiras lietām kļūt par šķērsli ceļā. Vienībā — spēks! Spēks — vienībā!

Jaunatne! Tu Latvijai esi īpaši vajadzīga; cīņai par savas tautas brīvību ir jākļūst par Tavu lielo aicinājumu!

Mēs aicinām visu ticību latviešus neaizmirst savu pienākumu savas tautas un Dieva priekšā! Baznīca ir bijusi un šodien tai īpaši jābūt Tēvzemes pīlāram!

Pašreiz latvieši te Dzimtenē ar lielu uzmanību vēro notikumu attīstību Madrides konferencē un it sevišķi mūsu — latviešu delegācijas darbu. Ceram, ka arī mūsu nosūtītais iesniegums un tam pievienotie materiāli dos savu ieguldījumu kopīgajā lietā.

Mēs esam apņēmības un enerģijas pilni cīnīties kopā ar Jums, līdz visa latvju tauta sapulcēsies brīva zem sava karoga Daugavas krastā!

Latviju — latviešiem!

Latvijas Neatkarības Kustība

Nepieviļaties! Ziema paliek ziema ..! Dadža zīm. LA.

Lasītāju Vēstules

JAUNATNE PROTESTĒ

Minsteres latviešu ģimnazijas 5. studiju semināra jaunieši, protestējot pret cilvēku tiesību pārkāpumiem Latvijā, lūdz latviešu jaunatnes apvienībām — ELJA, ALJA, LNJAK, DLJA, LJAA — boikotēt vasaras kursus, kas paredzēti ārzemju jauniešiem 1981. gada vasarā no 6. līdz 21. augustam Rīgā.

Mums īpaši rūp mūsu paaudzes liktenis tēvzemē. Olafs Brūveris par to saka savā rakstā „Trimda un mēs": „Vēl līdz šim mūsu dzimtenē notiek apcietināšanas, vēl līdz šim padomju vara vajā mūsu jaunatni Latvijā, vēl līdz šim Mordovijas soda nometnēs atrodas brāļi Tilgaļi."

Mums jāparāda, ka latviešu jaunieši trimdā spēj solidārizēties savā nostājā pret šādu rīcību. Mums jāparāda, ka latviešu jaunieši trimdā nebaidās atbalstīt savus brāļus un māsas dzimtenē. Mums jāaizstāv tie, kas iet sāpju ceļu soda nometnēs vai izsūtījumā savas pašu pārliecības dēļ.

Aicinājums šo mērķi īstenot domāts ne tikai visai latviešu jaunatnei, bet gan visai latviešu trimdas saimei. Šis boikots ir vērsts pret kultūras sakaru komiteju, kas, sadarbībā ar čeku, veido Rīgas vasaras kursu programmu čekas ierobežotos ietvaros.

Ceram, ka šai akcijai būs labvēlīgi atbalstītāji, kas palīdzēs mūsu mērķus īstenot.

I. Balodis Minsterē

ATCERAS LAIMONI NIEDRI

Stokholmā Zviedrijas ārlietu ministrs Ola Ullstens pieņēma vizītē Baltiešu sadarbības komitejas Zviedrijā pārstāvjus. Pārstāvji ministram nodeva Pasaules baltiešu apvienības un PBLA memorandus, PBLA Informācijas biroja Madridē izdotos preses materiālus un divus Baltiešu sadarbības komitejas Zviedrijā iesniegumus, kā arī informēja par mūsu aktīvitātēm Madridē.

Dānijas ārlietu ministrs Kopenhāgenā pieņēma Dānijas Latviešu Nacionālās komitejas priekšsēdi Edvīnu Šenbergu. Arī viņš ministram nodeva iepriekš minētos materiālus.

Interesanti piezīmēt, ka Stokholmas delegācijai par preses fotografu bija līdz Laimonis Niedre. Ministrs labi atcerējās viņa apcietināšanu, tiesāšanu un atbrīvošanu Latvijā 1979. g.

I. Freimanis Stokholmā

RUNČI PAR SKAĻU

Esmu sarīkojumos Runču orķestri dzirdējis vairākas reizes. Tas ir iecienīts starp mūsu tautiešiem. Negribu pārāk kritizēt, bet man ir iebildumi pret to skaļumu, piem. spēlējot 22. novembrī katoļu sarīkojumā Toronto. Dejotājiem, kā arī pie galdiem sēdētājiem, nebija iespējams pat sarunāties. Vai tad skaļruņus nevar noregulēt klusākus?

A. Silavs Gilfordā

RECENZIJA NAV KRITIKA

Nepievienojos Eduardam Silkalnam rakstā „Kritika par kritiku" Archīva 20. sējumā.

Silkalns neatšķir kritiku no recenzijas, bet es saskatu atšķirību. Silkalns piedēvē recenzijai trīs nolūkus: iepazīstināt lasītājus ar grāmatu, audzināt lasītāju un pamācīt autoru. Pēdējos divos nolūkos es saskatu didaktisku tendenci. Autori un lasītāji nav bērni, kuriem vajadzīga audzināšana un pamācība.

Silkalns uzsver vērtēšanu, bet es — analizi. Latviešu recenzenti beigās piemin vienu teikumu, kas skan kā vērtējums tikai tādēļ, ka garai un vispusīgai darba analizei laikrakstā nav vietas. Kritika — vispusīga darba analize aizņemtu daudz vairāk telpas un tā ieinteresētu tikai mazu lasītāju grupu, tādēļ latvieši un amerikāņi visvairāk rakstā recenzijas, nevis kritikas.

Silkalns par recenzijas „labuma galveno mērķi" uzskata patiesīgumu, bet patiesīgums ir subjektīvs jēdziens.

Es uzskatu par labu recenziju tādu, kurā apgalvojumiem ir dota motīvācija un konkrēts aizrādījums.

Nepiekrītu Silkalna apgalvojumam, ka mums labu recenziju nav tāpēc, ka mūsu recenzenti nemēdzot „ne kost, nedz skrāpēt".

Nevis kritiķi, bet laiks izsijā darbus. Laiks ir ļoti skarbs tiesnesis.

Egils Kalme

SOLISTE IRMA KURME KONCERTĒS TORONTO

Krājiet klusu gaismu savai dvēselei (K. Skalbe).

Ar šādu vadmotīvu Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja rīko Ziemsvētku ieskaņas koncertu 13. decembrī plkst. 19. Sv. Jāņa draudzes dievnamā; tanī dzirdēsim latviešu dziedoni no ASV, Irmu Kurmi.

Irma Kurme dzimusi Zemgalē, kur arī pavadīti viņas pirmie skolas gadi. Bēgļu gaitās nonākusi Vācijā, viņa turpinājusi skolas gaitas Saules ģimnazijā, pēc tam studējusi Pinebergas universitātē.

Dziedāšanu Irma Kurme mācās Detmoldas mūzikas akadēmijā un Hamburgas valsts mūzikas augstskolā. Līdz 1960. g. nodzīvojusi Eiropā, tad izceļojusi uz ASV, apmetoties uz dzīvi Mineapolē. Arī šajā kontinentā visu savu laiku Irma Kurme veltī dziedāšanas mākslai. Ar dziesmām piedalījusies ASV latviešu 5. vispārējo dziesmu svētku kopkoŗa koncertā, iedziedājusi vairākas skaņu plates un pašlaik ir Amerikas latviešu apvienības Kultūras biroja mūzikas nozares vadītāja.

Irma Kurme ir pirmā māksliniece, kas 1966. g. saņēma Ādolfa Kaktiņa piemiņas fonda balvu. Par savu smalko, māksliniecisko sniegumu latviešu solo dziesmu atskaņojumos viņa allaž izpelnījusies klausītāju atsaucību.

Arī šinī koncertā dzirdēsim tikai latviešu komponistu darbus.

Koncertā piedalās ērģeļu māksliniece Anita Rundāne.

DIRIĢENTE ATVADĀS NO DAINAS KOŖA

Pēc 12 intensīva darba gadiem no Dainas koŗa atvadās līdzšinējā diriģente Alma Skudra-Kārkliņa.

Liels ir šajos gados dziedāto dziesmu skaits, tāpat daudz stundu pavadīts mēģinājumos un braucienos no Hamiltonas uz Toronto.

Kāds dainietis aplēsis, ka diriģentes no Hamiltonas uz Toronto nobraukto kilometru daudzums pārsniedzot zemes apkārtmēra kilometru skaitu. Tā diriģente var lepoties ar pavisam retu rekordu — apkārt zemei ar dziesmu.

Taču neviens nav aplēsis un arī nevar aplēst sirdsdegsmi un darba mīlestību, ar kādu diriģente veikusi darbu latviešu dziesmai.

Paldies viņai par to!

Almas Skudras-Kārkliņas vadībā Dainas koris koncertējis tuvās un tālās vietās: vairākkārt dziedājis Čikagā, Kalamazū, Grand Rapidos un citur.

Viņas vadības laikā koris piedzīvoja it kā ,,tautisku atmodu'', kad dziedātāju rindās kuplā skaitā pārstāvēta bija mūsu jaunatne. Koris saņēma 6. Latviešu Dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas godalgu par vislielāko jauniešu skaita piedalīšanos korī.

Par godu aizejošai diriģentei 13. decembrī Latviešu Centrā paredzētas Dainas koŗa rīkotas atvadu vakariņas.

E.

Impresionisma tēva ievērojamā angļu gleznotāja V.M. Turnera (1775— 1851) darbu skate Ontario mākslas galerijā pulcē daudz apmeklētāju. Skate atvērta darbdienās no plkst. 11 līdz 9, bet nedēļas nogalēs no plkst. 9 rītā. Attēlā Turnera akvarelis ,,Uri līcis'', kas redzams Ontario mākslas mūzija skatē.

DZELMINIEKA MANTOJUMS

(Kārli Štrālu pieminot)

Šā gada 25. novembrī apritēs 100 gadi, kopš rakstnieks Kārlis Štrāls iesāka savu bagāto 90 gadu ilgo mūžu. Viņa dzīves gaitas sākās un beidzās Pļaviņās, Daugavas krastā. Agrā jaunībā pēc pagasta un Kokneses draudžu skolas gaitām viņš sekoja tēva pēdās, strādājot gan kā pārcēlējs, gan kā zemkopis tēva mājās. 1902. gadā kaŗa dienesta gaitas viņu noveda Polijā. Tai pašā laikā viņš arī sāka rakstīt. 1905. gadā Štrāls atgriezās Latvijā, pašmācības ceļā sagatavojās par skolotāju, strādāja Latvijas redakcijā kopā ar R. Blaumani un vadīja Dzelmi no 1906—1907. g. Skolotāja darbam Štrāla dzīvē tikai gadījuma raksturs; lielāko tiesu viņš nodevās rakstniecībai.

1. Pasaules kaŗā Kārlis Štrāls kā virsnieks piedalās cīņās Galicijā un Polijā. Vairākkārt ievainots un apbalvots ar dažādām goda zīmēm, viņš revolūcijas laikā nonāk Kubaņā, bet Latvijā atgriežas tikai 1920. g. Pēc tam rakstnieks pārmaiņus dzīvo Rīgā un Pļaviņās.

Štrāla lirika ir sakopota divos krājumos: ,,Zirnekļa tīklā'' (1910) un ,,Zemes elpa'' (1927). Pēdējo Edvarts Virza reiz apzīmējis par vienu no latviešu dzejas virsotnēm. Jāpiezīmē, ka par Virzas dzejas debiju varētu uzskatīt ,,Nakts dziesmu'' publicēšanu Dzelmē 1906. g. Pateicoties Štrālam, latviešu dzejas laukā toreiz ātrāk un intensīvāk uzplauka ne viens vien jauns dzejas talants.

Laba tiesa Štrāla lirikas ir izkaisīta periodikā. Formā viņš ir meklētājs; viņa dzejā sastopamas dažādas variācijas, ieskaitot brīvo pantu. Štrāls ir arī rakstījis sonetus un sonetu vainagus. Visumā viņa dzeja ir drūma, rezignēta, pilna smeldzes, nemiera un vilšanās. Reizēm ieskanas kaislīgi, pat rēgaini toņi. 1922. g. iznāk viņa 1915. g. sacerētā poēma ,,Kauja pie Glemu liepas''. Tā ir veidota kā vēstule 33 oktāvās un attēlo kaŗa notikumus Galicijā.

Prozas laukā Kārlis Štrāls sākumā ir romantiķis, bet Blaumaņa ietekmē nonāk reālisma ievirzē. Pirmie stāsti ir publicēti Vērotājā un Pēterburgas Avīžu pielikumā, vēlāk Dzelmē. Stāstu krājumi, kas iznākuši grāmatās, ir ,,Dzintara vārtos'' (1921), ,,Saulīt' tecēj tecēdama'', ,,Katrīnīte'', ,,Sapņotāji'' (1922), ,,Dieviņa ļaudis'' (1919) un ,,Uguņainie krasti'' (1923). Abus pēdējos krājumus trimdā par jaunu izdevis apgāds ,,Tilts''. Tāpat šis apgāds ir otrreiz izdevis Štrāla kapitāldarbu — romānu ,,Kaŗš'', kur dokumentēti 1. Pasaules kaŗa notikumi. Romāna pirmie 2 sējumi Latvijā iznāk 1922. un 1926. g., bet 3 sējuma manuskripts pazūd okupācijas maiņu un 2. Pasaules kaŗa juku laikos. Tātad laba tiesa K. Štrāla prozas darbu ir bijuši samērā viegli pieejami trimdas lasītājiem. ,,Tilta'' izdotie darbi būs šodien atrodami kā privātu lastītāju krāju-ā mos, tā arī biedrību bibliotēkās. Daži eksemplāri droši vien būs vēl tagad paglabājušies R. Krūklīša grāmatnīcā Lansingā.

Pēc 2. Pasaules kaŗa Štrāls galvenokārt pievēršas literātūras apcerēm un tulkojumiem. Starp pazīstamākajiem tulkojumiem minami Ibsena ,,Spoki'', lagerlefas ,,Gesta Berlings'' un ,,Kristus leģendas'', Puškina ,,Jevgenijs Oņegins'', Dostojevska ,,Noziegums un sods'' un citi.

Par romānu ,,Kaŗš'' autors pats saka: ,,Nemeklējiet manā stostīgā stāstā cita varoņa kā tikai aprakstītā laikmeta elpu, kā to esmu sajutis, kad viņa man pūta sejā. Mans varonis būs kaŗš, tāds, kāds viņš iemiesojas dažu nedaudzu cilvēku pārdzīvojumos un liktenos.'' Šai darbā atrodami daudz autobiografisku elementu, jo rezerves virsnieks Augusts Stēģis ir rakstnieks pats. Viena no viskrāsaināk aprakstītām ainām ir kritušo aprakšana pēc kādas kaujas. Virsnieks Stēģis, varbūt gluži neticēdams, ka palicis dzīvs, atrod skaistumu ik sīkā detaļā, vienalga, vai tā būtu saules gaisma, zemes plaukums, dzīvie un mirušie kareivji, vai pat liktenīgā ievainojuma brūce jauna kareivja augumā. Tā var tikai priecāties cilvēks, kas jūt, ka tam dāvāta otra dzīvība. Pašu kaŗu Štrāls atkailina nežēlībā, bet viņa stāstījums ir episks, objektīvs, bez lieka patosa. Lasītājs tur neatradīs nedz programmatisku patriotisma vai varonības cildināšanu, nedz arī kaŗa nepieciešamības noliegšanu. Smagnēji rūpīgais stāstījums ar krāsaino personāžu un iestarpinātajiem civīlās dzīves epizodiem dod daudz pilnīgāku ieskatu par šo mums nozīmīgo laikmetu nekā A. Grīna ,,Dvēseļu putenis''.

Intensīvas kauju norises impresijas un dzīvi personāži atrodami arī stāstā ,,Saulīšu Pēters'', kur pusaudzis zēns nejauši nonāk kaŗa krustugunīs. Īpatnējs un iespaidīgs ir stāsts ,,Dieviņa ļaudis'', kur sektantisma pārmērības nonāk konfliktā ar lauku ļaužu veselo prātu un instinktiem. Vēl jāpiemin arī simboliskais stāsts ,,Arele'' ar bībelisku motīvu un vienreizēji dzejisku valodu. Daudzos Štrāla stāstos dominē arī drūmi sižeti ar traģiskām vai rezignētām beigām.

Varbūt tikai tagad sākam apjaust, ka Kārļa Štrāla nozīme latviešu literātūras daiļradē sniedzas tālāk par viņa atstātajiem darbiem. Būdams Dzelmes redaktors, viņš ir ietekmējis latviešu literātūras veidošanos mums ļoti nozīmīgā polītiskā un literārās attīstības laikmetā. Kārlis Štrāls ir dzelminieks — viens no deviņiem Dzelmes manifesta parakstītājiem. Šī manifesta galvenā principa ,,Mākslu mākslai'' nozīmi nekādā ziņā nedrīkstam par zemu novērtēt, it sevišķi šinīs laikos.

Kārļa Štrāla simtgadi latvieši piemin gan dzimtenē, gan svešumā. Tā ir liecība, ka rakstnieks ir atstājis ne tikvien paliekamas literāras vērtības, bet arī ietekmējis veselas rakstnieku paaudzes.

Nora Kūla

SKAISTA ZIEMSVĒTKU DĀVANA IKVIENAM

JANĪNAS BABRES

BRĪNIŠĶĀ ZVAIGZNE

ZIEMSVĒTKU STĀSTI, PASAKAS, LEĢENDAS UN DZEJA

ANŠA BĒRZIŅA ILUSTRĀCIJAS

Cena: USA $7.00

Kanadā $8.00, plus pasta izd., $ .80 Grāmata dabūjama latviešu grāmatu galdos vai autografēta no autores:
5430 16th Ave., North,
St. Petersburg, Fl. 33710.

Starp tuksnesi un Nīlu

ĒĢIPTES CEĻOJUMA PIEZĪMES

INDRA GUBIŅA

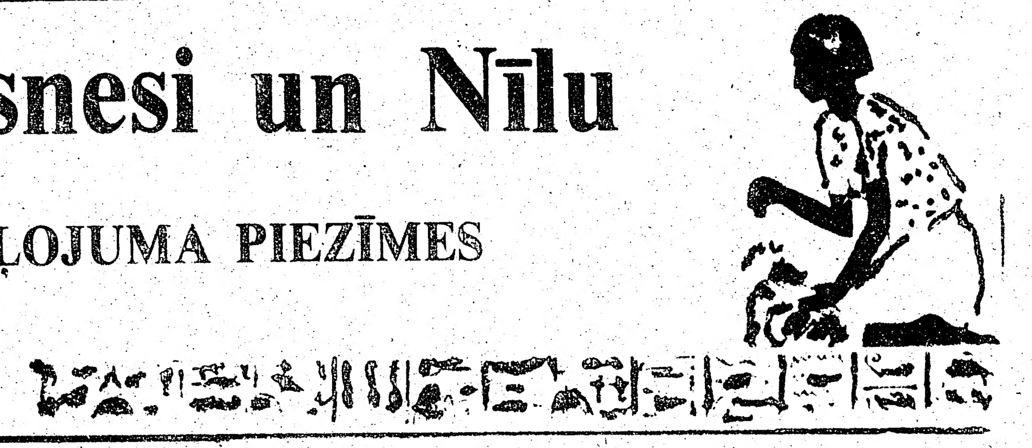

(5. turpinājums)

Pēc Toronto redzētās Tutenhamuna dārglietu izstādes patiešām biju sagaidījusi arī te redzēt vizuļojošas statujas, dārgas rotas, skaistas alabastra lampas. Protams, man taču vajadzēja saprast, ka tādas lietas ir mūzejā, ne šeit īstajā kapā! Tomēr man būtu ļoti paticis tieši šeit redzēt kaut ko vairāk nekā tikai zelta sarkofagu. Sīkie, smalkie raksti no vairāk nekā trīs tūkstoš gadu pagātnes, zīmējumi ar tā laika vēstījumiem!

Ilgi uz tiem nevaram skatīties, jāiet ārā, lai atbrīvotu vietu citiem tūristiem. Ārā mums pieteikts turēties kopā, lai nepazūdam un nesajaucamies ar citām grupām, tādēļ neuzdrošinos viena pati nekur iet, kaut mani vilktin velk pakāpties smilšainajos kalnos. Krietni augstu saskatu kāda gājēja plīvojošās melnās drēbes. Kalns šeit liekas diezgan augsts, un tā galā var redzēt vēl dažus kustīgus punktiņus. Kur viņi dodas tuksnesī? Vai viņi noskatās uz mums?

Interesanti ir vēja apgrauztie kalni. Liekas, daba smiltīs veidojusi ne mazāk iespaidīgas skulptūras par senajiem ēģiptiešiem.

Saule ir spoža, gandrīz vai tieši virs galvas, taču pārāk karsts nav. Vietējie arabi, kuŗi atkal klaiņo apkārt ar visādiem suvenīriem, satinušies vilnas šallēs, jakās, puloveŗos, mēteļos.

Slaids, pajauns cilvēks no mūsu grupas, izmeties sporta krekliņā, slauka sviedrus, kamēr mūsu gids atkal pārskaita, vai visi esam. Tad ved mūs uz Ramzesa IV kapu. Jaunais cilvēks prasa gidam, kuŗam zem smalkā vilnas galabijа ir arī pamatīgs puloveris, vai viņam neesot karsts? Arabs zinīgi smaida. Nē, karstā saule netiek klāt, tāpat kā netiek klāt aukstais vējš. Un viņš savukārt ieteiktu nestaigāt tikai kreklos, no tuksneša ir jāuzmanās!

Kad esam pie Ramzesa IV kapeņu durvīm, jūtam aukstumu nākam mums pretim, bet ejam vien tumšajā dzestrumā, ejam cauri 12 vārtiem un 32 gadu simteņiem. Tālo laiku valdnieks pratis likt sev uzbūvēt varenas kapenes, viņš nemira jauns, kā Tutenhamuns, tādēļ viņam laika pietika, lai amatnieki un mākslinieki izdaiļotu viņa iegešanu mūžībā. Sienas rotā zīmējumi, bet griestus — gleznojumi, kuŗu krāsai visi aizgājušie gadu simti nenieka nav izdarījuši!

Mirdza man pagadījusies blakām, un es klusiņām viņai saku: — Vajadzēja no vecajiem ēģiptiešiem dabūt formulas, kā krāsas jaukt. Mums Kanadā mājas jākrāso katrus piecus gadus! —

Jā, te laistās zvaigznes un saules, te blāv lotusziedi un mēness, kur sienās attēlota vēsture, sen aizgājušā laika ikdiena.

Pa slīpo eju virzāmies dziļāk un dziļāk kapā. Pašā galā četri vareni pīlāri, rotāti ar zīmēm un zīmējumiem, kas attēlo valdnieka upuŗus Tēbu dieviem. Varens un aizmūžīgs stāv akmens, uz kuŗa reiz stāvēja Ramzesa VI sarkofags. Un es, atdalījusies no grupas, aizeju aiz šī akmens, aiz varenajiem pīlāriem, kamēr pārējie vēl stāv starp 9. un 10. vārtiem. Zinu, ka pie 12. vārtiem tūre izbeidzas un tūristiem jāiet atpakaļ. Nav paredzēts, ka viņi ies tālāk un kāps iekšā tieši kapa telpā, bet es esmu te kopā ar vienu pāri.

Viņi aizgriezušies pētī vienu no varenajiem pīlāriem. Mirkli esmu pavisam viena, aizstājusies aiz sarkofaga akmens. Ne mani kāds redz, ne es kādu. Paveŗos ar pavāju spuldzīti izgaismotajos griestu rotājumos, un krāsas spilgtums, zelta vizēšana šajā kapa krēslā patiešām liekas kā no kādas citas valstības.

Bezgala tālu šķiet tūristu bariņa balsis. Domāju, kā būtu, ja es ļautu grupai aiziet un paliktu šeit citā gadu tūkstotī, citā laikā!

Aizvērtos izejas durvis, sīkās spuldzītes nodzistu un es būtu tumsā, tas viss.

Dzirdu, ka tūristu balsis attālinās, arī pāri, kas pētīja griestus, vairs ņemanu. Kāds milzīgs klusums! Mēģinu aptvert — kas ir laiks, kas ir šie gadu tūkstoši, kuŗi bija, vairs nav, bet kuŗu zīmes ap mani. Skatos zīmētajās saulēs, slīdošajās laivās, ritmiskajā dzīves atainojumā. Pirms vairāk nekā trīs gadu tūkstošiem sākās šīs kapenes, šīs gleznas, šie varenie vārti! Bet ko tajā laikā darīja latvieši? Vai viņi jau bija pie Baltijas jūras, vai grieza saulītes un auseklīšus klētsdurvīs? Cik tieši varu sataustīt aiz gadu tūkstošiem cirsto akmeni! Tā ir īstenība, bijusi un esoša, bet laiks — laiks ir aiztecējis. Ne man izjust Ramzesa laiku, ne to, kad es kā bērns staigāju jūrmalas baltajās smiltīs tur — Rīgas līča jūrmalā. Viss vienādi tāls — vai četri gadu desmiti, vai četri tūkstoši!

Klusums ap mani kļuvis biedīgs. Neredzu vairs neviena. Steidzīgi vien raušos no kapa klona ārā, līdz tieku līdz izliktajiem dēļiem, pa kuŗiem steigšus vien dodos uz izeju. Pa atvērtajām durvīm var redzēt saules spožumu.

Panāku mūsu grupu pie Ramzesa II kapenēm, kuŗas vairs tik varenas nav, jo viņa dzīves laikā paguva izkalt tikai pāris vārtus.

Kad no kapenēm esam ārā, saule patiešām jau karsē. Mums dod 15 minūtes laika nelielā restorāniņā nodzerties. Man šīs dārgās 15 minūtes jāizmanto tikšanai kalnā. Pa taciņu aiz restorāna sāku kāpt augšup. Atskatos. Kas par varenu sajūtu noraudzīties uz Ķēniņu ieleju, uz vareno valdnieku kapenēm!

Ir zināms, ka šajā lejā apglabāti apmēram 30 valdnieki, bet viņu kapus laupīja un laupīja visus gadu simtus, kopš vien šeit, kailajos Tēbu kalnos, viņi sāka savas kapenes veidot. Grūti kapus atrast. Divdesmitā gadu simta cilvēkiem saglabājās Tutenhamuna kaps.

Taciņa ir stāvāka nekā no apakšas likās. Kāpju. Uzreiz kā pēc burvja mājiena blakām pāris puišeļu piedāvājas mani kalnā uzvest, viņi zinot takas. Es arī tās zinu — var taču redzēt! Man gribas būt vienai šajā smilšu un saules varenībā, gribas izjust pašai savu miesu un garu kā dabas varenības daļu. Taču puišeļu uzbāzība ir nesalaužama. Saku viņiem angliski, ka gribu būt viena un ka man nav vajadzīgs vedējs kalnos. Nu viņi no saviem platajiem paltrakiem sāk vilkt ārā krelles, rokas sprādzes, gredzenus, raupji apstrādātus, neglītus.

Pirms braukšanas uz šejieni kāds ēģiptietis man iemācīja dažus vārdus un frazes arabiski, vienu tādu, kuŗu lai sakot bērniem, ja no viņiem nevarot atkauties. Pieaugušiem tā lai nesakot. Droši vien tas nekas pieklājīgs nav, bet nu es izlietoju paziņa iemācīto un arabiski pasaku puišeļiem, lai viņi lasās! Viņi manī paskatījās kā parādībā, tomēr aizspurdza aiz akmeņiem. Tā paslēpušies viņi gaidīja nākamo upuri, kas iedrošinājās kalnā kāpt. Starp tūristiem tādu nav daudz.

Esmu krietni augstu, tomēr saprotu, ka kalna virsotni bez pusstundas neaizsniegt. Kāpju vien atpakaļ lejup, kur pie restorāniņa pulcējas mūsu grupa. Kad esmu gandrīz lejā, puišeļu saradies jau vesels bars. Nu viņi aplenc tos tūristus, kas tuvāk kalnam.

Restorāniņa priekšā staigā t.s. tūristu policija un dzen uzbāzīgos bērnus un pārdevējus projām. Puišeļi ir apbrīnojami veicīgi. Kā policisti pagriež muguras, tā šie kaut ko no saviem paltrakiem izvelk un piedāvā. Viņu lielās brūnās acis skatās tik žēlīgi, ka tūristi pērk arī.

Policisti tomēr dzen puikas projām, viņi veikli ielec kalnos un pazūd, aiztupjas aiz kāda smilšu paugura. Viens tomēr atkal man klāt, bet arī policists tepat. Tas zēnam uzbļauj, tad nāk draudīgi tuvāk. Puika pieplok zemei, pabāž galvu no savas slēptuves un kaut ko atbļauj policistam pretim. Tā tas turpinās kādu brīdi. Es jau esmu zemē pie restorāniņa, bet policists ņem akmeņus un met puikām. Puikas, protams, nebūtu puikas, ja nelidinātu pretim. Nu, īsta kauja pie Knipskas, tikai ne ar sniega pikām!

Es no šīs jezgas steigšus vien dodos uz autobusu, kuŗā jau citi kāpj iekšā. Man žēl, ka pat te, tuksnesī, nevarēju pabūt viena, izjust tuksneša kalnus. Vai patiešām Ēģiptē cilvēks palikt var viens tikai kapā?

Braucam karstajā pusdienas saulē, gaiss ap autobusu vibrē, kad tas pietur starp zaļo Nīlas leju un tuksnesi, kur sēž Memnona kolosi.

(turpinājums sekos)

Biruta Senkēviča

SAULE ZELTLAPĀS RIET

Saule taisās uz rietu,
Ziedi grib raisīties vēl
Saule taisās uz rietu
Un tik glāstoši kvēl.

Gribētos pārkāpt nakti
Izbēgt aukstumu, salu,
Putnu gaviļu taktī
Atsākt dziesmu no gala.

Bērnības atblāzmu rūtīs,
Rozes un sauli, kas kvēl
Vasaras košumu grūti
Ziemai atdot — ir žēl.

Valentīne Hermane

UZVARĒS LATVIEŠU CILTS!

Sirdī un domās tik tuvu,
Īstenībā tāltāli
Atrodas mājas ...

Kas biju? Kas esmu? Kurp eju?
Kur radīšu mieru?
Nezinā meklēju, steidzu ...

Strauji aizauļo gadi
Steidzu tiem līdz
Meklējot, gaidot un cerot:

Ticību paturot,
Ceļu uz mājām
Man jāatrod.

Nedrīkstu atrast mieru
Svešajā krastā.
Nedrīkstu ticību zaudēt!

Edvarts Tūters

SAPŅU MAIZE

Svešas takas.
Skarbi ceļi.
Sīvi kvēpi
Tāles klāj.

Simti pakrīt —
Kļūst par veļiem.
Citi simti —
Apmaldās...

Eju, eju —
Nepakrītu,
Pie avota
Stiprinos.

Tur no zaļās
Krūzes dzeŗu;
Sapņu maizi
Veldzēdams.

Simti pakrīt,
Vēl es eju;
Vidzemīte
Nebeidz saukt.

...Eju, eju
Nepakrītu;
Sapņu maize
Spēku dod.

Arnolds Apse

VISS NEAPSNIEG

Vakar bērziem bez vēja
nobira pēdējās lapas
un iekrita klusumā.
Šorīt bez vēja snieg sniegs
un lielas, pūkainas pārslas
— kā aizsaules ābeles ziedi —
krīt klusumā.
Apsnieg ceļš, kur aizvakar bija
manas vasaras pēdas,
un vakar aizgāja atvasara.

Viss neapsnieg...
Dārzā
— kā pasakas brīnums —
zied sarkana astra —
tā ir vēl pie manis,
un dvēsele mana no prieka
izplaukst kā pavasarī
zeltains purenes zieds!

RAIBĀ NEDĒĻA

Notikumi Polijā var sagādāt jaunus izšķirīgus pārsteigumus kuŗu katru dienu vai pat kuŗu katru stundu. Pagaidām sarkanarmijas iesoļošana Polijā gan atlikta, bet pats prezidents Kārters pagājušā nedēļā atzinās, ka pēc amerikāņu izlūkošanas dienesta informācijas Kremļa divīziju sakārtošana invāzijai pie Polijas robežām esot uzskatāma par pabeigtu.

Uz Maskavu izsauktais Kremļa Polijas prokonsuls Kania un viņa politbirojs noklausījās sarkanā cara Brežņeva dusmu izvirdumu un solījās darīt visu iespējamo, lai Polija nenovirzītos no ,,īstā sociālisma ceļa'' — suniskas paklausības Maskavai. Dekorācijas dēļ šajā apspriedē bija pieaicināti arī tā dēvētā Varšavas pakta valstu pārstāvji, kas poļu grēku sūdzes noslēgumā atgādināja, ka viņi esot ar mieru kuŗā katrā brīdī sniegt brālīgu palīdzību ar savām bruņotām divīzijām, lai tā pasargātu Poliju no iekrišanas neģēlīgo imperiālistu klēpī.

Anna Vaļentinovica

Solidāritātes arodbiedrību vadītājs Valesa no savas puses, apzinoties stāvokļa nopietnību, aicināja poļu strādniekus ievērot lielāko disciplīnu un pagaidām atturēties no jebkādiem tālākiem streikiem. Polijas dilemma ir tiešām sarežģīta. Ja komūnisti tur atzītu brīvās arodbiedrības, t.i. faktisku politisku opoziciju, tad tas būtu drauds komūnistiskās sistēmas pastāvēšanai arī citās valstīs. Kania ir pārņēmis savās rokās poļu čekas vadību, un tas var nozīmēt, ka komūnistu partija, iefiltrējoties Valesas arodbiedrībās, mēģinās to uzspridzināt no iekšienes ar sabotieŗu un aģentu palīdzību. Tas ir cits jautājums, vai poļu strādnieki to pieļaus.

Mūsu tautas vecā gudrība — mazs cinītis lielu vezumu gāž — varbūt attiecināma uz Polijas notikumiem. Tas nebija Valesa, kas pirmais iededzināja tagadējā politiskā augstsprieguma ugunsgrēku poļu tautā. Tā bija 51 gadu vecā Dancigas strādniece Anna Vaļentinovica, kas pirmā sāka runāt par brīvām arodbiedrībām. Kad poļu komūnisti to pamanīja, viņu atlaida no ceļamkrāna operātores pienākumiem. Tā bija degradācija,un divas stundas vēlāk kā uz burvja mājienu streiku uzsāka 2000 Ļeņina vārdā nosauktās Dancigas kuģu būvētavas strādnieki. Šodien aiz Annas Vaļentinovicas un Valesas stāv visa poļu tauta. Un to labi apzinās kā Kania, tā arī Brežņevs.

BRAUNS APSŪDZ

Prezidenta Kārtera administrācijas aizsardzības ministrs Brauns pirms sava amata nodošanas devies pēdējā misijā uz Eiropu un arī Tālajiem austrumiem. Brauns tagad atklāti amerikāņu sabiedrotiem pārmet neattaisnojamu pašu drošības problēmu novēršanu uz Vašingtonas pleciem: ,,Daži mūsu sabiedrotie gadiem ilgi dzīvojuši pārliecībā, ka viņu valsts drošība mums, amerikāņiem ir, svarīgāka nekā mūsu pašu. Viņu skopums un militārās gatavības trūkums var izrādīties izšķirīgs tālāko notikumu attīstībā. Nekur nav rakstīts, ka amerikāņiem būtu pienākums aizstāvēt tos draugus, kas paši nekā nedara sevis aizstāvēšanai.'' Ministra Brauna pārmetumi zīmējas uz vairākām NATO valstīm un arī uz Japānu, kas savai aizsardzībai izdod desmit reiz mazāk nekā amerikāņi. Amerikāņu aizsardzības ministra rūgtie vārdi droši vien tēmēti arī Otavai, kas savā laikā runāja par aiziešanu no NATO alianses. Kanadas bruņoto spēku morāle ir zema. Daudzas Atlantijas flotes vienības iederētos mūzejos,un pēc dažu Kanadas atvaļināto admirāļu un ģenerāļu domām Kanada nebūtu spējīga pati saviem spēkiem atvairīt kaut vai vienu uzbrucēju divīziju. Tajā pašā laikā Trudo ar Kosīginu parakstīja draudzības paktu, kuŗa ietvaros jau vairākus gadus ,,padomju zinātnieku'' ekspedīcijas operē tālajos ziemeļos. Nemaz nav izslēgts, ka šo zinātnieku vidū nejauši iekļūst arī viens otrs sarkanarmijas augsts arktiskā kaŗa plānošanas virsnieks.

PORTUGALES MINISTRU PREZIDENTA BOJĀEJA

Pagājušā nedēļā aviācijas katastrofā bojā gāja divi ievērojami Portugales valstsvīri — ministru prezidents Francisko Sa Karneiro un aizsardzības ministrs Amaro da Kosta. Šī traģēdija notika Portugales prezidenta vēlēšanu priekšvakarā. Mirušais ministru prezidents pārmeta tagadējam valsts prezidentam Eanesam sadarbību ar Maskavas ietekmē esošiem komūnistiem. Viņš no savas puses atbalstīja tautā populāro labā spārna armijas ģenerāli Sāras Karneiro (nav ministru prezidenta radinieks). Ļoti iespējams, ka pēc vēlēšanām Portugale no līdzšinējās svaidīšanās starp centru un kreiso spārnu nosvei as uz labo pusi.

Bojā gājušais Portugales ministru prezidents Francisko Sa Karneiro

VAI ĢENERĀLIS HEIGS BŪS ĀRLIETU MINISTRS

Jaunievēlētais Savienoto valstu prezidents Ronalds Rēgens jau apseglojis savu zirgu jājienam uz Balto namu. Viņa tuvākie un uzticamākie padomdevēji jau esot pabeiguši galveno resoru vadītāju kandidātu sijāšanu. Paredzams, ka atbildīgus amatus ieņems Aleksandrs Heigs, Džons Konnalli, Alans Grīnspans, Arturs Laffers, Viljams Saimons un Kaspers Veinbergers. Dažiem no viņiem ir jau pieredze Niksona un Forda valdīšanas laikā. Par ārlietu ministru Ronalds Rēgens esot izraudzījis ģenerāli Heigu,un tieši šai kandidātūrai esot vislielākā demokratu likumdevēju pretestība. Kā zināms, Heigs, būdams NATO spēku virspavēlnieks, ļoti asos vārdos kritizēja Kārtera administrāciju.

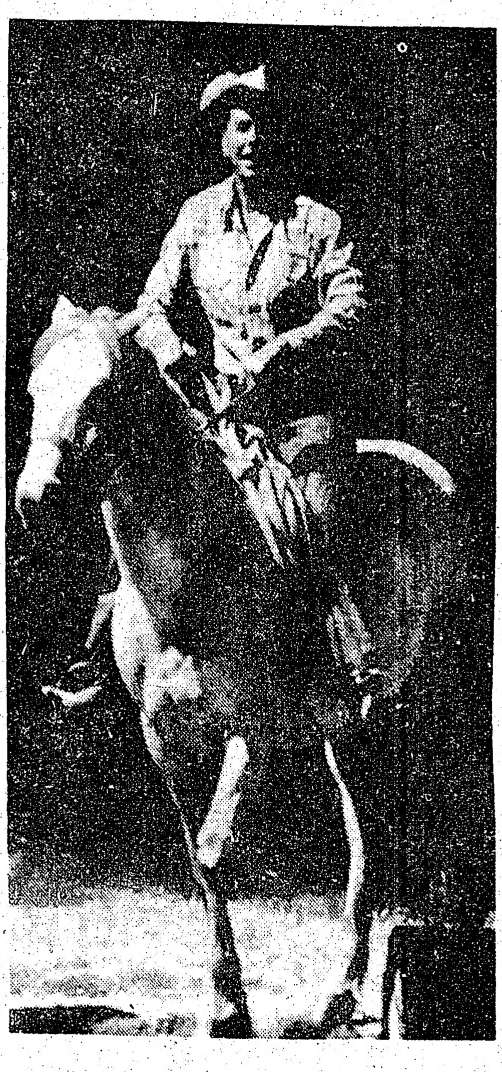

Ronalds Rēgens jau apseglojis zirgu ...

Rēgens nācis klajā ar deklarāciju, kuŗā pausts viņa viedoklis amerikāņu Teheranā turēto ķīlnieku jautājumā. Var spriest, ka tagad Teheranā vairs nevar sagaidīt no Vašingtonas nekādu tālāku piekāpību. Teherānai būs jāpieņem Rēgena noteikumi vai jārēķinās ar nopietnām konsekvencēm. Atzīmējams, ka palestīniešu un arī Ēģiptes un Izraēlas turpmāko attiecību izkārtojumā Rēgens pieturēsies pie tā dēvētās Kamp Dēvida formulas pamatprincipiem.

Vidējos austrumos Saudi Arābijas ierosmē pēdējo nedēļu laikā izveidojusies jauna arābu alianse, kas sevī ietveŗ Jordānu, Iraku un Saudi Arābiju. Šī alianse ir vērsta pret Sīriju, jo uzskata pēdējo kā draudu pārējai arābu pasaulei. Kā zināms, tad Sīrija nesen noslēdza 25 g. savstarpējas palīdzības un draudzības līgumu ar Maskavu un tā nostājusies Irānas atbalstītājas lomā. Saudi Arābija vien Irakas un Irānas konfliktā jau esot palīdzējusi Irakai ar pāri par 2 bilj. dolaru lielu atbalstu. Rietumiem labvēlīgais Jordānas karalis Huseins, kā arī Saudi Arābijas pretkomūnistiskā nostāja galu galā var nākt tikai par labu Savienotām valstīm. Ļoti iespējams, ka šī jaunā arābu valstu trijotne īstā brīdī palīdzēs pozitīvi atrisināt kā palestīniešu, tā arī Izraēlas un Ēģiptes galīgo attiecību nokārtošanu.

BREŽŅEVS UZ INDIJU

Polija vien Brežņevam nesagādā galvassāpes. Pēc pēdējām ziņām Kirgīzijas republikā turienes patrioti noslepkavojuši republikas premjēru sultānu Ibrainovu. No Maskavas jau izsūtīta īpaša čekas vienība, lai atrastu vainīgos, bet droši vien šie čekisti baidīsies ziņot Brežņevam, ka pret komūnisma režīmu noskaņoti ne vien atentāta izdarītāji, bet visa kirgīzu tauta. Zīmīgi, ka laikā, kad pasaules uzmanība pievērsta Polijai, Brežņevs atradis laiku doties ceļojumā uz Indiju, lai tur satiktos ar Maskavai draudzīgo Indīru Gandiju. Indijas labvēlība Kremlim vairāk nekā nepieciešama Maskavas-Pekingas konfrontācijas dēļ. Vēl šodien gar sarkanās Ķīnas robežām kaujas gatavībā stāv ceturtā daļa no visiem Padomju savienības bruņotiem spēkiem. Varbūt ka tā arī izskaidrojama atturība Polijas okupēšanas jautājumā. Divās frontēs Padomju savienība nevar cīnīties. Vai Brežņeva dēļ Indīra Gandija būs ar mieru apdedzināt savus pirkstus sarkanā Ķīnā, tas ir cits jautājums.

Leonīds Brežņevs ceļo uz Indiju

INTERESANTI CIEMIŅI

Nobeigumā atzīmēsim to, ka patlaban Ziemeļamerikas kontinentā kādas čekas laureātes aicinājumā viesojas ievērojama okupētās Latvijas komūnistu partijas funkcionāra meita. Viņu pavada viens no Imanta Lešinska draugiem, kas tēlo nevainīga fotografa lomu. ,,Dārgie viesi'' jau esot sirsnīgi uzņemti Hamiltonā un ciemojušies arī Toronto. Latviešu nacionālistu aktīvisti rūpīgi reģistrējot to tautiešu vārdus, kas cenšas viens otru pārspēt viesmīlībā, kā arī tos, kas saprotamu iemeslu dēļ viņiem pagriež muguru. Galu galā tas nav nekāds grēks, jo demokratijā gandrīz viss ir atļauts.

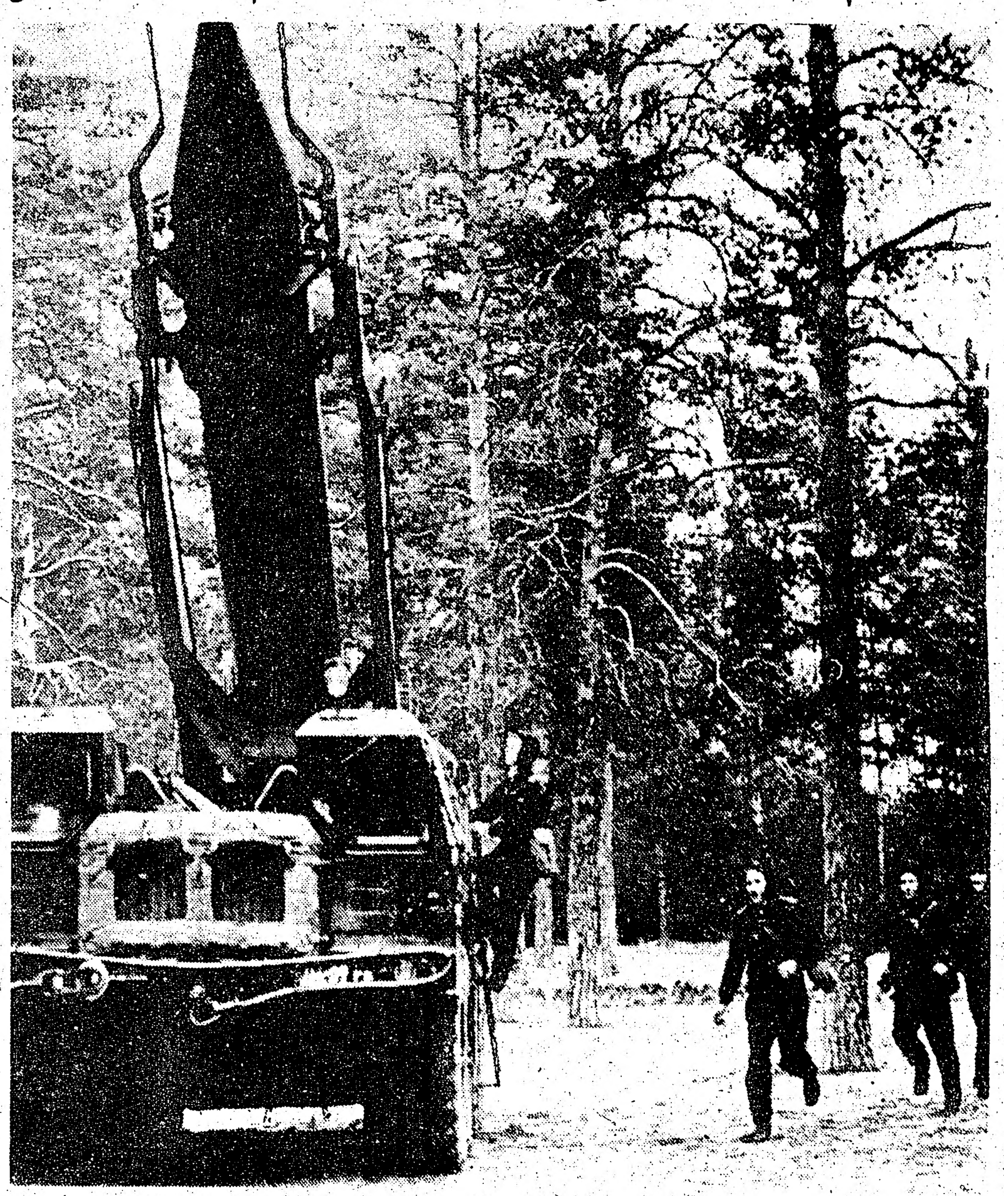

Sarkanarmijas spēki kaujas gatavībā Polijas pierobežā

Jūlija Popeļa gadskārtējā izstāde Toronto

J. Popelim šī, ja nemaldos, ir jau trīspadsmitā izstāde. Gleznotāja palete, stils, tematika skatītājam jau sen pazīstama, dodot iespēju darbus salīdzināt ar agrāk redzētiem un savā vērtējumā būt ne tikvien precīzākam, bet arī nesaudzīgākam. Varam arī vieglāk saskatīt gleznotāja nodomus, kā arī spēju un amata veiksmi šos nodomus iemūžināt uz audekla. Nav iespējama arī nelaime mēģināt saskatīt mākslas darbos to, ko pats autors nav nedz gribējis, nedz varējis dot skatītājam.

Mēs pazinām Popeli kā spēcīgu kluso dabu gleznotāju. Kaut arī klusās dabas šai izstādē ir mazākumā, mākslinieka nodomi skaidri saskatāmi un veikti ar atzīstamu varēšanu. Problēmas šais darbos lielāko tiesu tīri glezniecisкas: krāsu triepiens, virsmas modulējums, tāpat arī lineārā un laukumu kompozicija. Sevišķi izceļas 20. nr. — Rozes un 18. nr. — Klusā daba. Tāpat pārliecina dažādo sēņu pasugu raksturojumi, kā piemēram no 28. nr. — Bērzlape.

Dabasskatu gleznojumos, sevišķi Latvijas ainavu grupā, mākslinieku vairāk interesē vietas raksturojums. Cenšanās dot tai pašā laikā arī pieņemamu lineāru kompoziciju, cieš dažreiz tīri glezniecisкie elementi. Tā, piemēram, gleznas priekšplāna risinājums no 22. nr. — Jelgavas pils ir pārāks par 1. nr., — Valmiera vai 25. nr. — Dobele.

Ievietojot ainavās žanra elementus, kopiespaids redzami uzlabojas, kā piemēram 14. nr., — Sv. Jāņa baznīca, vai 15. nr. — Vēstures ielā. Ainavās, kur sentimentam mazāka nozīme, vairāk dominē tīrie glezniecisкie elementi, tādējādi gleznu pievilcība uzlabojas. Šai grupai raksturīgi ir 26. nr. — Saulkrasti vai detalizētais 32. nr. — Zelta rudens. Arī 23. nr. — Ai, zaļā līdaciņa ir ar labu telpisku izveidojumu, kā arī māksliniecisku rokrakstu.

Mūsu jaunajā Latviešu centrā izstāžu telpa piemērota, arī apgaismojums labs, tāpēc droši varam sagaidīt šai namā daudzas jo daudzas gleznu izstādes.

Jānis Kuga

Māc. A. Čops 75 dzīves gadu atcerē saņēma ziedus un sveicienus. „Tikdaudz sarkanu rožu un bučū netiku saņēmis vēl nekad", pateicoties apsveicējiem, sacīja jubilārs. Šajā dzimšanas dienā jubilārs saņēma arī trīs kliņģerus. Kā pirmā kliņģeri jubilāram pasniedza P. Vāgnere, sekoja Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas kliņģeris — kuru pasniedza saimniecības vadītāja Berta Miškina (attēlā). Aiz viņas draudzes dāmu komitejas pr-sēde Balva Kūla. Trešo kliņģeri jubilāram dāvināja igauņu draudze. Foto: J. Liģers

Mūsu spēks ir pašu ziņā!

18. NOVEMBRA SVINĪBAS SIDNEJĀ!

Sidnejā 18. novembra akti vienmēr ir notikuši tieši 18. novembrī, lai kādā nedēļas dienā tas gadītos. Tā tas bija arī šogad. Latviešu namā pulcējās pāri par 300 apmeklētāju. Šogad svinības rīkoja korporācijas Selonija Sidnejas kopa sakarā ar Selonijas simtgadi.

Tiešām, mūsu valsts dibināšanas atzīmēšanu Sidnejā var saukt par svinībām, jo nu jau vairākus gadus to atzīmējām ne tikai ar aktu, bet arī ar dievkalpojumu un speciālu pieņemšanu — reprezentēšanos austrāliešu un citu tautību politiskās, sabiedriskās un kultūras dzīves vadītājiem. Pieņemšanā Latviešu namā piedalījās 120 latviešu, un 40 viesu — vairumā austrālieši: ministri, senātori, parlamentu deputāti un citas prominences.

Dievkalpojumā piedalījās māc. J. Krauklis, māc. V. Voitkus un prāv. P. Bečs. Svinīga bija Latvijas karoga ienešana baznīcā, pie kura pa visu dievkalpojuma laiku goda sardzē stāvēja DV Sidnejas nodaļas biedri ar karogneseju Mārtiņu Tenisonu priekšgalā.

Pēc dievkalpojuma visi devās uz Latviešu namu, lai piedalītos svinīgajā aktā. To ievadīja karoga ienešana un Selonijas Sidnejas kopas seniora J. B. Meiera uzruna. Pēc Dievs, svētī Latviju nodziedāšanas sekoja Latvijas vicekonsula E. Dēliņa svētku runa. E. Dēliņš cita starpā norādīja: „Mūsu spēks ir pašu ziņā. Šis spēks ir daudz lielāks nekā mēs parasti domājam, ja vien protam un spējam šo spēku koncentrēt mums vitālo uzdevumu veikumam. Pāri visam sava darba un centienu pamatos liksim atziņu, ka mūsu kultūras darbs, mūsu palīdzības un saimnieciskais darbs nav mērķis, bet tikai līdzeklis, ar ko uzturēt spēcīgu un nacionāli lepnu latviešu sabiedrību, kas arī svešumā spēj un grib strādāt Latvijas brīvības mērķu labā."

Akta otrā daļā Sidnejas latviešu teātra aktieri Lijas Veikinas režijā izrādīja Elgas Lejas vēstījumu 18. novembrim un Selonijas simtgadei: „Ir situsi stunda".

Ed. Šmugajs

Mirusi vēsturiskā brīža lieciniece

Oldenburgā, Rietumvācijā, mirusi publicista Žaņa Unāma dzīvesbiedre Milda Unāma, dzim. Celle. Viņa dzimusi Rīgā 1903. gada aprīlī. 15 gadu vecumā viņa piedzīvoja brīvas, neatkarīgas Latvijas pasludināšanu 1918. gada 18. novembrī, toreiz atrazdamās zālē skatītāju vidū.

Latvijas neatkarības pasludināšanas aktu Milda atzina par gaišāko un skaistāko brīdi savā mūžā. Bermonta vienību uzbrukuma laikā viņa iestājās Sieviešu palīdzības korpusā, kas aprūpēja karavīrus. Skolnieces toreiz ievainotajiem karavīriem lasīja priekšā, pārsēja ievainojumus un nesa uz tranšejām Daugavmalā ēdienu. 1919. gada 10. oktobrī Elzu Žiglevicu smagi ievainoja, un viņa no šī ievainojuma mira. Pēc nāves viņai piešķīra Lāčplēša kara ordeni.

Milda Celle jau miera laikā beidza Draudziņas ģimnaziju un strādāja laikraksta Latvis redakcijā līdz tā pēdējai dienai 1934. gada rudenī. No laikraksta Celle pārgāja uz Rīgas pilsētas izglītības valdi par biroja darbinieci.

Redakcijai viņa satiek publicistu Žani Unāmu un 1938. gadā abi apprecējās. Milda Unāma vienmēr atcerējās arī Latvijas neatkarības 20 gadu svinības Nacionālajā teātrī, kad pie teātra ēkas valsts un ministru prezidents Kārlis Ulmanis atklāja neatkarības pasludināšanas plāksni.

Milda Unāma bija visu laiku sava vīra „labais gariņš", jo pārrakstīja uz mašīnas visus manuskriptus gan laikrakstiem, gan daudzajām grāmatām. Tikai pēdējos gados čaklie pirksti vairs neklausīja un sirdij palīdzēja darboties cilvēku konstruēts mechanisms.

Mildu Unāmu apbedīja 6. novembrī Oldenburgas Omstedes kapu latviešu nadalījumā. Izvadīt bija ieradusies arī māsasmeita no Zviedrijas Līga Kronberga-Švābe.

Pēteris Bauzis

Centrs ir visiem latviešiem, visām paaudzēm, mūsu tautas nākotnei!

20.000 Mārtiņu tirdziņā, 52.000
18. novembrī un 27.000 28. novembrī
Centra atklāšanas dienā.

Jau savākts $1.017.000

(Bet armēņi, mazāka tauta Toronto nekā mēs, savāca $ 350.000 trīs stundās.)
Mēs varam, ja gribam, savākt $ 350.000 vēl līdz gada beigām, lai Centrs būtu mūsu, bez parādiem.

NĀCI PIEDALIES! AUGS TAUTAS VEIKUMI — AUGSI PATS!

Samaksāts mudinājums latviešiem Toronto un apkārtnē.
Guntis Tannis — Kurland Development Ltd.

Skautu un gaidu kursi Sidrabenē

Kanadas skautu un gaidu jendu rīkotajos kopnieku un kopnieču kursos no 18. — 19. okt. Sidrabenē piedalījās 12 kursanti. Kursu vadībā bija vad. E. un G. Dāvidsoni. Atsevišķas nodarbības vadīja vad. A. Leimanis, I. Kalniņas, J. Līvītis un R. Kaņķis. No Gaujas 14. g. vien. piedalījās D. Švirksta, M. Timbera, N. Luksa un M. Krastiņa, no Tērvetes 19. sk. vien. J. Ābols, no Aiviekstes 39. sk. vien. L. Jēģeris, E. Margrics un M. Kiršteins. No Rīgas 72. sk. vien. G. Brains, K. Briedis, A. Lukss un P. Ruģelis. Siltais un saulainais laiks veicināja kursu labu izdošanos. Zēnos un meitenēs valdīja labs skautu un gaidu gars.

Vad. Edm. Ozols

Mūsu filatelistu jaunumi

Jau divus gadus pie Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas sekmīgi darbojās pastmarku krājēju — filatelistu pulciņš. Šogad, sākot savas darbības trešo gadu, dalībnieku skaits uzrāda krietnu pieaugumu. Jaunā filatelistu maiņa aug. Paldies Dr. J. Karolam un filatelistiem T. Blathinam un I. Veilandam par pulciņam ziedotām markām un filatelistu literātūra. Būsim priecīgi par sekotājiem.

Latviešu filatelistu apvienība sadarbībā ar Toronto Latviešu Filatelistu Numismātu klubu rīko Latviešu Septīto vispārējo dziesmu svētku laikā Toronto, no 1. — 5. jūlijam. Latvijas pastmarku, naudas zīmju un nepastmarku izstādi; tā būs kā pieaugušo, tā arī jaunatnes klases. Arī TLB sestdienas skolas filatelistu pulciņa dalībnieki būs starp izstādītājiem. Cerēsim, ka klāstos būs kas interesants un ierašinošs.

Izstādes rīkošanai darbojas rīcības komisija ar Ž. Grundmani par priekšsēdi E. Mihelsonu — sekretāru un J. Roni — kasieri. Tuvāka informācija saņemama pie sekretāra, pasta adrese Mr. E. Mihelsons P.O. Box 1192 Station „Q" Toronto. Ont. Canada M4T 2M1 vai telefoniski 244-5708.

Latviešu Filatelistu Apvienībai šis ir 25. darbības gads. Sakarā ar to izstādes laikā notiks pilna biedru sapulce, kurā aicināti dalībnieki kā no Kanadas, tā ārpus tās. Tuvāka informācija būs lasāma laikrakstos.

K. Strazdiņš

KALAMAZŪ

● 16. novembrī mirušo Valiju Neimani, dzim. Vilemsone, izvadīja pēdējā dusā māc. A. Piebalgs no Langeland bēru nama uz Riversaides kapsētas latviešu kapiem. Aizgājēja dzimusi 1902. g. 26. februārī Zvārdē. Par viņu sēro vīrs Latvijā, meita ar ģimeni Kalamazū, dēls ar ģimeni Čikagā, radu un draugu pulks. Kapos atvadu vārdus teica draudzes priekšnieks A. Kajaks, jauktā koŗa pārstāve F. Zemitāne un citi.

V.B.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzei 23. novembrī notika Mirušo piemiņas svētbrīži trijās vietās — Grīnvuda kapos Bruklinā, Fernklifa un Rosedēles kapos. Grīnvuda kapsētā pagājušajā gadā apglabāti 7, Fernklifa 11 un Rosedēles kapsētā 5 draudzes locekļi. Nav ieskaitīti Katskiļu Brāļu kapos vai citur apglabātie draudzes locekļi un pie draudzes nepiederošie locekļi.

● Lielākais Amerikas laikraksts Daily New Ņujorkā 24. novombra numurā bija atzīmējis Latvijas neatkarības dienas atceres koncertu. Karnegija zālē bijusi piepildīta ar dažādu paaudžu cilvēkiem krāšņos tautu tērpos, bet īstā vērtība bijusi tautiskajā koncertā. Latviešu valoda esot ar vācu, skandinavu, slavu un latiņu iespaidu, un arī mūzika esot līdzīga kausējamais katls. Labas atsauksmes kritiķis dod par J. Mediņa „Vēstulēm Peram Gintam", kas gan atgādinot poļu komponista Karela Šimanovska darbus. Labi to nodziedājusi Melita Mičule, kaut dažreiz ar nestabilu toni, orķestra pavadībā, ko labi diriģējis Andrejs Jansons, L. Apkalna Bēŗu dziesmas, puspagānu korāļi, atgādinot Bartoka darbus. Lielais latviešu koris bijis iespaidīgs, dziedot no galvas.

Vk

ČIKAGA

● Čikagas latviešu ev. lut. Ciānas draudzes koris 23. novembrī dievnamā atzīmēja 70 gadu svētkus; to 1910.g. dibinājis iecelotājs Jānis Zemzars un vadījis līdz 1943. g. Draudzē toreiz bijuši 100 locekļi, no kuŗiem 25 dziedājuši korī. 1933. gadā koris dziedājis Vispasaules izstādē.

1950. g. koŗa darbību atsāka Ed. Ramats, bet sākot ar 1953. g. tā vadību pārņem draudzes ērģelnieks diriģents Ed. Strautmanis, bet ar 1975. g. latviešu baptistu draudzes koŗa diriģents R. Kalnmals. Ar baptistu draudzes kori Ciānas koris jau sadziedājies vairākos koncertos, jo kādu laiku Ciānas draudze dalīja telpas baptistu draudzes īrētajā amerikāņu dievnamā.

Ciānas koris aktīvi piedalās draudzes un latviešu sabiedriskajā dzīvē. Koris dziedājis pāvesta Jāņa Pāvila II viesošanās gadījumā Čikagā. Korī pašreiz ir 60 aktīvi dziedātāji, un par otru diriģenti un pavadītāju darbojas Sarma Aistare. Pavadījumus veic arī Ciānas draudzes ērģelniece M. Kārkliņa un koŗa dziedātāja Z. Zariņa.

Pēc koncerta koŗa priekšnieks A. Ešmits pateicās diriģentiem un solistiem M. Kārkliņai (čells) un P. Smiaram (vijole) un ar ziediem sveica arī agrākos diriģentus Ed. Ramatu un Ed. Strautmani. No baptistu draudzes koŗa sveica O. Cakars. Ciānas draudzes mācītājs V. Vārsbergs ar atzinību atzīmēja, ka jaunā diriģente S. Aistare pārstāv 3. paaudzi, jo korī dzied viņas vecvecāki H. un A. Kalnmaļi un vecāki un L. Aistari. Uz 65 koŗos nodziedātiem gadiem atskatās korists K. Vītols.

iš

LOSANDŽELOSA

● Dienvidkalifornijas DV apvienības rīkoto lāčplēšu un Latvijas brīvības cīņu dalībnieku atceres sarīkojumu iesāka ar mācītāja E. Caunes vadītu lūgšanas brīdi. Klātesošie nodziedāja Daugavas Vanagu lūgšanu. ASV himnu dziedāja soliste Brigite Jerumane. Sarīkojumu atklāja apvienības priekšnieks A. Jerumanis, aicinot turpināt brīvības cīnītāju tradicijas un cīnīties par Latvijas brīvību. Viņš norādīja, ka labu nevar panākt ar sliktu darbu: nekā laba Latvijas brīvībai nevar iegūt, apkampjot okupācijas varas funkcionārus.

Dienvidkalifornijas apvienība ir pievienojusies tām DV apvienībām, kas piešķir īpašas balvas jaunatnes darbiniekiem. Balva piešķirta Olafam Brūverim, kuŗa cīņa par latviešu tautas brīvību liecina par gara radniecību ar DV organizācijas ideāliem. Ar aplausiem sarīkojuma dalībnieki sveica apvienības dibinātājus un ilggadējos darbiniekus O. un V. Upenieks, kam DV ASV valde piešķīrusi Goda rakstus.

Svētku runu teica Indiānas universitātes goda profesors Dr. Jānis Labsvīrs, norādot, ka Latvijas 20 brīvības gadi nav izdzēšami, kaut arī Latvijas okupanti tos cenšas noklusēt. Koncertā dziedāja jaunā latviešu soliste Lia Lenša lietuviešu pianistes Raimondas Apeiķes pavadījumā. Koncertam sekoja vakariņas, ko bija sarūpējušas apvienības vanadzes savas priekšnieces A. Liepiņas vadībā. Par mūziku rūpējās P. Maldutis.

K.K.

GRAND RAPIDI

● DV apvienības valde Grand Rapidos aicina ziedot Ziemsvētku akcijas ietvaros bij. kaŗavīru un pārējo tautiešu atbalstam, kam palīdzība nepieciešama. Ziedojumi nosūtāmi apvienības kasierim Alfr. Mačam, 3661 Miramar Ave. N.E., Grand Rapids, Mich. 49505.

● Latviešu katoļu draudzē izraudzīta jauna sabiedrisko lietu komitēja. Par komitēja priekšsēdi darbosies Dr. Z. Zadvinskis, viņa palīgs V. Tarbunas, bet par locekļiem — Broņislavs Visockis, Vladislavs Visockis, Staņislavs Trizna. Sieviešu grupas priekšniece būs M. Eglāja, palīdze P. Zadvinska, sekretāre L. Tarbunas, kasiere V. Visocka, locekles — M. Buklovska, J. Trizna, M. Visocka, A. Vaivare un M. Visocka. Draudzes Ziemsvētku sarīkojums ar eglīti 27. dec. Latviešu biedrības namā.

● Latviešu pensionāru saietu 24. novembrī biedrības namā atklāja biedrības priekšnieks J. Sulainis, bet novembŗa zīmīgākiem notikumiem pieskārās sab. kultūrālās nozares vadītāja E. Brūna, skandējot arī patriotiskus dzejoļus. Par novārtā atstātiem uzdevumiem runāja Zeme un Tauta redaktors agr. K. V. Liepiņš no Grand Hevenas, atgādinot, ka pievēršama lielāka vērība latviešu grāmatu, vēsturisku dokumentu un citu kultūras vērtību saglabāšanai, lai tās nezustu nākošajām paaudzēm.

● ALA Ārpusskolas izglītības biroja vadītāja Līga Ruperte š. g. beigās izlidos uz Austrāliju, lai no 26. dec. līdz 1981. g. 28. janvārim piedalītos Kultūras dienās, Jaunatnes kursos un vadītu skolotāju kursus.

● Latvijas valsts dibināšanas dienas atcere notika 16. novembŗa pēcpusdienā Latviešu biedrības namā. Sarīkojumu atklāja un vadīja organizāciju padomes priekšsēdis A. Balodis, dievvārdus teica māc. J. Mednis, A. Balodis pasniedza arī PBLA Kultūra fonda Kr. Barona prēmiju un diplomu preses nozarē V. Zirnītim, bet ALA izglītības biroja uzdevumā E. Avots Atzinības rakstu Vandai Daukstei par sekmēm Nopelnu stipendijas pārbaudījumos, mācoties Gaŗezera latviešu vidusskolā. Divas citas — Ingrīda Zirne un Korīna Felkere šādus rakstus bija saņēmušas svētku aktā latviešu skolā. Par mūsu valsts stāvokli un darbošanos svešumā runāja Daumants Hazners, uzsveŗot, ka Latvijas zeme pieder latviešu tautai un mūsu spēks slēpjas vienībā. D. Hazners arī aicināja atbalstīt mūsu centrālās organizācijas un nepagurt cīņā. Pēc tam dziedāja Grand Rapidu latviešu koris; divas dziesmas diriģēja Monika Daukste, pārējās Rob. Zuika. Iepriecināja jaunās diriģentes māka un varēšana, par ko pateicība viņas skolotājam R. Zuikam. Nobeigumā bija groziņu azaids. 18. nov. rītā pie pilsētas valdes nama Caldera laukumā uzvilka Latvijas karogu, runāja māc. J. Mednis un nodziedāja Dievs, svētī Latviju, klātesot paprāvam pulciņam latviešu. Vakarā bija dievkalpojums bij. Vienības draudzes baznīcā.

V.Z.

Sociālistiskā celtniecībā okupētā Latvijā vēl joprojām nozīmīga vieta ir nelaimīgam zirdziņam.

LNF

Dzimtenes sargu ASV piemiņlietu skate Mineapolē

Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas atceres akts Mineapolē sākās ar karogu ienešanu, latviešu gaidām un skautiem stāvot goda sardzē. Svētbrīdi vadīja draudzes mācītājs Mārtiņš Ozoliņš. Ievadvārdos draudzes priekšnieks Laimonis Sproģis atgādināja 18. novembŗa lielo nozīmi mūsu valsts dzīvē un uzsvēra, ka svešuma pieredze mums neapšaubāmi rāda, ka, lai cīnītos par mūsu taisno lietu un mūsu tautas un dzimtenes atbrīvošanu, mums jāpaļaujas tikai pašiem uz saviem spēkiem. Nākotnē mums vēl būs jāsastopas ar daudz grūtībām, un tikai pašu spēkiem mēs spēsim tās pārvarēt.

Dr. J. Dimants, jun. bija atgriezies tieši no Madrides un informēja svētku viesus par notikumiem un demonstrācijām, ko veica latvieši. Tās atbalsojās visas pasaules presē. ASV DV priekšnieks A. Spārniņš ziņoja, ka Brīvības fondā uzņemti jauni biedri: A. Gailīte, V. Jēgere, Anna un Kārlis Grīnvaldi. Koncerta daļā dziedāja G. Lemesis Gunas Kalmītes Skujiņas klavieŗu pavadījumā.

Nobeigumā draudzes priekšnieks aicināja pakavēties Latviešu virsnieku apvienības ASV piemiņlietu skatē Latvijas kaŗavīrs. Bez Latvijas armijas formas tērpiem gar zāles sienām redzējām daudz fotografiju no mūsu armijas dzīves un cīņām. Daudzi apmeklētāji fotografijās atrada paši sevi vai piederīgos un paziņas. Bija redzamas retas apliecības, dažādi dokumenti un diplomi. Izstādītas vitrīnas, kuŗās atrodami daudzi mūsu ordeņi un pulku nozīmes.

Visu šo materiālu savākšana ir daudzu gadu darbs. Ēriks Priedītis savācis materiālus no visām pasaules malām. Skate iecerēta kā ceļojoša skate, lai to varētu redzēt iespējami vairāk tautiešu un iepazītu mūsu dzimtenes sargu piemiņlietas, kas ir daļa no mūsu tautiskā mantojuma. Tā sevišķi ieteicama jaunākai paaudzei.

E. Sk.

Atpirkušies no Ziemsvētku apsveikumiem par labu Latvijas Brīvības fondam:

Iltners A.	Černavskis A.
Upeslācis V.	Černavskis P.
Bārs J.	Kaliņš V.
Pērkons A.	Urķis H.
Spricenieks A.	Berķis E.
Magone I.	Dr. Vanags A.
Jente I.	Dr. Šteins A.
Kārkliņš A.	Kalniņš A.
Mežaks J.	Semenovs A.
Kalns A.	Kārkliņš A.
Bukovskis Ž.	Ķesteris A.
Joma A.	Paupe A.

Lūdzam turpmākos sekotājus pieteikties pie Dr. A. Šteina, tel. 857-1344 vai 857-3705. Čekus lūdzam rakstīt uz Latvijas Brīvības fonda Ltd. vārda un nosūtīt Dr. A. M. Šteinam, 33 King St. W., Bolton, Ont., LOP 1E0.

MONTREALA

● Sporta kluba volejbola komanda 30. novembrī uzsāka spēles Kvebekas dubultā „A" līgā. Tajā piedalās provinces 6 labākās komandas: Kvebekas Y.M.C.A., Lavalas universitāte, Montrealas Mochelaga, Montrealas International, Montrealas latviešu sporta klubs un Šerbrukas vienība.

Katra vienība ar katru spēlēs 2 spēles, pavisam 10 spēles. Pusfinālā spēlēs pirmās vietas ieguvēja ar ceturto un otrā ar trešo. Pusfināla uzvarētāji satiksies finālā meistartituļa dēļ.

Pirmās divas spēles notika Kvebekas pilsētā ar Kvebekas Y.M.C.A., provinces pag. gada meistaru, un ar Lavalas universitāti. Abās spēlēs uzvarēja Montrealas latviešu sporta klubs: 1) Kvebekas Y.M.C.A. ar 3:2 (15:10, 16:18, 13:15, 15:3, 15:5) un 2.) Lavalas universitāti ar 3:2 (13:15, 12:15, 15:9, 15:10, 15:11). Sporta kluba komandā veiksmīgi spēlēja Roberts Klaiše, Gunārs Klaiše un Andrejs Vītols. Pēc mūsu spēlētāju vērtējuma pagājušā gada meistars šogad vājāks. Lavalas universitāte zaudējusi pavasarī graduētos, jaunie spēlētāji labi trenēti, bet vēl trūkst pieredzes. Tos vajadzējis uzvarēt ar labāku rezultātu, bet divi spēlētāji — Roberts Klaiše un Andrejs Vītols — iepriekšējā vakarā dziedāja Jundas sastāvā, tāpēc otrajā spēlē bijis jūtams mazs pagurums. Vēl jāpiezīmē, ka Kvebekas Y.M.C.A. pag. gadā bija 2. vietā visas Kanadas mērogā.

● Trīsvienības draudzes kartotēkas vadītājs Alfreds Timbers 22. nov. smagi cieta satiksmes nelaimē. Krustojot ielu, viņam uzdrāzusies vieglā mašīna. Lauzti labai kājai abi kauli zem ceļa. Pēc ārstu atzinuma laužums ļoti smags, kauli sašķaidīti. 80 g. vecais Timbers pašreiz atrodas „Queen Elizebeth" slimnīcā.

Daumants Vītols

TORONTO ZIŅAS

● Latvijas ev. lut. baznīcas virsvaldes apspriedē 6. decembrī Sv. Jāņa baznīcas telpās archibīskapa A. Lūša vadībā piedalījās prezidija garīgais viceprezidents prāv. A. Voitkus (Montreālā), laicīgais viceprezidents prof. Dr. E. Leimanis (Vankuverā), sekretārs J. Koncis (Toronto), kasieris V. Gobiņš (Ņujorkā), nebija klāt juridiskais padomnieks Dr. A. Rūsis (Vašingtonā). Sv. Jāņa draudzes 7. dec. dievkalpojumā, ko vadīja draudzes māc. I. Gaide, piedalījās virsvaldes prezidija locekļi.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas 2. decembra sēdē, piedaloties māc. I. Gaidem, pārrunāja arī komitejas rīkoto Ziemsvētku tirdziņa norisi, kas devis apm. 6000 dol. atlikuma. Tirdziņa lielākais ienākuma avots bija virtuve un bufete, dodot 2502 dol. Māc. I. Gaide izteica komitejai pateicību par lielo darbu un līdzekļu ziedojumiem. No tirdziņa atlikuma 950 dolarus sadalīja aprūpes pabalstos Kanadā un ārpus Kanadas un Ziemas svētku sainīšiem. Sēde pilnvaroja komitejas priekšnieci L. Jansoni atvēlēt vēl kādas summas pēc vajadzības palīdzības darbam Ziemsvētku laikā. Dāmu komitejas rīkotais koncerts Ziemsvētku ieskaņai 13. dec. pl. 19 dievnamā. Piedalās soliste Irma Kurme (soprāns) un Anita Rundāne (ērģeles). Koncerta atlikums paredzēts draudzes nama parāda dzēšanai. 3. janvārī draudzes darbinieku eglītes vakars.

● Kanadas latviešu virsnieku apvienības Latvijas dibināšanas 62. gada atceres sarīkojums 29. novembrī Latviešu centrā pulcināja 35 virsniekus ar piederīgiem un viesiem, kopā 140 dalībnieku. Atceri ievadīja ar svinīgu jundu, ko komandēja ltn. V. Dreifelds, sniedzot ziņojumu virsnieku apvienības priekšniekam vltn. E. Ziplānam. Jundas dalībnieki ar klusuma brīdi pieminēja kritušos un mirušos kadetus un virsnieku saimes locekļus. Viesu vidū bija arī 85 g.v. virspulkv. A. Silgailis, 1. izlaiduma kapt. T. Miezītis, lidotājs ltn. P. Auškaps no Brazilijas, vltn. A. Liepa un vltn. Petrovskis no ASV un Latvijas konsuls Dr. E. Upenieks. Sveicienus bija sūtījis Kanadas militārais atašejs plkv. ltn. Z. Andersons no Austrālijas, Latvijas sūtniecības lietvedis Dr. A. Dinbergs, Austrālijas virsnieku apvienība, Lāčplēša kaŗa ordeņa biedrība u.c.

● Pensionāru apvienības sanāksmē 4. decembrī Latviešu namā pie 160 dalībnieku noskatījās trīs īsfilmas: par Indiju, dažādām zivju sugām pasaules jūrās un Irānu šacha valdīšanas laikā. Ziemsvētku sarīkojums 18. decembrī ar māc. K. Kuškēvica vadītu svētbrīdi. Priekšnesumos V. Aleksandras, A. Bencones un M. Kociņas deklamācijas un pensionāru koŗa dziesmas D. Šmites vadībā. Klāti galdi un loterija.

● Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrība Kanadā rīko 3. janvārī Toronto Latviešu namā Ziemsvētku kauju atceri, reizē atzīmējot arī biedrības 20 gadu darbības atceri. Sākums pl. 18.00 nama augšējā zālē. Svētbrīdi vadīs mācītājs E. Ķerģis, uzrunu teiks biedrības priekšnieks A. Tirzītis. Runās Latviešu preses biedrības Kanadas kopas priekšnieks Rūdolfs Norītis. Literāri mūzikālajā daļā piedalīsies meiteņu ansamblis kokļu pavadījumā un Aijas Auziņas vadībā. Patriotisko dzejoļu skandējumus teiks Anete Bencone. Pēc tam kopmielasts un loterija. Ieeja pret ziedojumiem ,sākot ar 3 dol. no personas. Programmas kārtotāja ir dzejniece Biruta Senkēviča.

● Pēc Sv. Andreja draudzes 7. decembra dievkalpojuma, ko vadīja draudzes mācītājs J. Cālītis, svētrunu sakot prāvestam A. Voitkum, draudzes dāmu komitejas rīkotā pēcpusdienā baznīcas zālē 120 apmeklētāji pie dāmu komitejas klātajiem galdiem noklausījās mācītāja Ādolfa Čopa referātu par pazīstamā teologa un zinātnieka Dežardena teoloģisko ievirzi. Šis franču izcelsmes teologs, kas miris 1955. gadā, bijis katoļu jezuīts un izcils zinātnieks. Viņš savos darbos norādījis, ka materiālais un garīgais saprotams kā vienība, kas tiecas uz atjaunotu un pārveidotu garīgu pasauli. Nobeigumā dāmu komitejas priekšniece B. Kūla pasniedza referentam ziedus un Ziemsvētku velti. 14. decembrī pl. 12.30 pēc divkalpojuma draudzes pēcpusdiena, veltīta ārmisijas darbam.

● TLB Inženieŗu un technikų kopas pirmajā rudens sezonas referātu vakarā 3. decembrī DV namā bija ieradušies 40 apmeklētāji. Kopas biedrs V. Turķis saistošā referātā pakavējās pie dzīves un darba apstākļiem Saudiarabijā, kur referents atradies Bell telefona sabiedrības dienestā, izbūvējot telefona komūnikācijas tīklu. Zemes galvenais ienākumu avots ir nafta. Valsts daudz līdzekļu izdod skolu un dzīvokļu namu būvēm un slimnīcām. Iedzīvotāji ļoti dievticīgi, lūgšanas notur četrreiz dienā, kad pārtrauc darbu un visu tirgošanos. Autobusa vadītājs aptur mašīnu, un braucēji uz ceļa izklātā tepiķa 15 minūtes veltī lūgšanām. Referāts ar krāsu diapozitīviem un atbildēm uz jautājumiem ilga divas stundas. Kopas priekšnieks R. Strazds referāta nobeigumā pasniedza referentam agr. Dr. E. Žubecka grāmatu Vīni.

● Laikraksta The Toronto Star 6 decembra pielikumā „Today Magazine" bija ievietota žurnālista Kaspara Dzeguzes plaša intervija ar Kanadas liberāļu valdības veselības ministri Moniku Bēginu, kas ievēlēta Kanadas federālajā parlamentā 1972. gadā. Kad liberāļu valdība šogad atgriezās pie varas, M. Bēgina kļuva par veselības ministri.

● Latviešu baptistu draudzes koncerts Ziemsvētku ieskaņa mūzikā 14. decembrī pl. 15 Walmer Rd. baptistu baznīcā. Piedalās soprāns Silvija Erdmane no Filadelfijas, ērģeļu māksliniece Anita Rundāne un draudzes koris diriģenta Arvīda Purva vadībā. Māc. A. Arāja vadīts svētbrīdis. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

● DV Toronto nodaļa rīko eglītes vakaru 20. decembrī pl. 19.30 DV namā. Svētbrīdi vadīs māc. E. Ķerģis. Priekšnesumos jauniešu koŗa Jaunbalsis dziesmas Daces Šmitas vadībā un deklamācijas Hugo Miķelsona vadībā. Pašapdāvināšanās. Ieejas maksa 8 dol., ieskaitot vakariņas.

● Jaungada sagaidīšanas sarīkojumi šogad notiks visos trijos latviešu sabiedriskajos namos, un visur vajadzīga iepriekšēja pieteikšanās. Latviešu namā piedalīšanās ar vakariņām 20 dol. no personas. Sarīkojums ar vakariņām sāksies pl. 19.00 DV namā, balles sākums pl. 20.00, kur to rīko DV Toronto nodaļa. Piedalīšanās maksā 18 dol., ieskaitot siltas un aukstas uzkodas un šampanieti. Deju mūziku spēlēs Ilmāra Zakuļa orķestris. Latviešu centrā piedalīšanās maksā 30 dol., jauniešiem pēc vakariņām piedalīšanās maksa pazemināta. Deju mūziku spēlēs Runči (lielajā zālē) un Andra Jaunzema orķestris no Niagaras (vidējā zālē).

● DV Tor. nod. bibliotēka būs pa svētku laiku slēgta. To atvērs atkal ar 1981. g. 14. janvāri un būs pieejama katru trešdienu no pl. 18 līdz 19.30. Jauni lasītāji mīļi gaidīti.

● DV Toronto nodaļas rīkotā Kaŗavīru godināšanas vakarā 22. novembrī vanadžu kopa izkārtoja loteriju par labu Strazdiņu ģimenei. Ieņemts $150, kas noguldīti Latviešu kreditsabiedrības kontā

● Daudz darba stundu veltīts, lai sagatavotu piparkūkas un citus labumus DV rīkotajam tirdziņas. Toronto vanadžu kopas valde pateicas visām darbiniecēm un darbiniekiem, tāpat visām labvēlēm, kas ziedojušas garšīgās kūkas un cepumus.

● DV Toronto vanadžu kopas izkārtojumā šoruden notikušas 7 vakarēšanas, kur galvenokārt gatavo jaunus tautas tērpus. Referātu par Mārtiņiem nolasīja M. Dumpe. A. Memenis rādīja slīdītes un stāstīja par latviešu greznajiem tautas tērpiem, salīdzinot ar citu tautu tērpiem.

Turpmāk vakarēšanas notiks atkal otrdienu vakaros 13. un 27. janvārī, 10. un 24. februārī, 10. un 24. martā, 7. un 21. aprīlī un 5. un 19. maijā. Tuvāka informācija pie L. Treimanes, tālr. 239-6633.

Svētkos kartītes neizsūtīšu, bet ziedoju DV palīdzības darbam, novēlot draugiem un paziņām priecīgus Ziemsvētkus un laimīgāku 1981. gadu.

Irvalds Krūziņš

LNAK padomes locekļu vēlēšanu komisija savu atbildīgo darbu paveikuši. Rezultātu protokolu paraksta sekretārs Jānis Galējs un priekšsēdis Arvīds Bērziņš. Foto: J. Ligers

Tirdziņš devis labus ienākumus

DV tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš 6. un 7. decembrī DV namā Toronto, kas abās dienās kopā darbojās pavisam 13 stundas, arī šogad bija labi izdevies. Loteriju ar pāri par 1000 laimestiem vadīja Monika Jonāne, Aina Selga un Zigurds Akots. Savas gleznas bija izstādījuši Veneranda Vabale no Niagaras un Elmārs Dambergs no Roso, Ontario. Gleznotājs Alfrēds Brūveris tirdziņā zīmēja apmeklētāju portretus. Daiļamatniecības novietnēs bagātīgi bija pārstāvētas latviskās rotas, ar kuŗām piedalījās A. Gugāns, V. Plostiņš no Ņujorkas, Namejs Batraks un Kalupe (A. Korme). Plašs bija keramikas darbu klāsts: Velga Jansone, Ņina Jurševska, Emma Dzeguze, Olga Jansone un E. Zilgme no Bafalo. Rokdarbu stendos lielā izvēlē bija M. Bolmanes austās prievītes un sedziņas, darinātas no austajām prievītēm. Silvija Ozola bija izstādījusi adījumus un citus rokdarbus, bet Daina Dorseta salmu pinumu izstrādājumus. A. Hāns no Londonas, Ont. piedalījās ar ādas izstrādājumiem un Arnis Markitants ar „T-krekliem" ar Saulīti un Latvijas karodziņiem. Pastmarku un numizmatikas galdu vadīja H. Michelsons. DV grāmatnīcas galdā, ko vadīja A. Šterns, bija bagātīga grāmatu un skaņu plašu izvēle, tāpat arī daiļamatnieku izstrādājumi. Kā arvien, daudz pirka vanadžu ceptās paparkūkās, rupjmaizi un citus mājas cepumus, medu un putraimus. Vanadzes bija gādājušas arī par tirdziņa apmeklētāju paēdināšanu. Veiksmīgi darbojās Veras Bebres un Astrīdes Jakobsones vadītā kafejnīca nama abos stāvos. Tirdziņa ienākumus ievērojami pavairoja Ženijas Memenes un Mirdzas Zvirgzdgraudas vadītā vanadžu virtuve, izsniedzot apmeklētājiem ap 400 pusdienu. Tirdziņā iegriezās arī Ziemsvētku vecītis (Alberts Šterns). Tirdziņa galvenais vadītājs bija K. Markitants, kasieris K. Bencons. Komisijās no novietnēm ieņemts 1200 dol. Lielākais ienākumu avots tomēr bijusi loterija, kas devusi pāri par 2000 dol. ziedojumos naudā saņemts 1100 dol.

Sarīkojumu kalendārs

18. decembrī pl. 14 Latviešu namā Toronto Pensionāru apvienības Ziemsvētku eglīte. Piedalās mācītājs K. Kuškēvics. Deklamācijas, koris un klāti galdi.

19. decembrī pl. 20 LNJAK Ziemsvētku balle Latviešu centrā.

3. janvārī pl. 18 Toronto Latviešu namā Strēlnieku pulku Ziemsvētku kauju un Kanadas Strēlnieku biedrības 20 gadu atcere.

17. janvārī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle. Izlozē medījumi un zivis. Pilna bufete. Spēlēs Runči.

18. janvārī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas zālē Kalvis atkārto savu vasaras programmu.

LONDONA

● Londonas Latviešu Pensionāru Apvienības priekšnieks V. Albertiņš atklāja vakaru, sveicot klātesošos 62. Latvijas valsts svētkos, bet prof. A. Dreimanis teica svētku runu „Latvju tautai — būt vai nebūt?" Latvju tautu okupācijas vara cenšas pārkrievināt, gan iepludinot Latvijā simtiem tūkstošu krievu u.c. slavu tautu piederīgo (to skaits Latvijā tagad ir ap vienu miljonu), gan ar pārkrievināšanas politiku skolās, televīzijā, radio, ar latvju daiļliterātūras grāmatu skaita samazināšanu u.c. Ja tā turpināsies, latvju tauta kļūs minoritāte savā zemē, un pārkrievināšana var pat kulminēties ar Latvijas iekļaušanu Krievijas un Baltkrievijas padomju republikās, kur latviešu skolas un kultūrāli pasākumi vairs nevarēs pastāvēt.

Pagaidām Latvijā pārkrievināšanai vēl nav panākumu, bet puse no Pad. savienībā izkaisītiem latviešiem vairs nerunā latviski. Apzinoties, ka trimdas latvieši var vērst brīvās pasaules uzmanību uz latviešu liktеņiem okupētajā Latvijā, tā pati okupācijas vara cenšas sašķelt un vājināt trimdas latviešu saimi, it īpaši ar aizdomu un savstarpējās neuzticības sēšanu. Ir laiks mums izbeigt savas sīkās nesaskaņas un koncentrēties uz palīdzību latvju tautai Latvijā, saglabāt savu iekšējo spēku un pretestību pārkrievināšanai — nobeidza prof. Dr. A. Dreimanis un aicināja visus kopīgi nodziedāt „Dievs, svētī Latviju".

Programmas mūzikālā daļā piedalījās UWO studenti — topošie mākslinieki: Elmārs Lasis (klavieres) un Paulis Šķetris (baritons).

Latviešu dzīves dokumentējums

VILBERTS KRASNAIS, LATVIEŠU KOLONIJAS. KĀRĻA ZARIŅA FONDA IZDEVUMS, MELBURNĀ, 1980. gadā. 540 LAPAS PUSES.

Mūsu rokās ir Krasnā grāmatas otrs izdevums, par ko rūpējies Kārļa Zariņa fonds Austrālijā. Pirmā izdevuma ievadu autors parakstījis 1938. gada 12. janvārī, veltīdams grāmatu latviešu tautas saišu stiprināšanai starp neatkarīgajā Latvijā un daudzās citās zemēs izkaisītiem latviešiem. Toreiz grāmatu izdeva Latvju Nacionālās Jaunatnes Apvienība un to lasīja nacionāli noskaņotā jaunā paaudze kā baigajā gadā, tā vācu okupācijas laikā. Nav ticams, ka jebkuŗa no abām okupācijas varām būtu šo īpatnējo grāmatu pieciesusi „atjautās" literatūras grupā, tādēļ, jādomā, grāmatas eksemplāri toreiz slepeni izvilkti no papīra dzirnavām nolemto „aizliegto' grāmatu kaudzēm.

Pirmā izdevuma grāmata nedaudz pārveidota, piemērojot to tagadējām vajadzībām. Šis tas atmests un tā vietā pievienoti papildus atteli un sešas kontinentu kartes ar iezīmētām latviešu kolonijām. Nobeigumā dots V. Krasnā statistisko datu salīdzinājums ar E. Dunsdorfa datiem grāmatā Trešā Latvija un Archīva 14. sējumā. Salīdzinājums aptveŗ laika posmu par četrdesmit gadiem, salīdzinot datus ap 1935. gadu ar datiem ap 1975. gadu, kas var dot nozīmīgu vielu pārdomām un tālākiem pētījumiem. Šim nolūkam noder arī V. Krasnā daudzie interesantie novērtējumi par pārtautošanās problēmām ap 1935. gadu. Viņa vērojumi nav zaudējuši savu nozīmi vēl šodien.

Autors grāmatu sāk ar pārskatu par latviešu izceļošanu un tās cēloņiem dažādos laikmetos. Īsumā aprakstīta ārzemēs dzīvojošo latviešu izglītība, studentu organizācijas, biedrības, draudzes, teātri un prese. Pavisam īsi apskatīta latviešu nacionālā pasīvitāte, ko autors uzskata par galveno pārtautošanās iemeslu. Pie šīs problēmas viņš tomēr atgriežas gandrīz ikvienas latviešu kolonijas apraksta beigās.

Pēc vispārējā ievada atrodams plašs latviešu koloniju apraksts pa kontinentiem un zemēm. 242 lp. veltītas aprakstiem par latviešu kolonijām Pad. savienībā, galvenokārt pirms Staļina asiņainajām tīrīšanas akcijām, kuŗu rezultātā sabruka visa kuplā latviešu sabiedriskā dzīve Pad. savienībā un „valsts nāvē" mira paši latvieši.

Abiem Amerikas kontinentiem veltītas 90 lp., bet latviešiem Kuršu kāpās, kur tie padoti pārvācošanai — četras lp. Starp daudzajiem interesantajiem koloniju aprakstiem atrodams arī izraksts no Latviešu Avīžu 1834. gada 35. numura par latviešu kolonistiem Toboļskā, Sibirijā. Starp pirmajiem nometinātajiem latviešiem 1803. gadā nometināti arī Kauguru dumpja dalībnieki no Ziemeļvidzemes. Vēlāk turp nosūtīti arī citu līdzīgu zemnieku nemieru dalībnieki.

Aprakstos pieminēts arī Troickā 1918. gada 15. oktobrī dibinātais Pirmais latviešu strēlnieku bataljons un viņa 6000 km kauju gājiens caur Sibiriju uz Vladivostoku, lai no turienes atgrieztos neatkarīgajā Latvijā. Pieminēts arī Vladivostokā 1918. gada 7. novembrī dibinātais Imantas pulks. Šīs divas pirmās latviešu nacionālā kaŗaspēka vienības nodibinājās vēl pirms Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas, lai franču virspavēlniecībā cīnītos pret Latvijas okupantiem — vāciešiem. Apraksta beigās saraksti par latviešu skolām, teātriem, laikrakstiem, biedrībām un draudzēm ap 1935. gadu. Minētas 117 biedrības un 51 draudzes.

V. Krasnā grāmata ar prof. E. Dunsdorfa papildinājumiem ir nozīmīgs latviešu dzīves dokumentējums, kuŗa vērtība nemazināsies, bet vēl pieaugs līdz ar interesi par latviešu tautu un pārtautošanās problēmām. Arī tagadējie izdevēji grāmatu domājuši visai latviešu tautai, bet, līdzīgi kā pirmā izdevumā, lielākā interese par tajā skartajām problēmām būs latviešu jaunākajā paaudzē. Jācer, ka šī jaunākā paaudze arī parūpēsies, lai grāmata atrastu ceļu uz mītņu zemju ievērojamāko bibliotēku un universitāšu grāmatu plauktiem. Tas, ka grāmata sarakstīta latviešu valodā, šinīs laikos vairs nav nekāds šķērslis pētniekiem — cittautiešiem.

Indulis Kažociņš

Laipni lūdzam lasītājus kārtot LATVIJA AMERIKĀ 1981. gada abonementa maksas.

VALDIS
● DIMANTI ● PULKSTEŅI
● LATVISKAS ROTAS

JEWELLERY LTD Zeltkaļi
ALDONA KORMS UN TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 596-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

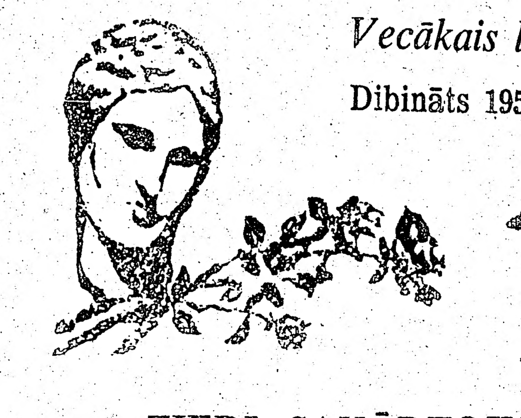

Vecākais latviešu puķu veikals
Dibināts 1952. g.

Venus

ZIEDI, SAKĀRTOJUMI UN STĀDI
katram gadījumam

Piegāde Lieltoronto pilsētas robežās
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO M6R 2L6

Tel. darbā (416) 534-4645, pēc darba (416) 533-4037

A. Putniņš

ALSCO - RUSSELL Aluminum Company

ALCAN IERĪKO UN LABO

- Aluminija māju sienas un jumtu pārkares (soffits)
- Ūdens noteku caurules ar neredzamiem savienojumiem 5" dimensijā
- Durvju un logu nojumes un slēgus
- Dubultdurvis (storm doors) un logus
- Apmaiņa logus.

Licensētu amatnieku speciālistu lietpratīgs darbs.
Bezmaksas darbu novērtējumi katrā laikā.
Pakalpojam īpašniekam tieši — bez starpniekiem.

BBB BETTER BUSINESS BUREAU MEMBER

Telefoni (416) 274-1589 vai (416) 861-1087.

Īpašnieki: Andris Namgauds
Tom Russell

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl 20.

Māra Gugāns-Lūsis

Ausmas un Jāņa Miķelsonu
DELIKATESU VEIKALI Toronto
eiropiešu un latviešu gaumē pašu gatavotie gaļas produkti un cepumi
AUSTRUMOS: 141 Danforth Ave., telef. HO5-9905
RIETUMOS: 376 College ielā — ziemeļaustrumos no Bathurst, tuvu Latv. namam. Telef. 922-1300

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
Veikali Toronto:
674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas, tel. 368 5011
Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; ārzemās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu gatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi, atsevišķi tautu tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.
Veikali atvērti:
ceturtdien un piektd. no 9 rītā — 8 vakarā.
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
sestdienās no pl. 9.30 rītā — 4 pēcp.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535,
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane.

Jauna DV Grāmatnīcas nodaļa — Salons Kanadas Latviešu Centrā
Piedāvā:
Grāmatas — Keramiku
Rotas — Gleznas
4 Credit Union Dr. Toronto, Ont M4A 2A1
telf: 757-1482

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto M1R 1B3
Tel. 537-1401

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

7. Latviešu dziesmu svētki Kanadā

TORONTO 1981. GADĀ no 1. — 5. jūlijam.

13. decembrī pl. 19 Sv. Jāņa draudzes dievnamā koncerts Ziemsvētku ieskaņai. Piedalās: soprāns Irma Kurme un ērģelniece Anita Rundāne.

14. dec. — Latviešu centrā no pl. 12 — 15.30 Adventa azaids. Māc. J. Cālīša referāts par Ziemsvētku paražām un māc. I. Gaides vadīta Ziemsvētku dziesmu dziedāšana. Šis Zelta svētdienas azaids ir pēdējais šinī gadā. Azaidus atsāks 11. janv.

14. decembrī pl. 13.30 Latviešu namā V. Kalniņa referāts „Ziemeļvidzemes vēsture un etniskā izveidošanās". Kafija. TLB sarīkojums.

14. decembrī pl. 15.00 Latviešu namā TLT Augstskolas Latvisko zināšanu seminārs. 4 īsi referāti. Dr. Ed. Žubeckis, Pamele Melnbārde, Sandra Bādere un Dr. Linards Lukss.

14. decembrī pl. 15, Walmer Rd. baptistu dievnamā — ZIEMAS SVĒTKU IESKAŅA MŪZIKĀ. Silvija Erdmane — sopr., Anita Rundāne — ērģeles. Latviešu baptistu draudzes koris.

14. decembrī pl. 15 DV namā eglīte bērniem. Iepriekšēja pieteikšanās.

20. decembrī DV namā DV Toronto nodaļas eglītes vakars.

21. decembrī pl. 15. Sv. Andreja baznīcā Ziemsvētki vārdos un dziesmās. Draudzes koŗa izpildījums.

26. dec. pl. 16 Burtnieka draudzes Ziemsvētki DV namā. Cienasts groziņu veidā.

31. decembrī pl. 19 Latviešu namā Jaunā gada sagaidīšanas balle ar siltām vakariņām. Vakariņu laiks apakšējā zālē no pl. 19.00 līdz 21.00 ar bufeti. Laba deju mūzika. Ieejas maksa ar vakariņām $20.00 no personas. Galdiņi rezervējami pie Latviešu nama saimnieces Neimanes. Tel 922-2931.

1981. GADĀ

24. janvārī pl. 19.00 Kanadas DV teātris rīko 30 gadu atceri DV namā.

24. janvārī pl. 18 (sestdien) TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma ieskaņas vakars Teātra izrāde.

25. janvārī pl. 17 Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums Teātra izrāde.

21. februārī, sestdien, pl. 20 Andris Rožukalns — klavieres Town Hallē. Koncertapvienības sarīkojums.

28. februārī Latviešu Centrā Vīru koŗa Viesturs koncerts.

14. martā, sestdien, plkst. 20 Linda Alle, čello, Town Hallē Koncertapvien. sarīkojums.

20. un 21. martā Jaunības ceļš — Daugaviņas 10 gadu jubilejas sarīkojumi.

12. aprīlī pl. 18 Sv. Andreja draudzes koŗa 29. gadskārtējais koncerts.

SV. KATRĪNAS

31. decembrī pl. 21 Beacon Motor Hotel telpās Sv. Katrīnas DV nodaļas Jaungada sagaidīšana. Spēlēs Runči. Biļešu iepriekšpārdošana, galdiņu rezervēšana un tuvāka informācija, zvanot M. Zvejniecei J. tel. 937-1169 vakaros, A. Freimanei — tel. 682-9725 dienā. Pārnakšņošanai hotelī — tel. 562-4155.

HAMILTONA

31. decembrī pl. 19.30 HLB un DV Hamiltonas nod. rīko Jaungada sagaidīšanas balli Roberts restorānā, Sanford un King. Vakariņas. Ķipis atskaņos deju mūziku. Priekšnesumi.

Ziemas svētku eglītes

var pasūtināt pa telefonu 465-5108 vai 1-878-1445. Varat izmeklēt paši — 7 jūdzes no Sidrabenes — 7259 Guelph Line (šķērso Queen Elizabeth Way un 401). J. Grants.

Nāc, māsiņa, ciemoties
Ziemas svētku vakarā;
Būs zirnīši, būs pupiņas,
Būs cūciņas šņukurītis.

Daugavas Vanagu Toronto nodaļas

Eglītes vakars

DV NAMĀ, 125 BROADVIEW AVE., TORONTO
20. DECEMBRĪ, PL. 19.30

Dievvārdi — Māc. Ķerģis

Deklamācijas Hugo Miķelsona vadībā un Jaunbalsis.

PASAPDĀVINĀŠANĀS (dāvanas min. vērtība $5.00)

Ieeja $8.00, ieskaitot siltas vakariņas

Visi laipni ielūgti.

DV Toronto nodaļas valde

GRŪTĀ BRĪDĪ — ROKU ROKĀ

Vērojot mūsu tautiešu dzīvi svešajā malā, varam redzēt daudzus piemērus, kas rāda kādā bezizejas stāvoklī nonāk atsevišķi tautieši un ģimenes, kad dabas katastrofās un citās lielās nelaimēs vai ārkārtīgi smagas un ilgstošas slimības gadījumos, aiziet bojā viņu sūrā darbā uzkrātās vērtības. Taču tāpat varam vērot un saskatīt spēku, kas var stāties pretim nelaimei un postam.

Šis spēks mīt mūsu apziņā, ka piederam vienai latviešu tautai, kas savstarpējā palīdzībā labi organizētā veidā, var sniegt palīdzīgu roku ikvienam savas tautas piederīgam, grūtā brīdī, smago piemeklējumu pārvarēšanai. ŠĀDOS GADĪJUMOS, EJOT ROKU ROKĀ, AR LABI IZVEIDOTU, MORALISKI AUGSTVĒRTĪGU UN MATERIĀLI EFEKTĪVU PALĪDZĪBU, IR IESPĒJAMS RADĪT AIZSARDZĪBU, KAS REĀLI DARBOJAS, KAD TĀ NEPIECIEŠAMA.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS savā ilggadīgā un sekmīgā darbā ir pierādījis, ka spēj organizēt un palīdzēt latviešiem viņu slimībās un nelaimes gadījumos. To apzinoties, AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS VĒLAS AR SAVU PRAKTISKO PIEREDZI UN LABI IZVEIDOTO TECHNISKO APARĀTU, KĀ ARĪ AR JAU DARBĀ ESOŠO FONDA

ĀRKĀRTĒJĀS PALĪDZĪBAS KASI,

LIKT PALIEKOŠUS UN DROŠUS PAMATUS ĀRKĀRTĒJAI PALĪDZĪBAI ŠINĪ KONTINENTĀ MĪTOŠIEM LATVJU TAUTAS PIEDERĪGIEM.

ŠĀDA PALĪDZĪBA NEBŪS TIKAI VISPĀR IZTEIKTS ŽĒLASTĪBAS ŽESTS, BET GAN REĀLS ATBALSTS, KO LĪDZĪGS SNIEDZ LĪDZĪGAM, SAVSTARPĒJĀ CIEŅĀ UN UZTICĪBĀ SMAGA POSTA UN LIELAS NELAIMES PIEMEKLĒJUMA GADĪJUMĀ. Tādi sniegta palīdzība būs jūtama nevien materiāli, bet visnotaļ morāli tā stiprinās un spodrinās mūsu tautas kopības apziņu nevien baltās, bet arī nebaltās dienās.

Šī kopības apziņa, kā arī drošības sajūta, ka grūtā brīdī neviens nepaliks bez atbalsta, būs ikvienam, kas iestāsies Amerikas Latviešu Palīdzības Fondā par dalībnieku-veicinātāju. DALĪBNIEKI - VEICINĀTĀJI, ATBALSTOT FONDA MĒRĶUS UN CENTIENUS, IR TIESĪGI SAŅEMT JŪTAMU, NEATMAKSĀJAMU NAUDAS PABALSTU LIELA POSTA VAI NELAIMES PIEMEKLĒJUMA GADĪJUMOS. Dalībnieka-veicinātāja gada maksa ir tikai $ 5.– gadā vienam vai $ 8.– gadā precētam pārim.

Viena atsevišķa cilvēka dalības maksa ir niecīga, bet liela dalībnieku skaita akumulēta, tas ir, kopā sanesta un uzkrāta, var dot ļoti jūtamu atbalstu nelaimes vai posta piemeklētam.

Fonda valde draudzīgi un sirsnīgi aicina ikvienu tautieti, neatkarīgi no viņa materiālā vai sabiedriskā stāvokļa, nedz uzskatiem vai konfesijas, ja vien tas ir latviešu tautai piederīgs, vai arī citas tautas loceklis, bet ir laulībā ar latviešu tautas piederīgo, kļūt par šī svētīgā iestādījuma līdzdalībnieku. Jo lielāks būs dalībnieku skaits, jo lielāka un jūtamāka būs Fonda sniegtā ĀRKĀRTĒJĀS PALĪDZĪBAS KASES palīdzība.

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedrisko pasākumus.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266; 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berzins Realty Ltd.
72 Northdale Rd. Willowdale, Ont. M2L 2M1
445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību — Zvaniet pēc izvēles.

Fonda valde cer un sagaida, ka sevišķi atsaucīgi šim aicinājumam būs latviešu laicīgās un garīgās dzīves aktīvie darbinieki, kuriem latvju tautas daļa svešumā ir uzticējusi organizēt un vadīt tās nacionālo, kultūrālo un reliģisko dzīvi, kā arī būt nomodā par savas tautas piederīgiem, kad posts vai nelaime tos piemeklē.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

Iestāšanās pieteikuma veidlapas lūdzu pieprasiet ar šeit zemāk iespiest kuponu.

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
P.O. BOX, 8857, PHILADELPHIA, PA. 19117

Lūdzu piesūtīt man ________ (*skaits*) Amerikas Latviešu Palīdzības Fonda dalībnieka-veicinātāja iestāšanās pieteikuma veidlapas.

Uzvārds un vārds ________________________

Dzīves vieta ________________________

____
(*precīza un labi salasāma pasta adrese*)

Latvijas dibināšanas atcere Milvokos

„Mēs būsim reiz kungi mūsu dzimtajā zemē, mēs varēsim paši sev likumus lemt!" ar šiem pārfrazētiem dzejnieka Plūdoņa populārā patriotiskā dzejoļa vārdiem savu dedzīgo runu Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojumā nobeidza Dr. L. Streips. Runas sākumā viņš atgādināja, ka mēs reiz bijām „kungi mūsu dzimtajā zemē" un uzcēlām tur valsti, ar ko varam tiešām būt lepni, kas kā pērle mirdzēja tautu dižajā vainagā. Mums trimdā izauguši jauni darbinieki, kas no vecākās paaudzes pārņēmuši cīņu par latvietības saglabāšanu un brīvības atgūšanu Latvijai. Runātājs atgādināja notikumus Madridē, kur mūsu jaunatne prasa brīvību Latvijai. No viņiem vislielāko apbrīnu pelnījis māc. Māris Ķirsons.

Šāda darbība, norādīja Dr. L. Streips, prasa līdzekļus, un tos dod PBLA Latvijas brīvības fonds. Padomāsim par tā atbalstīšanu. Mums jāapsūdz Padomju savienība. Taču neviena imperija pasaules vēsturē nav pastāvējusi. Sabruks arī šī šinī gadu simtenī visnecilvēcīgākā imperija. Tad mēs būsim atkal kungi savā dzimtajā zemē.

Sarīkojumu bija noorganizējusi šogad Milvokos prezidējošā ev. lut. draudze. Svētrunā māc. Kr. Valters atgādināja, ka mums jācīnās pret tiem, kas liedz mums dzīvot brīvu dzīvi un uzspiež svešu valsts varu. Visasākie ieroči, pasvītroja mācītājs, ir gara zobeni vislielākais spēks — ticības spēks.

Sarīkojuma norises vadītājs — Pulkv. Kalpaka skolas pārzinis E. Krūmiņš paziņoja, ka PBLA Tautas balva šogad piešķirta rakstniekam Anšlāvam Eglītim. Viņš arī pasniedza goda rakstus latviskās izglītības apgūšanā sekmīgākajiem jauniešiem: Inesei Radziņai, Ingridai Bēdelei, Vitai Foldi, Artūram Korem, Sandrai Krūmiņai, Armandam Rozītem un Aijai Upītei.

Svētku koncertā dziedāja DV apvienības vīru koris V. Aparjoda vadībā un apvienotie Brusubārdas un Dzimtenes koŗi, diriģējot E. Brusubārdim III, G. Blaumanim un E. Brusubārdim II; pēdējais veica arī klavieŗu pavadījumus. — Skautu un gaidu karogu goda sardzi izrīkoja skautu vienības priekšnieks S. Belkovskis. Rakstveida sveicienus bija atsūtījis Viskonsīnas gubernātors L. Š. Dreifuss (rep.).

R.Č.

18. novembris Montreālā

Latvijas valsts 62. dzimšanas atceres dienas sarīkojumā Montreālā svētku runu teica pašas Montreālas triju paaudžu pārstāvji. Programmas daļā notika slīdīšu izrāde par Latvijas Brīvības pieminekli ar stāstījumu un mūzikas pavadījumā.

Atceres sarīkojumu 16. novembrī Rozdeil baznīcas telpās atklāja Montreālas organizāciju padomes priekšsēdis A. Spura, bet karogu telpās ienesa un pie tā stāvēja ačkupieši. Par Tautas balvas piešķiršanu rakstniekam Anšlavam Eglītim paziņoja A. Spura.

Pirmā labi sagatavotu runu teica mūsu jaunās paaudzes pārstāve 20 gadus vecā Nora Kancene. Vidējās paaudzes sabiedriskais darbinieks G. Jakobsons pastāstīja atmiņas par mūsu valsts atceres sarīkojumiem Latvijā pēdējos Latvijas brīvības gados. Vecās paaudzes pārstāvis P. Agrums, pakavējoties atmiņās par Latvijas tapšanu, norādīja uz dažādiem posmiem latviešu vēlākās dzīves attīstības laikā. Viņš pieminēja mūsu valsts sasniegumus, mūsu kopības spēku un kopējās brīvības izjūtas izplūdumus mūsu vēlākā valsts uzbūves laikā, kas it sevišķi izpaudās Brīvības pieminekļa līdzekļu sagādē.

Pēc tam vakara viesi pakavējās pie vanadžu un Trīsvienības draudzes dāmu komitejas klātā kafijas galda. **I. Skrastiņš**

MONTREALA

- Sporta kluba volejbola komanda uzsāk gadskārtējās līgas spēles Kvebekas provinces augstākajā līgā, kuŗā piedalās 6 labākās komandas. Novēlēsim viņiem spēlēs labu veiksmi sasniegt meistara titulu, kāds kādreiz jau izcīnīts.
- Latviešu skolas un Trīsvienības draudzes apvienots bērnu eglītes vakars 13. decembrī plkst. 16 Ansgara (dāņu) baznīcas zālē, 4020 Grand bulvārī. Latviešu skola gatavo īsu svētku uzvedumu. Apmeklētājiem līdz ņemami groziņi.

18. NOVEMBRA ATCERES SVINĪBAS VANKUVERĀ

Vankuveras un apkārtnes latvieši 16. novembrī pulcējās kopā, lai atzīmētu Latvijas neatkarības 62. gada dienu. Atceres svinības iesākās ar svinīgu mācītāja A. Kiršfelda dievkalpojumu. Svētku runu teica V. Upeslācis no Toronto: Svētku runu teica V. Upeslācis no Toronto: „Lai mēs neiegrimstam kūtrā vienaldzībā, jo kūtrā vienaldzībā ir nogrimuši veseli vēstures posmi un daudzas sabiedrības aizgājušas bojā.

18. novembrim ir sevišķa nozīme latviešu tautā, un tas dzīvos, kamēr vien mēs atcerēsimies pirmo 18. novembri 1918. gadā. Kādu 18. novembri mēs gribam svinēt šodien, un kādu drīkstam? Ar atceri vai ieceri? Mums jāskatās uz priekšā. 18. novembrim jābūt nākotnes dienai. Mūsu trimdas dzīves jēgai jābūt darbam, vērstam uz mūsu tautas brīvības atgūšanu.

Mēs nodibinājām centrālās zemju organizācijas un beidzot mūsu globālo Pasaules brīvo latviešu apvienību. Caur šīm organizācijām, ar vienu kopēju balsi, mēs atgādinājām brīvajai pasaulei un tās valdībām, ka mēs esam dzīvi, kā arī paudām par mums nodarīto pārestību. Mums derētu arī mācīties no žīdiem, kas visus savus svētkus beidz ar teicienu: „Nākošgad Jeruzalemē". Mums savu svētku nobeigumā būtu jāsaka: „Nākošgad Rīgā." Tagad komūnistiskā virskundzība mūsu zemē lieto pārkrievināšanas politiku daudz izsmalcinātākā un intensīvākā veidā. Arī tagad mums ir dzejnieki un rakstnieki, bet viņi ir dubultcenzēti. Tiem pašiem jācenzē sevi, lai tiktu publicēti, un vēl valsts cenzori saīsina, pagarina vai sagroza viņu gara darbus. Tagad komūnisti arī iztukšo latviešus no latviešu zemes, aizvedot tūkstošus uz Sibirijas soda nometnēm un citus uz dažādiem „plašās dzimtenes" darba projektiem. Tikai šoreiz zeme nepaliek tukša, jo aizvesto latviešu vietā tiek iepludināti tūkstoši krievu un citu tautību kolonisti. Mūsu trimdas gados esam daudz darījuši, lai brīvajai pasaulei atklātu Pad. savienības pārkāpumus.

Līdz šim mēs savas apsūdzības un prasības izdarījam galvenokārt miermīlīgā veidā un ar atzītām metodēm, bet tagad ir pienācis laiks, kad parallēli tradicionāliem ceļiem un paņēmieniem mums jāmeklē jauni, daudz radikālāki ceļi un metodes. Plānveidīgi rīkojoties, mēs būsim labi izlietojuši trimdu kā ieroci mūsu mērķim — Brīvajai Latvijai." Ar šo ieteikumu Viktors Upeslācis nobeidza savu svētku runu Vankuverā.

Svētku programmas turpinājumā Vankuveras latviešu biedrības priekšnieks A. Pūpols iepazīstināja ar bijušo rīdzinieku, tagad Vankuveras angļu valodas laikraksta „The Province" līdzstrādnieku Ilju Gerolu, kas bijis žurnālists Pad. savienībā, bet pēc viņa piesliešanās disidentu kustībai un rakstu publicēšanas Pad. savienības pagrīdes presē, 1979. g. ticis no Pad. savienības izraidīts.

I. Gerole iepazīstināja sapulces dalībniekus ar viņa nupat publicēto grāmatu „The Threat", kuŗā viņš apraksta nežēlīgo dzīvi Pad. savienībā un draudus, ko tā sagādā brīvajai pasaulei. Savā īsajā uzrunā I. Gerols aicināja latviešus nepagurt, bet kāpināt savu cīņu pret komūnismu kopā ar citām apspiestām nācijām.

Pēc svinīgā akta sapulces dalībnieki vēl pakavējās pie draudzes dāmu sarūpētā kafijas galda.

J. Ruško

Valstssvētkos Ņujorkā šogad piedalījās pāri par 2000 apmeklētāju. **Foto. B. Rozītis**

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM.
PIEPRASIET TELEFONISKI.
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MELTĪTĒM. — $3.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Dugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtdid., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektd., setd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - p ā r s t ā v i s

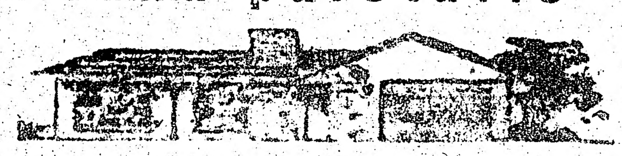

41 Heathcote Ave., Willowdale Ave., Ont. M2L 1X9
Tel. 444 2447
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

Fotogrāfisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
247 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

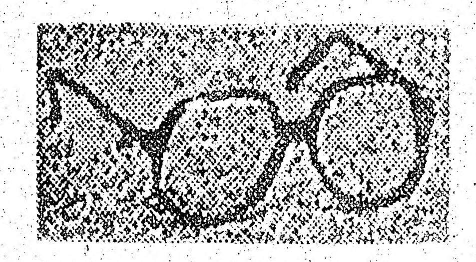

RATAS

— *IGAUŅU OPTIĶIS*

274 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm.
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji.
Specialitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaklēcas (soft).
P u l k s t e ņ i : Omega, Triosot, Bulova.
Latviešiem atlaide

P l a š ā i z v ē l ē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi)
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRID POTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tel. 536-8183.

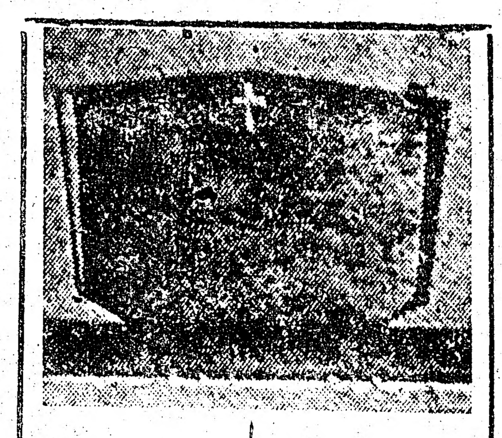

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto M4S 1Z9
Starp Eglington un Davisville

Murray E. Newbigging
B Ē R U M Ā J A
Izjusti personīgi pakalpojumi.
pastāvīga kapella.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Alcan Building Products Authorized Dealer

Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING:
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

1) Ietaupa darbu un laiku
2) Instalācijas un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

RM NSM
ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4x 1K5. Tel 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

LATVIEŠU NAMS
IZĪRĒ TELPAS
KLĀJ
VIESĪBU
GALDUS
491 College St.
Tel. 922-2931

HELLO WORLD
Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada, M5M 3Z4
Tel: (416) 789-5304
Sīkāku informāciju un paskaidrojumus ceļojuma jautājumos sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto telefonu.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

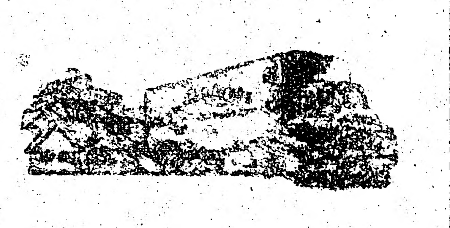

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

M. LUNSKY, O.D., M.Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
O P T I Ķ I
Iepriekš pieteikšanās Tālr. 921-3824
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5

Labo visāda veid automašīnas
CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Latviešu uzņēmums, īpašnieks S. MIĶELSONS
253 Merton Str. (starp Yonge un Mt. Pleasant)
Tel. 485-5537
Sestdienās strādā līdz pl. 12.00

A n d r e j s M. S t i k u t s
B.A., LL.B.
A D V O K Ā T S
17 Queen St. E., #701, Toronto, Ont. M5C 1P9. Tel. 364-6970

Laikraksta
L A T V I J A
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Vai drīkst šaubīties ticības lietās?

Jautājums: Vai kristīgs cilvēks drīkst savā ticībā šaubīties? Vai tas nav grēks?

Atbilde: Vecajā Derībā mūsu lietvārds „šaubas" — un atbilstošais verbs — nav atrodams. Jaunās Derības grieķu valoda šai gadījumā mēdz lietot „diakrino", noriseni, kas arī nozīmē: apspriest, novērtēt, izšķirt, vai kas ir pieņemams vai ne. Kas Dieva solījumus mums grib apspriest un to derīgumu novērtēt vai pārbaudīt, nostājas neticības pusē (Rom. 4,20, sal. 14,23). Ticēt nozīmē paļauties un paklausīt, nepadodoties šaubām (Mat. 21,21; Mrk. 11,23; Ap. darbi 10,20; 11,12). Kas Dieva vārdu resp. Viņa atklāsmi mēro ar sava prāta mērauklu, gudrodams, kas tur ir pareizs, to ap. Jēkabs pielīdzina „vēja dzītam un mētātam jūras vilnim", tas ir „cilvēks... ar dalītu dvēseli, nepastāvīgs visos savos ceļos" (Jēk. 1,6-7). Mat. 14,30-31, aprakstot Pēterim uznākušās šaubas, pēkšņu ticības zudumu, kad viņš, pa ūdens virsu nākdams pie Jēzus, izbīstas no jūras lielajiem viļņiem, lietots cits grieķu vārds, kas nozīmē droša pamata vai stāvokļa zaudēšanu. Kā redzam, mūsu vārdam „šaubas" Jaunajā Derībā atbilst plašāka skāla, nekā varbūt domājām, bet arī tad, un kopā ņemot, attiecīgās vietas viegli saskaitāmas uz abu roku pirkstiem. Klasisks šaubu piemērs, kā zināms, ir atrodams Jāņa ev. 20,20-29, kur Toms šaubās par Jēzus augšāmcelšanos. Te šaubas prīmāri izpaužas kā neticība, kaut Toms, acīm redzot, vēlētos ticēt un ir laimīgs, ka drīkst pēc tam, kad pats savām acīm ir redzējis (un gandrīz vai „pārbaudījis") Jēzus klātienes īstenumu.

Vai būsim tik strikti, ka nosodīsim tūlīt visus, kam šaubas? Tik vienkārši skatīties uz dzīves parādībām būtu vienpusīgi, teiksim droši — arī nereāli. Cilvēks savā ticības dzīvē nav „gatavs", viņš top — arī tajā. Kur cilvēks vēl nav izšķīries — vai nav vēl varējis izšķirties par to, kas ir pareizs un ko viņam pareizi būs darīt — visādā ziņā būs klāt savs šaubu elements. Psichologi, piem., runā par trejādām šaubām: teorētiska rakstura, morāliskām, reliģiskām. Ja uzskata, ka filozofijas nozīmīgākais motīvs ir patiesības meklēšana, tad ceļā uz tās sasniegšanu būs grūti bez tām iztikt. Arī zinātnieks pazīst šaubas, iekāms viņš ir drošs par savu atklājumu. Gandrīz visiem mums jāiziet cauri šaubu stadijai, meklējot savu dzīves ceļu un jēgu. Baznīctēvs Augustīns, viens no lielākajiem ticētājiem, reizē ir spilgts piemērs pārdzīvotām reliģiska rakstura šaubām. Viņa māte lūdza sirsnīgi Dievu vairāk nekā 20 gadus, iekāms Augustīns nāca pie ticības, ko vēl šabaltdien varam apbrīnot. Daži no mūsu laika lielākajiem ticības apoloģētiem taisni tāpēc ir varējuši tā ietekmēt savus laika biedrus, ka paši iepriekš pazinuši dziļas šaubas un labi pārzina tagadējo stāvokli, kas ticības dzīvei ir vairāk nelabvēlīgs nekā labvēlīgs. Tāds spilgts piemērs anglosakšu pasaulē, starp citiem ir Klārks Steipls Ljūiss (Clark Staples Lewis), savā laikā noteikts agnostiķis. Jēzus visādā ziņā rēķinās ar cilvēkiem, kam šaubas; Viņa paša mācekļi ir tam piemērs: Viņam tie ir jānosauc par mazticīgiem (Mat. 8,26)! Nereti cilvēka šaubas ir tikai saistītas ar nezināšanu, ticības ceļa nepazīšanu, tās faktiski izteic vēlēšanos ticēt, kad ticība vēl nav izkristallizējusies. Patiesībā katru dienu ticībai jāatjaunojas, jākļūst spēcīgākai, jāapzinās savi pamati („Kas šķietas stāvam, lai pielūko, ka nekrīt" — I. Kor. 10,12). Šaubu trūkums var būt reizēm izskaidrojams arī ar to, ka esam par kūtriem domāt par savu ticību, varbūt arī baidāmies to darīt. Tāpēc, ja kāds godīgi šaubās, mūsu pienākums ir viņam palīdzēt, kā Jēzus ir palīdzējis. Galu galā savā ticības cīņā bez šaubām laikam neviens nebūs gluži iztics. Neviens nav arī tik immūns vai pasargāts, ka to nepiemeklē nekādi kārdinājumi. Nav tādēļ grēks, ja kāds cīnās ar savām šaubām, bet grēks ir gan visgudrībā tiksmināties ar tām, negribot ticēt un jau iepriekš no ticības sirdī atsakoties. Diezgan bieži dzirdam padomu, ka viss esot principā jāapšauba, iekāms ko pieņemot. Šo „principu" mums var būt arī velns iečukstējis; atcerēsimies pašā Bībeles sākumā čūškas jautājumu Ievai: „Vai Dievs tas Kungs tiešām jums būtu aizliedzis...?" Pasaules literātūrā ar „garu, kas visu apšauba", mēs sastopamies savukārt Ģētes Mefistofeļa tēlā. Šis reiz aizpagātnē iesētās šaubas pavadīs cilvēku, kamēs cilvēks būs pasaulē.

Svētīgs ir, kas tic, kas ar Dieva palīgu no savām šaubām ir atbrīvots. Gan visu mūžu arī viņam jāpaliek modrīgam, jo mums ikvienam jāgādā „ar bailēm un drebēšanu, ka topam svētī" (Filip. 2,12). Bet Dievs mūs bagātīgi mūsu ticības cīņā arī svētī un mūsu kārdinājumos mūs pasarga. Vācu teologs Helmūts Tīlike kādu savu grāmatu nobeidz ar vārdiem: „Nav jebkādas lielākas laimes kā drīkstēt ticēt un būt vienotam ar visiem tiem, kas savā dzīvē stāv uz tā paša pamata." Šis pamats, kur nostāties, mēs zinām, ir viens vienīgs — mūsu Kungs Jēzus Kristus!

„Ceļa Biedrs"

BAZNICAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Werthington Cr., Toronto, Ont. M4V 1J6, tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

13. decembrī pl. 19, Ziemsvētku ieskaņas koncerts.
14. decembrī pl. 11 3. Adventa svētdienas dievkalpojums. Ziemsvētku dziesmu mācīšanās dievnamā.
21. decembrī pl. 11 4. Adventa svētdienas dievkalpojums. „Ziemsvētki skatos un skaņās. Piedalās draudzes vokālais ansamblis, svētdienas skolas bērni un jaunieši. Pēc tam eglītes sarīkojums, svētdienas skolas izkārtojumā.
24. decembrī pl. 16 un 18 Kristus dzimšanas dienas svētku dievkalpojums. Piedalās archib. A. Lūsis un māc. I. Gaide. Mūzikālā daļā draudzes vokālais ansamblis B. Alkas vadībā. Solisti.
25. decembrī pl. 11 Ziemsvētku dienas dievkalpojums. Mūzikālā daļa.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-5743, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no pl. 18 — 19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

14. decembrī pl. 11 trešā adventa svētdienas dievkalpojums Pēc dievkalpojuma Ziemsvētku dziesmu dziedāšana. informācija par ārmisijas darbu, kafijas galds. Atlikums par labu ārmisijai.

21. decembrī pl. 15. Ziemsvētki vārdos un dziesmās. Draudzes eglītes dievkalpojums, piedaloties draudzes korim, bērniem un jauniešiem. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē bērnu eglīte ar Ziemsvētku vecīti. — Kafijas galds.

24. decembrī pl. 18 Svētvakara dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. decembrī pl. 10.30 Kristus dzimšanas svētku dievkalpojums. Pl. 13.13 dievkalpojums angļu valodā.

31. decembrī pl. 18 Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu

1. janvārī pl. 10.30 Jaungada dienas dievkalpojums.

4. janvārī pl. 15 Zvaigznes dienas dievkalpojums, pl. 13 dievkalpojums angļu valodā.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

14. decembrī — 3. adventā, pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Pēc dievkalpojuma nodarbību stundā priekšiesvētes jauniešu grupai.

21. decembrī pl. 15 Bērnu eglītes dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcas zālē.

24. decembrī pl. 18 Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā. Mūzikālā baznīcā. Pēc dievkalpojuma nodaļā soliste Dzidra Egle (soprāns).

25. decembrī pl. 13 Ziemsvētku dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

31. decembrī pl. 18 Vecā gada vakara dievkalpojums ar dievgaldu Sv. Barnaba baznīcā.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola visām vecumu grupām katru svētdienu pl. 15.

Bībeles studiju — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

14. decembrī, pl. 15 Ziemsvētku ieskaņa mūzikā. Soliste — Silvija Erdmane, ērģeles — Anita Rundāne. Draudzes koris A. Purva vadībā.
21. decembrī, pl. 16 Kristus dzimšanas svētku dievkalpojums.
28. decembrī, pl. 16 Ziemsvētku dievkalpojums ar jaunatnes un svētdienas skolas priekšnesumiem.
31. decembrī, pl. 20 Gadu maiņas dievkalpojums.

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pulksten 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr. 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. **Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.**

14. decembrī pl. 11 draudzes dievkalpojums, pl. 12 svētdienas skolas eglītes sarīkojums.
21. decembrī pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi, pl. 16 draudzes kora Ziemsvētku koncerts svecīšu gaismā.
24. decembrī pl. 17 un 19 Ziemsvētku vakara dievkalpojumi. Koris. Dziesmu lapiņas.
25. decembrī pl. 11, Ziemsvētku dienā, dievkalpojums ar jauniešu piedalīšanos, dziesmu lapiņas.
31. decembrī pl. 17 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.
1. janvārī pl. 18 Jaungada dienas dievkalpojums.

BAFALO

Māc. Artūrs Drūmiņš, P.O. Box 655 Port Colbourne, Ont. L3K 5X8 Tālr. (416) 834-6081 North Park Lut. baznīcā Starin un Vingate, Baffalo, N.Y.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

13. decembrī plkst. 16 Ziemsvētku sarīkojums (kopā ar latviešu skolu Ansgara baznīcā).
14. decembrī, 3. Adventa svētdienā, dievkalpojums plkst. 13.30.
21. dec. 4. Adventa svētdienā, plkst. 13.30 dievkalpojums.
24. decembrī, Ziemsvētku svētvakarā, plkst. 17 dievkalpojums baznīcā. Dziesmu lapiņas.
31. decembrī Vecgada vakarā, plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

14. decembrī pl. 14 2. adventa dievkalpojums baznīcā. Pēc dievkalpojuma Ziemsvētku dziesmu dziedāšana.

21. decembrī pl. 16 skolas un draudzes eglīte All Saints anglikāņu baznīcas zālē. Groziņi.

24. decembrī pl. 17.45 Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums baznīcā. Soliste — M. Pone. Dziesmu lapiņas.

28. decembrī pl. 14 dievkalpojums ar dievgaldu.

1. janvārī pl. 14 Jaunā gada dievkalpojums baznīcā.

4. janvāri dievkalpojums nenotiks.

11. janvārī pl. 14 dievkalpojums baznīcā.

18. janvārī pl. 14 ģimeņu dievkalpojums baznīcā. Stunda iesvētāmiem pēc dievkalpojuma.

LONDONAS EV LUT. DRAUDZE

25. decembrī pl. 13.30 Trīsvienības baznīcā Ziemas svētku dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
radio raidījums
nepārtraukti
25. gada gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd. Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

P R I E K A V Ē S T S
Kristīgo latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagaras WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale
Ont. tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Hunting St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30
no rīta sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club,
ik dienas pl. 11.30 no rīta un
pl 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126

Ak mosties, mosties, mana tauta,
Pie malas savus elkus liec!
Laiks uzklausīties Kristus balsi,
Nost to, kas tavu prātu jauc!
Bezmaksas kristīgu literatūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey B.C. V3T 5B7.

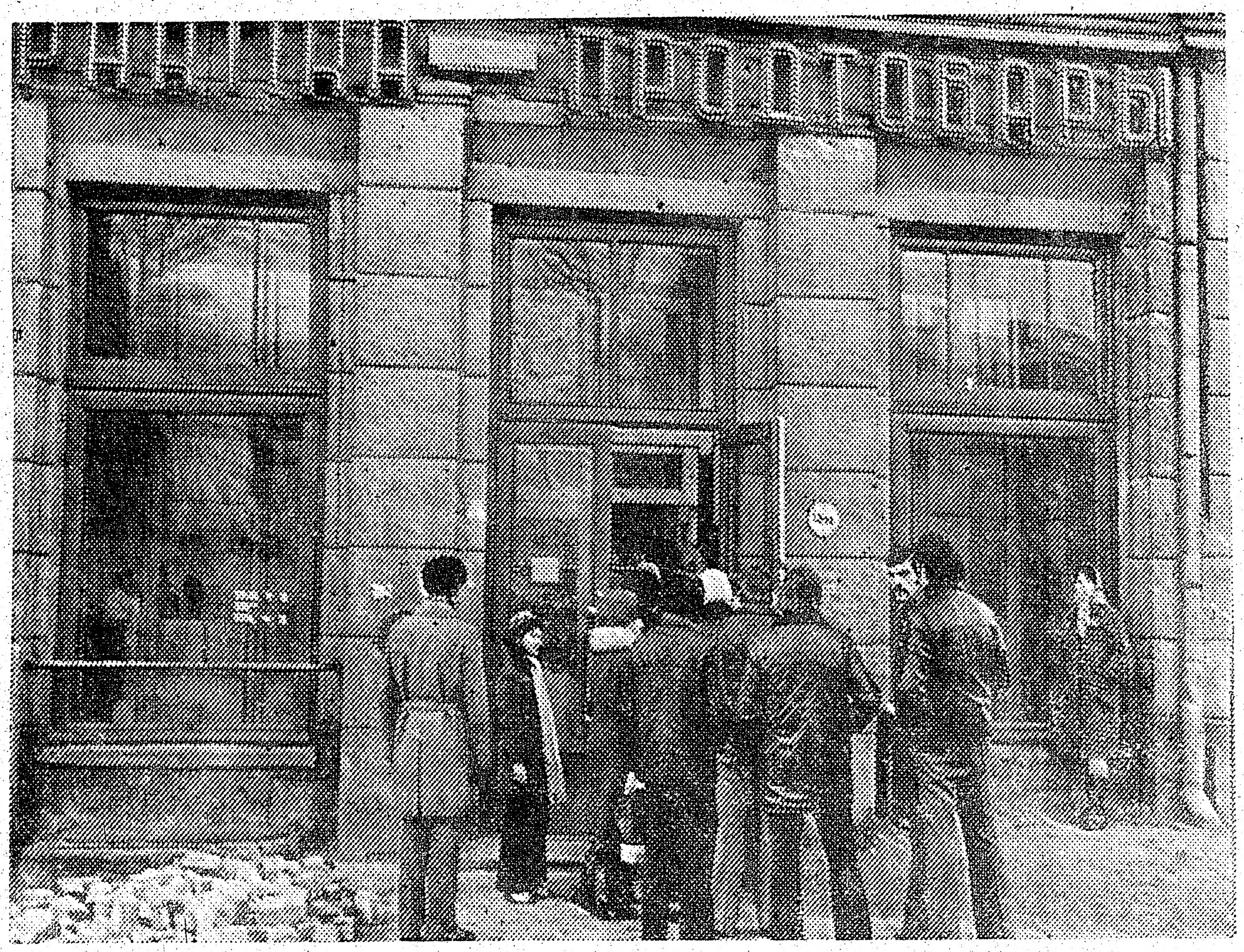

Ne svētku iepirkšanās drudzis, bet pelēkā dzīves ikdiena okupētā Latvijā — rindas pie pārtikas veikaliem. LNF

Latvieši piedalās tautību svētkos

Arī šogad latvieši gadskārtējos Milvoku Tautību svētkos no 21. līdz 23. novembrim piedalījās ar latviskās kultūras skati, virtuvi, daiļamatnieku izstrādājumiem un DV apvienības tautas deju kopa „Metieniņš" ar dejām. Šogad šo populāro lielsarīkojumu apmeklēja 74,295 interesentu.

Latviskās kultūras skatē, kuras novietni bija uzcēlis P. Tocups, šogad bija redzams prāvs tautisku cimdu un leļļu klāsts, arī dažādi audumi. Dalībnieces pašas adīja cimdus un skatītājiem sniedza paskaidrojumus. Novietne bija allaž ziņkārīgu apbrīnotāju ielenkta.

Laikam jau inflācija un bezdarbs jāvaino, ka Sv. Jāņa draudzes latviskā virtuvē šogad „noiets" bija mazāks nekā iepriekšējos gados, izteicās draudzes dāmu komitejas priekšniece Z. Lazdiņa. Virtuvē trīs dienās maltītēs saceptas un iztirgotas 90 zosis, pāri par 100 klaipu rupjmaizes, ap 150 tortes, kādi 2000 speķrausīši. Šai darbā bez Z. Lazdiņas un viņas galvenajiem palīgiem — Osvalda un Annas Ozoliņiem piedalījās prāvs pulks čaklu un atsaucīgu izpalīdžu un izpalīgu.

DV apvienības tautas deju kopa „Metieniņš" Ildzes Rudzītes, Māras Andersones un Ilgas Inveisas vadībā trijās svētku dienās ar saviem dančiem dimdināja lielās arēnas skatuvi pavisam desmit reizes.

Ļaužu ielenkta allaž bija arī mūsu daiļamatniecības izstrādājumu tirdzniecības novietne, ko pārzināja M. Tocupa. Arī tā aizvadītajos gadu desmitos kļuvusi populāra šī lielsarīkojuma apmeklētājos un daudzi iegādājas mūsu rotas un citus izstrādājumus svētku dāvanām.

Milvoku latvieši šogad šai starptautiskajā lielsarīkojumā piedalījās jau 30. reizi. Pirmo reizi latviešu vārds Milvoku auditorijā atskanēja 1950. g. 18. un 19. novembrī, kad mūsu piedalīšanos tur kārtoja toreizējās Viskonsīnas latviešu biedrības prezidente Lauma Kasaka, bet kopš 1971. gada — inž. P. Tocups. Pēdējos gados apmeklētāju skaits Tautību svētkos sniedzas pāri 70 tūkstošiem. Interese par dažādu tautu etnisko kultūru ir liela, un uz šo sarīkojumu brauc apmeklētāju grupas, sevišķi skolu ekskursijas, ne vien no daudzām citām pilsētām Viskonsīnā, bet arī no kaimiņu pavalstīm. Mūsu kultūras skate saņēmusi godalgas 1964., 1966. un 1969. g. „Metieniņš" godalgas, katrreiz 250 dol., sadancoja 1964. un 1966. g., bet latviešu virtuve 1971. g. ierindojās 3. vietā (no 47 konkurentēm"). 1978. g. svētkos latvieši bija izraudzīti par īpaši godināmo tautību grupu un par svētku karalieni izraudzīja studenti Ingrīdu Kitu. Šogad svētkos jau 25. reizi piedalījās DV apvienības tautas deju kopa „Metieniņš". 17. reizi — Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja ar latvisko virtuvi, bet inž. P. Tocups 10. reizi pārzināja un kārtoja latviešu piedalīšanos.

R.Č.

Vecākai dāmai brīvdienās

vajadzīga palīdze,

kas varētu dzīvot klāt trīs ar pus nedēļas 1981. gada februārī. Zvanīt: 497-2200 Stephani.

Meklēju sievieti

telpu aptīrīšanai

reizi nedēļā. Zvanīt no plkst. 17 — 19, tel. 651-8674.

Vecākai dāmai

vajadzīga palīdze

viņas meitas mājā, divas dienas nedēļā Victoria Park un Sheppard rajonā. Zvanīt: 497-2200 Stephani.

Latvijas valsts atceres svinības AU ciemā Illertisenē

Latvijas neatkarības pasludināšanas atceres svinības LKIA namā ievadīja LKIA Centrālās valdes priekšsēdis L. Gutbergs. Svētbrīdi vadīja mācītājs E. E. Rozītis. LCK pārstāvis Pēteris Biezais svētku runā pakavējās pie vēsturiskām norisēm, kam bijusi izšķiroša nozīme neatkarīgās Latvijas valsts nodibināšanā. Sarīkojuma programmā piedalījās operdziedonis Boriss Piekalnītis, pianists Alfreds Apencellers. Pēc sarīkojuma saņākušie vairākas stundas kavējās pārrunās.

I. Blaževičs

Pensionāru iespējas televizijā

Montreālā jau vairākus gadus pastāv pasākums Senior Citizens Forum ar labi iekārtotu TV studiju uzņemšanai krāsās. To ierosināja grupa bijušo TV darbinieku un tas varēja sekmēties, saņemot Federālās valdības pabalstu. Noorganizētas divas grupas: franču un angļu valodu runājošiem. Studiju pārzina atalgota darbiniece, bet visu pārējo — uzņemšanu, plānošanu, tekstu rakstīšanu un ideju īstenošanu veic vecāko gada gājumu cilvēki, vecāki par 50 gadiem. Rediģēšana notiek lietpratēju vadībā. Par Foruma dalībnieku var būt ikviens, kas vecāks par 50 gadiem vai arī pensionāru grupu organizācijas.

Uzņemtā filma paliek Foruma īpašums, un tās sauklis ir: vecāko gada gājumu darbs vecākiem gadiem. Protams, var piedalīties arī jaunākie gadi, bet vairumam dalībnieku jābūt vecākiem par 50 gadiem.

Latviešu veikums rudens krāsu filma ar ieskaņotu nelatviešu mūziku, un pašreiz uzņem issfilmu par latviešiem. Būtu iespēja uzņemt kaut ko vairāk, kas būtu sagatavots angļu vai franču valodā. Nākotnei latviešiem ir vairāki projekti, bet nepieciešami arī padomi un ierosinājumi.

Uzņemtās filmas izrādīs kabeļu TV Kvebekas provincē, kā arī parastās TV stacijas Kvebekā un citās Kanadas provincēs. Filmas izrāda arī dažādi pensionāru nogrupējumi savās sanāksmēs.

Agrumu Pēteris

GRAND RAPIDI

● Pensionāru biedrības oktobra sanāksmē Latviešu biedrības namā vēsturnieks R. Dzirnis no Saginavas runāja par tematu Senlatviešu mītoloģija un sakrālās paražas, kavējoties pie seno latviešu ticējumiem un paražām. Referents arī norādīja, kā rīkojušies mūsu senči, kad bērns nāk pasaulē, lai tas izaugtu veselīgs un skaists.

● DV apvienības rīkotā Mārtiņu ballē Latviešu biedrības namā ar priekšnesumiem piedalījās DV apvienības vanadžu ansamblis no Detroitas Asjas Kalniņas vadībā. Programmā galvenokārt tautasdziesmu sabalsojumi. Bija gādāts par siltām vakariņām.

● 9. novembrī Grand Rapidos viesojās Toronto Latviešu biedrības drāmas kopa ar Elīnes Zālītes traģikomēdiju trijos cēlienos Rudens rozes. Lugu bija iestudējusi Lonija Vasariņa, dekorātore Lonija Klepere. Izrāde saistīja skatītāju uzmanību. Aktieru spēle bija izlīdzinoša, saliedēta. Mazliet varēja garlaikot pagarie dialogi pirmajā cēlienā un dažu aktieru paklusā runāšana, kas nokāsojos cēlienos pazuda. Zāle bija pilnu skatītāju. Daudz aplausu un ziedu. Ciemiņiem pateicās Latviešu biedrības priekšnieks A. Grīnbergs.

V.Z.

Atpērkoties no svētku apsveikumu sūtīšanas par labu Kanadas Latviešu Kultūras Centram 1980. gadā, novēlam visiem draugiem un pazīstamiem priecīgus Ziemas svētkus, sekmēm un panākumiem bagātu Jauno Gadu! Marija un Imants Kauss.

†

Voldemārs Vilks

dzimis 1912. gada 9. maijā,

miris 1980. gada 17. novembrī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Pēkšņi no mums šķīries mans mīļais neaizmirstamais mūža draugs, brālis, krusttēvs un onkulis

agronoms Osvalds Šmits

dzimis 1904. gada 12. martā Rozēnos, Latvijā,

miris 1980. gada 29. oktobrī Toronto, Kanadā.

Guldīts zemes klēpī 3. novembrī Toronto Yorkas kapos, latviešu nodalījumā

Viss nu kluss, kad Tu mums šķirts,
Sāpju mēru nezin sirds.

Mīlestībā viņu piemin

sieva Emīlija, māsa Elza ar vīru Vācijā, māsa Vilma un brālis Roberts Latvijā un radi un draugi dzimtenē un plašajā pasaulē.

KANADAS ZIŅAS

KIČENERA

● Kičeneras latviešu draudzes kopas 23. novembra Mirušo piemiņas dievkalpojumu Sv. Mateusa baznīcā vadīja māc. A. Čops, ērģeles spēlējot komponistam Jānim Norvilim. Dievkalpojumā divas dziesmas dziedāja soliste Ērika Beitāne (soprāns). Draudzes kopas priekšnieks J. Cers draudzes, latviešu biedrības un DV Kičeneras nod. vārdā sveica ar rozēm un aploksni māc. A. Čopu viņa 75 gadu dzīves jubilejā.

● Kičeneras un Vaterlū latviešu organizācijas Latvijas valsts dibināšanas atceres sarīkojums 23. novembrī Sv. Mateusa baznīcas zālē bija pulcinājis ap 80 tautiešu. Svētku vakaru atklāja ar uzrunu Kičeneras latviešu biedrības priekšnieks prof. Dr. G. Šubiņš, pakavējoties pie vēsturiskiem notikumiem, kā tapa Latvijas valsts. Svētku dalībnieki vienojās valsts himnā.

Svētku runu teica Biruta Senkēviča, ievadot ar savu dzejoli „Latvijas brīvības ausma". Runas galvenais temats bija par varoņu epiem — Lāčplēsi un Imantu. „Ja neturēsim svētu varoņu garu, mūsu cīņas spēks apklusīs un mēs nekā nepaveiksim. Cīnīsimies par mūsu valodu un Latvijas brīvību." — Runātāja pakavējās arī pie Madrīdes notikumiem, kur piedalījās LNAK politiskās nozares vadītājs Dr. L. Lukss un astoņi Toronto jaunieši, runu nobeidzot ar dzejoli Mātei Latvijai. Koncertdaļā iepriecināja dziedone Ērika Beitāne ar septiņām dziesmām komponista Jāņa Norviļa klavierpavadījumā. Biedrības priekšnieks G. Šubiņš pateicās visiem programmas izpildītājiem, kuŗi saņēma arī ziedus.

V.S.

MONTREALA

● Vīru koŗa Junda deviņi dziedātāji, četri no Otavas nodaļas, piedalījās kopkorī š.g. 22. nov. Ņujorkā, valstssvētka atceres sarīkojumā. Plašā koncerta daļa ar kopkori, solistiem, simfonisko orķestri un lielā Karnegī zāle piešķīra sarīkojumam pacilājošu noskaņu un dziļāku nacionālā gara izpausmi.

● Latviešu ev. lut. draudzes svētku dievkalpojums 21. dec. plkst. 15 „Christ Memorial" baznīcā, 4850 Grand bulvārī. Prāvests A. Voitkus.

Daumants Vītols

● Montrealas pensionāru apvienības sanāksme 6. novembrī bija veltīta seno Mārtiņu, Lāčplēšu dienas un 18. novembra atcerei. Īsu uzrunu teica Agrumu Pēteris, bet daudzi pensionāri kuplināja sanāksmi ar priekšnesumiem gan deklamējot, gan stāstot, gan mūzicējot.

Par goda biedri izraudzīja Jūliju Salinu. Agrumu Pēteris rādīja TV rudens krāsu filmu, kas bija uzņemta Tērvetes apkārtnē un ieskaņota mūzika.

14. novembrī 10 pensionāru liela grupa sāka uzņemt latviešu īsfilmu TV vajadzībām, rādot latviešu māku prievīšu aušanā, cimdu adīšanā, kā arī atskaņojot latvisko dziesmu un mūziku.

20. novembra sanāksmē visiem izdalīja, bet klāt neesošiem izsūtīja, LNAK vēlēšanu materiālus un aicināja visus piedalīties vēlēšanās.

● 22. novembra vakarā Latviešu biedrība rīkoja bostonietes Sandras Lazdiņas referātu par Latviešu tautas pārdzīvojumiem mutvārdu dokumentācijā. Savu interesanto priekšnesumu Sandra kuplināja ar vairākām intervēto ieskaņotām liecībām un to izvilkumiem. Žēl, ka vērtīgo priekšnesumu noklausījās tikai ap 20 dalībnieku. Nav šaubu, ka Sandras aicinājumam krāt mutvārdu dokumentāciju būs sekotāji.

Referente atbildēja uz vairākiem jautājumiem un pie atspirdzinājumiem paskaidroja dažādus jautājumus, kas un kā būtu darāms.

P.A.

LATVIJAS DAUDZINĀJUMS GAŖEZERĀ

Gaŗezeram kaimiņos esošā ciema „Latvija" pārvalde Latvijas valsts dibināšanas atceri rīkoja 16. novembrī Gaŗezera pulkv. O. Kalpaka mājā. Svētku aktu ar uzrunu ievadīja ciema pārvaldes vārdā A. Āruma, bet runu teica inž. A. Pelds no Demoines, stāstot par latviešu tautas pašreizējo situāciju. Pēc runas viesi vienojās Latvijas himnā.

Priekšnesumu daļā dziedāja tikai nesen noorganizētā dziedātāju vienība „Mazais novadiņš", Albertīnas Rozes vadībā. Tautas dejas dejoja Kalamazū Latviešu biedrības deju kopa „Raibie cimdi" V. Āruma vadībā, bet patriotiskus dzejoļus deklamēja R. Ārums un G. Grīviņš,

Akta beigās Gaŗezera prezidents A. Tīdemanis ar Gaŗezera pateicības rakstiem apbalvoja J. Peldu, J. Kalniņu un A. Klunānu par cītīgu talcinieku darbu Gaŗezera izveidošanā. Sarīkojums beidzās ar cienastu pie ciema dāmu sarūpētiem svētku galdiem. Viesu vidū bija tālīns ciemiņš J. Dančauskis no Adelaides, Austrālijā.

V. Boķis

SABIEDRĪBAI VELTĪTI GADI

VALENTĪNAI UN KRIŠJĀNIM BRŪVERIEM ZELTA KĀZAS

Valentīnai un Krišjānim Brūveriem 50 gadu laulības atcere izvērtās par sevišķu svētku dienu, ko, pašiem nepiedaloties, bija sarīkojusi dēla ģimene. Svētbrīdi vadīja māc. A. Piebalgs. Tanī bez pašu ģimenes piedalījās arī draugu pulks.

Jubilārus laulājis māc. J. Bīlmanis 1930. g. 22. novembrī Jaunā Ģertrūdes baznīcā Rīgā. Krišjānis Brūveris beidzis Lauksaimniecības akadēmijas mežsaimniecības fakultāti, strādājis Mežu dep. Meliorācija daļā. Nometņu laiki Vācijā pavadīti Valkas nometnē, piedaloties arī sabiedriskā darbā. Jubilāre bijusi ļoti aktīva Dziesmu Vairoga koriste, ko viņa turpina 28 gadus. Kalamazū aizvadītie gadi abiem bijuši rosīgi, veicot sabiedriskos pienākumus. Krišjānis Brūvers bijis Latviešu biedrības un Latviešu ev. lut. draudzes priekšnieks, tanī pašā laikā veicot daudz citu sabiedrisku pienākumu. Jubilāri izaudzinājuši dēlu, kas strādā par inženieri un kopā ar dzīvesbiedri audzinu divus dēlus.

V. Boķis

SAULITE T—KREKLI

Visāda veida krekli:

● SVEIKS
● TORONTO 7 DZIESMU SVĒTKU
● BALTICS UNITE
● BE KIND TO A LATVIAN — WE'RE AN ENDANGERED SPECIES

Krekli dabūjami:

● GARDENIA PUĶU VEIKALĀ
● BROADVIEW DELIKATESU VEIKALĀ
● DV GRĀMATNĪCA LATVIEŠU CENTRĀ
● DV GRĀMATNĪCA LATVIEŠU NAMĀ

Tuvākai informācijai zvaniet vai rakstiet:

SAULITE T-SHIRTS (416) 222-1827
c/o Arnis Markitants
224 Betty Ann Dr.
Willowdale, Ontario M2R 1A7

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing, Ltd.
125 Broadwiev Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtiet manu dāvanu (L. A. abonementu),

uz vienu gadu, sākot ar ....

Mr., Mrs., Miss. ....

Adrese ....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu:

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $27.00.

Vārds, uzvārds ....

Adrese ....

LAIKRAKSTAM LATVIJA AMERIKĀ

125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $35.00
☐ 6 mēnešiem $18.00
☐ 3 mēnešiem $ 9.00

☐ Piemaksāju par 1980. gadu $ ...

Mr., Mrs., Miss. ....

Adrese: ....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu sūtīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. VĀRDA

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTIM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19⅔ mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30(trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M0R 2N5
Tālr. 531-3098

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru piениņš (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-6563

KATSKIĻU KALNUS KLĀJ BALTA SNIEGA SEGA —
ĪSTAIS LAIKS MEDNIEKIEM UN SLĒPOTĀJIEM

„ROTA"

Jūs sagaida latviskā vide un viesmīlība, bet klubā — omulība, mūzika un sprēgājošs kamīns.
(Otra kamīntelpa Meža mājā)

Telpas rezervējamas: (518) 589-9878

Latvian American Veterans Center „Rota"
Elka Park, N.Y. 12427 USA

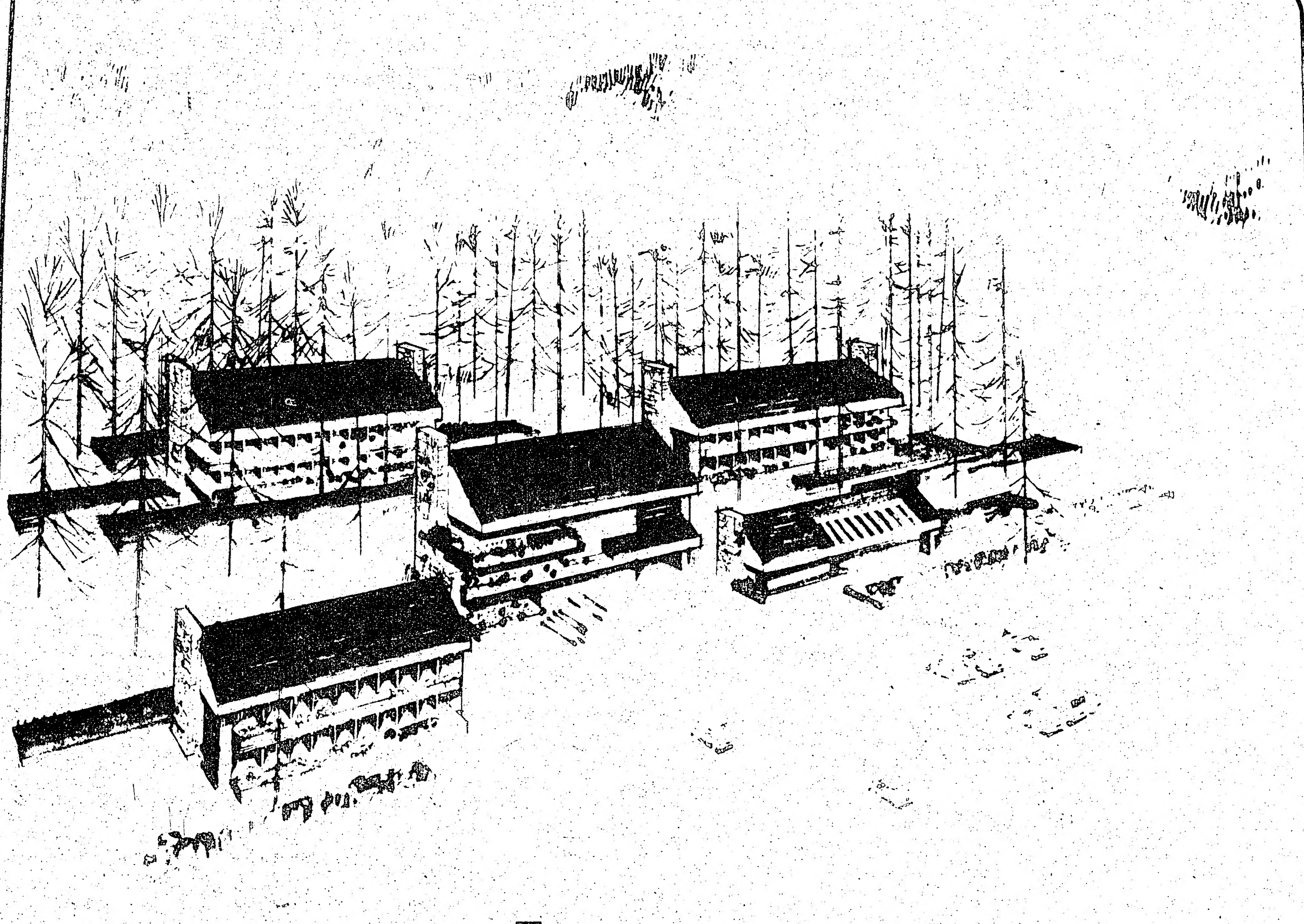

KRISTUS DĀRZS PERSPEKTĪVE

Sabiedrības Kristus Dārzs izsludinātā sacensībā no astoņiem iesniegtiem metiem otro godalgu izpelnījās Toronto mākslinieces Veltas Bērziņas projekts

Latviskā darba turpinātāji

TLTA PADOMES SĒDE TORONTO LATVIEŠU NAMĀ

Toronto latviešu tautas augstskolas padomes sēde 25. novembrī Latviešu namā no 16 padomes loceklēm, organizācijām un draudzēm bija pārstāvētas 9: Sv. Jāņa, Sv. Andreja, Austrumu un baptistu draudze, Latviešu nacionālā apvienība Kanadā, Toronto Latviešu biedrība, Latviešu nams, Latviešu preses biedrības Kanadas kopa un Akadēmiskā vienība Līdums. Tautas augstskolas prezidija priekšsēdis A. Sudmalis sniedza vispārēju ziņojumu par darbību aizvadītā gadā, bet atsevišķus ziņojumus — nozaŗu vadītāji.

Par TLTA ģimnaziju ziņoja direktrise V. Slavieša. Ģimnazijā strādā 14 skolotāji, 2 palīgskolotāji un skolotāja Elfrīda Ezera, kas ir padomniece latviešu valodas jautājumos, un mācās 74 ģimnazisti, no tiem divi sagatavošanas klasē. Tajā uzņem skolēnus ar 12 gadu vecumu, kas prot latviešu valodā runāt un arī rakstīt. Ģimnazija ik piektdienas notiek piecas rēgulāras mācību stundas. Bez tam darbojas arī dažādas interešu grupas. Notiek pieci sarīkojumi gadā. Ģimnazija strādā ar jaunām, uzlabotām, pārbaudītām un pieņemtām metodēm latviešu trimdas skolās. Mācību pamatā skolēnu pašdarbība: iemāca strādāt, domāt,spriest un iegūt nepieciešamās pamatzināšanas, kas nepieciešamas katram latvietim. Direktrise norādīja, ka ikviens skolēns, kas grib savus dotumus izkopt, it sevišķi tos, kas nepieciešami latviešu tautas garīgās dzīves veidošanā, ģimnazijā mācoties var iegūt ļoti daudz. Šis darbs var turpināties arī vasaras brīvlaikā, lasot latviešu grāmatas, laikrakstus un citus iespiedumdarbus. Daudzi absolventi jau darbojas latviešu sabiedriskajā dzīvē, arī strādājot par skolotājiem ģimnazijā un pamatskolā, kā arī piedaloties TLTA latviskajos semināros. Neklātienes skolā, kuŗu vada E. Ezera, pag. māc. gadā mācījies viens skolēns un darbojušies trīs skolotāji; šinī gadā mācās pieci skolēni.

Par latvisko zināšanu semināru ziņoja vadītāja P. Melnbārde. Iepriekšējā mācību gadā semināru vadījusi A. Vaivare-Mollere, pulcinot 24 jauniešus, aktīvus darbiniekus un 130 klausītājus. Apzināti 29 lektori, kas darbojušies līdz semināros. Semināru pirmajā pusgadā šogad jau notikušas divas referātu pēcpusdienas ar 140 dalībniekiem. Latviskie semināri notiek reizi mēnesī Latviešu namā pl. 15.00, bet stundu pirms sākuma var pulcēties pie kafijas pārrunām. Semināros ieeja bez maksas, bet pieņem ziedojumus semināra atbalstam.

Nākošais seminārs 14. decembrī, pl. 15.00 Latviešu namā. LNAK politiskās nozares vadītājs Dr. L. Lukss referēs par Madrides konferenci, Sandra Bādere — Sports un politika un Pamela Melnbārde — Latvisko semināru nākotnes mērķi. Nolēma lūgt Dr. Ed. Žubecki, kas ir viens no TLTA dibinātājiem, referēt par Tautas augstskolas mērķiem.

Revīzijas komisijas priekšsēdis A. Šterns ziņoja par izdarīto revīziju, kuŗā darbība atrasta labā kārtībā. Viņš ierosināja izteikt pateicību kasierim Arv. Bērziņam. Jaunu skolotāju sagatavošanas kursus, kuŗus vadīja J. Mežaks, atjaunos nākošajā gadā.

Šogad bija pārvēlami TLTA prezidija priekšsēža vietnieks Ojārs Sils un prezidija loceklis Dr. Edgars Žubeckis, kuŗus ievēlēja no jauna nākošajam trīs gadu darbības periodam. Prezidija sekretāre ir Gunta Liepiņa un kasieris Arvīds Bērziņš. Revīzijas komisijā darbojas A. Šterns, L. Grulzītis un K. Zenaitis.

V. S.

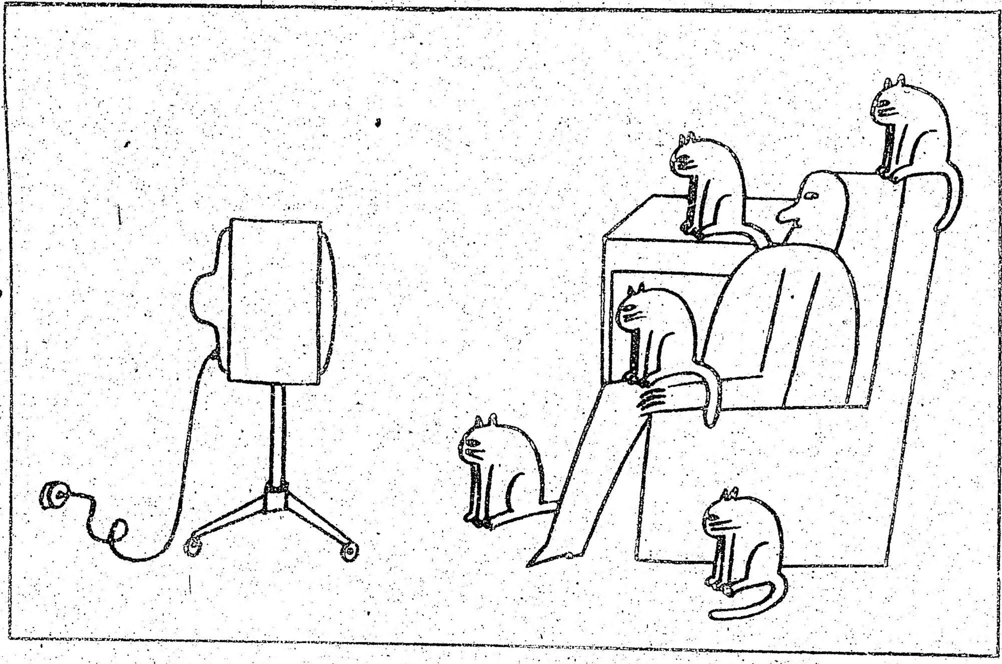

Bishofs/Nebelspalter/Zurich

Leonija Ozolkalne

Pēcsvētku noskaņas

Ir agra rīta stunda. Ārā vēl slapja, pelēka tumsa. Miglo, līst. Rudens brien dubļu zābakos. Kokiem lapas vēl turas. Vai tas sola siltu ziemu? Bērza zelts bulvāŗa malā arvien vēl ir košs un nenobiris. Salnas vēl nestaigā baltām cepurēm galvās. Un nakts ir pēkšņa un melna.

Dzimtenes naktīm bija zilgana blāzma kā tālas, aizsegtas spuldzes gaismai. Un blāzmas vizināja sudrabaini sārtus vizuļus no galotnes uz galotni. Skaidrās naktīs debess jumolā tālu blāvoja pilsētu atspīdumi. Tā zilā nakts kļuva jaunības dienu sapnis. Kaut kur patālu, Zemgales nakts klusumā un mierā, pavīdēja kāds logs. Ierējās suns. Aizčīkstējās akas vinda. Un rāmā gaismā no kaimiņu sētas šurp atskanēja dažu runāto vārdu atbalsis. Pāri laukam iedams, iedziedājās kāds jaunietis. Jaunība meklēja jaunību. Miers, liels miers un zila nakts... Pāri mežu galotnēm un tālēm apvārsnī blāvoja Jelgavas atspīdums. Jelgava — mazā rasas pērlīte Lielupes pļavu plašumā.

Ik gadus nāca viens vakars, kad pilsēta karogojās svētku priekam. Lauru koku dekorācijas, puķu vītnes, vainagi. Mātes — Latvijas tēls un daudzo varoņu — viņas dēlu pulks. Brīvība — dzimtene — svēts vārds, liels vārds. Priecīgu gājēju soļi ielās, spulgu kustīgajās ēnās. Šīs svētugunis kā klusas lūgsnas, kā tālo aizgājēju veļi atgādināja: piemini, neaizmirsti! Tēvs, brālis, vīrs šonakt sēž savu palicēju pulkā. Svinīgs dievkalpojums, koncertu dziesmas visus vieno pazemīgā lūgšanā Augstākā Spēkam: ,,Kungs Dievs, Tevi lūdzam — klausi mūs ——

Vai arī mums šodien, svešuma aizkostajam kodolam, ir lūgšanā noliektas galvas? Ko mēs solām, ko dodam savai bārenei — zemei? — Vārdus, tikai vārdus, kas aizšalc kā vējš.

Jautāju: vai esmu nejauši maltuvē iekritis zirnis? Maļ, te pārmaļ, līdz pārvērties puteklī. Bet iekšā kaut kur dziļi un asi smeldz: kas paliks pāri? —

Esmu sadalīta divējās būtēs: toreiz un tagad. Cik dīvaini apstākļi pārlauž cilvēku mūžu. Tu biji vesels un cits. Šodien — sīkdaļa no kaut kā. Ir stundas, kad izmisīgi jācīnās, meklējot atlauzto daļu. Nesadzijušā vieta arvien vēl sūrst, jo es arvien vēl sakņojos Lielupes pļavu gundegā un pīpenē.

Bet mana fiziskā būte ir te, svešā pilsētā un zemē. Pilsēta te neblāzmo vēlā novakarē. Te gan tumsā kā dzīvas kustas neskaitāmas daudzkrāsu liesmiņas: ielu apgaismojumu virtenes, apdzīvoto māju gaismas gaisa strāvās kustas kā dzīvas, mirguļo, vizuļo izbārstīto dimantu kaudzē. Visapkārt, cik tālu skats sniedz, viena virmojoša, dzīva mirdzēšana. Kalnā, augstāk, vēl augstāk visapkārt, tiecoties debesu lokā. Ripojošo auto uguņi pret kalnu vienā virzienā izbēruši sarkanu rubīnu lenti. Pretējā — slīd dzeltenbaltu dimantu straume. Mulsinošas, gaismām devīgas ir šīs naktis! Redzu, jūtu. Esmu viens sīks punkts šai dzīvajā kustībā. Svešu gaismu apreibusi, novembŗa naktī uz dižceļa.

Kas tas ir, kas, no gaismām novērsdamies, iekšēji elso. Jelgava, Zemgale, Lielupe, mana bāŗu zeme — dzimtene — šodien tava goda diena. Es gribu stāvēt ceļmalā klusa un maza, vērojot to vietu, kur tavas pilsētas blāzmo. Lielais, Stiprais, dod, lai tā stunda atkal pienāk. Stunda, kad pārkostais kodols atkal saaug veselā.

amber

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO

466-1514; 465-7902

LATVIAN MUSIC

Jaunā 30 cm

LP 52 — Gaismas pils

Divkārša sensācija:

1. Rīgas Reitera koris (,,vokālais brīnums'' — Parīzes kritika 1939. g.) dzied 15 skaņdarbus;

2. Relatīvi labā technikā, lai gan no ierakstiem pagājuši 50 gadi.

Skaista dāvana latviešu kultūras saglabāšanai.

Iznākusi dainu izlase
,,TRĪS ZIEDOŠIE KOKI''
Kr. Puriņa sakārtojums. Mākslinieka Ed. Dzeņa vāks un ilustrācijas. Apgāds Latvis.

Grāmatas cena $10.00 (Kanadas dol.)

Dabūjama grāmatnīcās, vai:
Kr. Puriņš, R.R. 2, Norval, Ont.
L0P 1K0.

Pasūtot maksājumiem lietot bankas, vai pasta naudas pārvedumus (money order) un pievienot pārsūtīšanas izdevumiem $2.—.

Lūdzu man piesūtīt.....eksemplāru(s)—,,**TRĪS ZIEDOŠIE KOKI**''.

Uzvārds, vārds ....

....

Adrese ....

....

....

Pievienoju $ ....

CAS Cadillac Architectural Services

Velta Bērziņš
Gary Butcher

1203 Sheppard Ave. E.
Willowdale, Ontario
M2K 1C9

(416) 493-9131

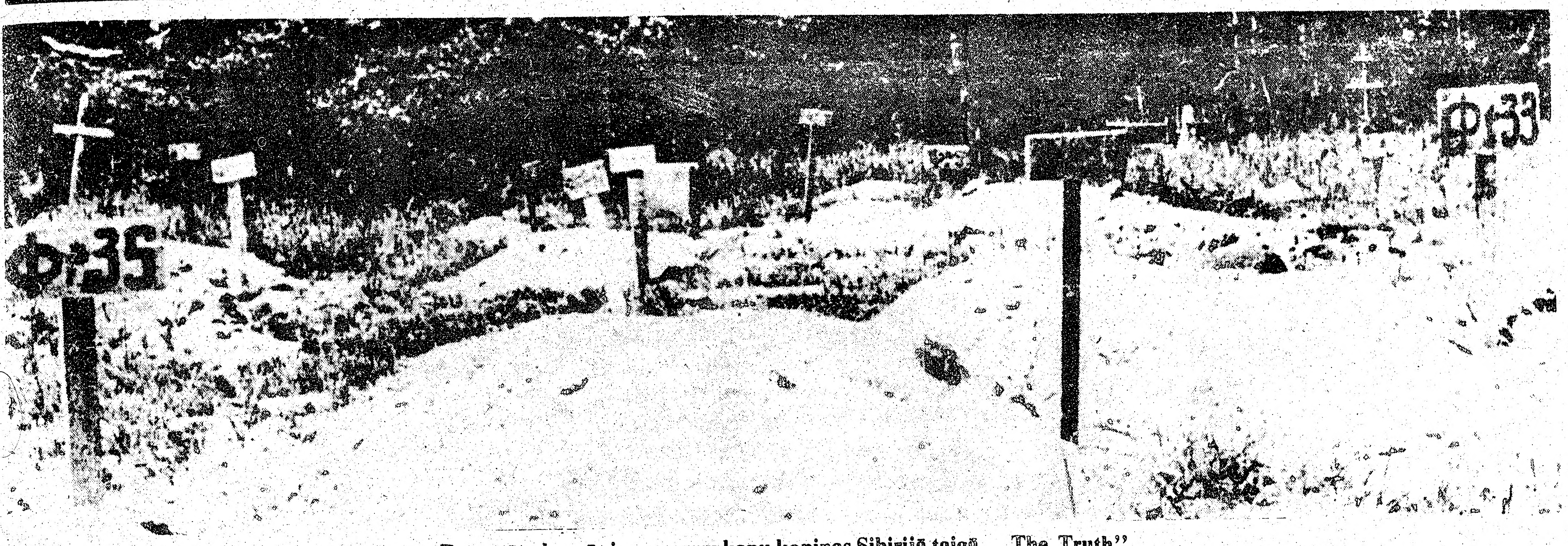

Deportēto komūnisma upuŗu kapu kopiņas Sibirijā taigā. „The Truth"

A. Sedasdēls

ES ATCEROS...

(Turpinājums)

Bet mums bija citāda bagātība, kas nāca līdz no vecās pasaules krasta. Tas bija jaunas dzīvības iedīglis: vasarai aizskanot, svešajā saulē vērās mūsu otrā atvase! Prieks mijās ar sērīgu noskaņu: kamdēļ gan dzimtenes saule nelieca savu gaismu pār otru reizi svešumā kārto šūpuli? Bet Dieva griba ir nepasakāma.

Nekādas mantīgas rocības mums vēl nebija. Vienīgi daudz vēlīgu draugu un tuvinieku.

Mirtēm apvīts mazs mājas altāris ar tādu pašu krusta zīmi. Un pašu mācītājs, no Vidzemes novada, kuŗu liktenis turpat vai bija saliecis ar smagu un nepiemērotu darbu. Jo vajadzēja visu sākt no pamatiem.

Palūdzām arī Dorānus un Manseļus. Viņiem patika, ka varēja par brīvu pamieloties... Devīgas sirdis viņi prata novērtēt: vismaz pa kristību laiku bijām tiem tuvi, mīļi un brīnišķīgi!

Dorāns, turību meklēdams, bija ieprecējis kādā krāsu ražošanas magnāta ģimenē. Apņēmis trauslu, bet šarmanta izskata bagātnieci; viņš ar šādu gājienu pats bija iekļuvis turīgo kārtā. Un to jau apkārtne bija pienācīgi novērtējusi, pacildinot Dorānus par augstākās kārtas pilsoņiem. Taču ārēji tie atgādināja vienkāršus, laipnus cilvēkus, kas meklēja draudzību un satikšanu ar visiem.

Kristību viesu vidū viņi jutās kā pašu ģimenes godā. Dziedājām, dejojām un triecām it kā senas un patiesas draudzības garā. Dorāns, labu omu juzdams, pat teica īsu uzrunu, vēlēdams mūsu atvasēm iemīlēt Andoras mežu: arī viņa septiņi bērni esot tam pieķērušies ar lielu mīlestību un prieku, jo kur gan vēl tik daudz saules, smaržu un veselīgu vasaras prieku kā zaļajā koku valstībā!

Notikums Eiropas bēgļu ģimenē skanēja ar tālu atbalsi. Kaimiņos sprieda, runāja un vērtēja.

Ap pusnakti Dorāni ar Manseļiem atvadījās. Ārā ejot, Manseļa sieva, pamanījusi uz mazā virtuves galda neattaisītu pudeli sarkanvīna, nevienam neprasot atrāva to vaļā, ieklungstīdama krietnu malku... Viņa bija liela, spēcīga auguma sieviete, kuŗai cauru nedēļu patika braukāt no kaimiņa uz kaimiņu — paklaidēties un nogaršot kādu jaunu brūvējumu... Mājas saimniecība viņu neinteresēja. To paveica pārlieku pakalpīgais vīrs. Bieži vien Manselis sev nepiedienīgo pienākumu lūkoja veikt no meža darbiem brīvajā laikā. Tā kādā augusta naktī viņš mēness gaismā ravēja zemeņu dobi, citu reizi rīkodamies pa virtuvi vai dienvidu pusē iekārtoto veļas mazgātuvi.

Aiz gaišās un priecīgās svētku gaisotnes ausa jauna darba diena. Ar Manseli un mežsaimniecības pēdējā kursa studentu Dorisu turpinājām vērtēt Andoras mežus. Dažuviet pagadījās retaines, un tad jau arī darba gaita ātrāk rosījās uz priekšu. Tas Dorānam bija pa prātam, jo nu arī viņam, kā katram privāta meža īpašniekam, tapa mežaudžu plāns, bez kuŗa sekmīga saimniekošana nav domājama.

Brīnišķi atlīgoja vasaras novakari, kad pārrodoties mājās sadzirdi jaunu, vēl neskaidru balsi meža mājā. Gan naktī tā uzrauj no miega, bet tas ir prieks ar apziņu, ka vēl viens ir ienācis tavā ģimenes lokā. Kaut kas svešuma apdvests, taču ar to pašu sauli un debess zilgmi, kas palo pāri dzimtenes malai.

Vācu zeme bēgļus iesvaidīja svešuma pirmajam posmam. Bet pati tā bija nospiesta ceļos, jo kādreiz stiprā valsts nespēja ilgākam laikam uzturēt un izmitināt bēgļu masu, ko veidoja ne tikai no Baltijas piekrastes nākušie, bet arī vācu ļaudis, padzīti no ienaidnieka pārņemtiem apgabaliem. Pa bēgļu novietnēm sāka sirot darba roku meklētāji jaunās pasaules krastam.

Mums sāka ieskaidrot jaunās dzīves noteikumus un paražas, kas būtu jāiegaumē. Viena no tām kļuva par svarīgāko: ja vēlies, lai par tavu darbu, zināmu iemeslu secībā, darba devējs maksātu vairāk, tad vispirms jānodrošinās ar jauna darba atrašanu, pieļaujot varbūtību, ka, pieprasot algas pielikumu, darba devējs par šādu pārdrošību var tevi padzīt vai nu aiz skopuma vai kāda cita iegansta.

Par pieaugumu mūsu ģimenē Dorāns bija iepriecināts, jo arī pats viņš bija kuplas saimes tēvs, zināja bērnu prieku, bet arī vajadzības, kas pieauga ar katru jaunu atvasi.

Kādā novakarē, risinoties meža uzmērīšanai pie Aukstavotu ezera, Dorāns atkal aptaujājās par darba gaitu. Labu omu allaž turēdams, viņš likās iepriecināts par tā sekmēm un izrādīja sirsnīgas draudzības jūtas. Bet vai tām bija īstenības segums?

Kad Doriss ar Manseli bija apstājušies aizaugušas stigas galā, meklēdami zemē iedzītās robežzīmes, es izmantoju šo brīdi: lūdzu Dorānu, vai reizē ar pieaugumu ģimenē nevarētu paaugstināt darba algu, jo tagad vajadzību bija vairāk.

(Turpinājums sekos)

Daugavas Vanagu Namā
125 Broadview Ave., Toronto

JAUNGADA SAGAIDĪŠANAS BALLE

31. decembrī, plkst. 20.

Piedalīšanās: $18.— no personas, ieskaitot aukstas uzkodas un šampanieti.

Loterija un ieejas laimests.

Pilna bufete * Šampanietis * Atspirdzinoši dzērieni

Galdiņi rezervējami pie A. Selgas — tel. 759-0460.

Spēlēs ELMĀRA ZAKUĻA orķestris

Visi laipni ielūgti. — **DV Toronto nod. valde**

DĀVANU SAIŅI UZ LATVIJU

TAZAB & CO. LTD.,

LATVIAN DEPT.

273 Old Brompton Rd.,
London SW5 9JB
ENGLAND

Pieprasiet vispārējo cenrādi un standartsaiņu sarakstu latviešu valodā, pārtikas preču cenrādi, drānu paraugus un mākslīgo kažoku attēlus ar kažokdrānas paraugiem. Rakstiet latviski, un mēs nekavējoties pa gaisa pastu atbildēsim.

EKSPRESS SAINIS Nr. 666... cena, muitu un sūt. izd. iesk. US$ 342.00
1 ļoti labas kvalitātes caunādas atdarinājuma kažoks ar siltu oderi melnā, tumši vai gaiši brūnā un pelēkā krāsā
224 gr svētku šokolādes kastē
250 gr kafijas pupiņas
4 metri sintētiska džersija kleitas drāna

STANDARTSAINIS Nr. 56.... cena, muitu un sūt izd., iesk. US$ 290.00
3 metri tīras vilnas angļu uzvalka drāna
2 metri krimplīna drānas kleitai vai kostīmam
1 saliekamais lietussargs
1 kg kafijas pupiņu, 500 gr šķīst. kafijas pulveŗa, 500 gr šokolādes tāfeles, 453 gr svētku šokolādes kastē, 500 gr kakao, 200 gr dažādu garšvielu, 1 kg rozīņu, 1 kg saldumu, 3 lielie gab. tual. ziepju.

STANDARTSAINIS Nr. 54 XX ... cena, muitu un visus sūtīš. izd. iesk. US$ 135.00
1 tīras vilnas rūtaina skotu šalle
500 gr kafijas pupiņu
200 gr šķīstošās kafijas pulveŗa
453 gr svētku šokolādes kastē,
500 gr dzeramās šokolādes, 500 gr rozīņu, 500 gr aprikožu
500 gr dažādu saldumu, 200 gr dažādu garšvielu
3 lielie gabali tualetes ziepju

Guntis Salāts

AIZ EZERA BALTI BĒRZI

Romāna „Debesis nav tālu" otrā daļa

Šī stāstījuma tēliem un raksturiem nav nekāda sakara ar kādām dzīvām vai dzīvojušām personām. Tie visi ir tikai autora izdomas radīti. Katra līdzība ar kādām personām dzīvē nenozīmētu nekā cita kā tikai nejaušu sagadīšanos.

Autors

Mācītājs teica pēdējos svētīšanas vārdus. Kapu svētku dievkalpojums bija beidzies. Dievlūdzēji steidzās pie savām automašīnām, kas bija novietotas rindā plašās kapsētas iebraucamā ceļa malā. No galvenā ceļa atdalījās vairāki sānceļi un nozuda līkumos starp kokiem. Arī tur saulē spoguļojās auto krāsainie jumti un spožie apkalumi.

Mācītājs ar baltu kabatas lakatiņu slaucīja nosvīdušo pieri. Savu melno talāru viņš bija novilcis un nesa rokā. Tālākos amata braucienos viņš to rūpīgi ielocīja mazā somiņā, bet tagad tas nebija vajadzīgs. Viņš sameklēja atslēgas un nesteigdamies atslēdza auto bagāžnicku. Plaitais vāks uzlēca gaisā ar vieglu troksni. Mācītājs ielika telpīgajā nodalījumā savu amattērpu, noņēma no kakla spožo krustu un uzmeta tam virsū līdz ar dziesmu grāmatu, tad spēcīgi aizcirta vāku.

Auto bija saulē piekarsis, kādēļ draudzes gans vēl brīdi pakavējās pie atvērtajām durvīm, lai mašīna izvēdinātos. Garām gāja pēdējie aizkavējušies dievlūdzēji un godbijīgi palocīja galvu. Mācītājs lēni pacēla roku un brīdi paturēja gaisā, it kā svētīdams, kamēr ļaužu pulciņš pagāja garām. Jaunajam draudzes ganam, kas draudzē bija nokalpojis tikai nepilnu gadu, vēl grūti bija ieturēt svinīgo mācītāja stāju, kādu jau gadiem ar lielu rutīnu bija izkopuši vecie amata brāļi. Vecais draudzes gans, kas bija aizgājis pensijā, jau kuro reizi aizrādīja, ka viņa amata turpinātājs ienākot baznīcā pārāk raitu soli un steidzoties uz kanceli, it kā tam kāds dzītos pakaļ. Nebija viegli katru reizi jaunības straujumu apvaldīt svinīgā solī.

Par sprediķa sagatavošanu vecais mācītājs jauno šad un tad uzslavēja, ja viņš tikai pārāk nesteigtos ar lasījumu. Gadījās, ka pus stundai domātu sprediķi nolasīja jau piecpadsmit minūtēs. Kad mācītājs pārdomāja nupat kapu svētkos teikto svētrunu, arī tā nevarēja būt no sliktākajām. Vieglāk gan bija runāt kapličā, mirušos izvadot. Tur runā varēja pieminēt aizgājēja piederīgos, pakavēties pie mirušā dzīves stāsta, izcelt kādu viņa svarīgu sasniegumu un nopelnus, kamēr kapu svētkos visi šie temata elementi trūka, palika tikai pašas dzīvības un nāves lielā mistērija. Par to mācītājs bija izvēlējies runāt savā šīsdienas kapu svētku sprediķī. Viņš iesāka, ka cilvēks vientuļš ienāk pasaulē un vientuļš iziet caur nāves vārtiem. Dievs tikai uz īsu brīdi parādījis tam gaismas ceļu un atkal saucis pie sevis mūžībā. Starp piedzimšanu un nāvi tad nu varēja runāt par cilvēka dzīvi vispār, par Dieva nolikatajiem uzdevumiem un beidzot — kapsētas mieru...

Mācītāja automašīnai tuvojās kāds aizkavējies cilvēks. Savāda likās viņa gausā gaita. Varbūt tas bija kājniekos. Mācītājs pagaidīja, kamēr nācējs pietuvojas, lai piedāvātu tam savā mašīnā vietu. Pienācējs sveicināja un sniedza roku:

„Paldies par saturīgo runu!"

Viņš bija apaudzis ar garu bārdu un matiem. Trūka tikai ģitaras. Tās vietā plecā karājās paliela brezenta kule. Sajūta nebija patīkama. Vai nebija jau diezgan dzirdēts, ka nomaļās pilsētas vietās aplaupa vai nosit cilvēkus pat gaišā dienas laikā, un kur nu vēl var atrast vientuļāku vietu, ja ne kapsētā, kad visi jau aizgājuši. Mācītājs jau nožēloja, ka nebija aizbraucis, bet gaidījis šo dīkdieni kā mīļu draugu. Taču viņš šīs nožēlojamās bailes tūliņ pārvarēja, jo cilvēkam, kas citus grūtā stundā drošināja un stiprināja, neklājās no nieka nāves baidīties.

„Tu mani nepazīsti?" svešais noņēma melnās acenes un smaidīja.

„Tu?... Šeit?" ... mācītājs pārsteigts iesaucās.

„Kā redzi, tavā priekšā stāv Alvils Kalums."

„... un tavā — mācītājs Linards Pastalnieks. Ar savu ģimenes vārdu neesmu gluži apmierināts, sevišķi tagadējā amatā, kad iznāk biežāk satikties ar vietējiem cittautu amata brāļiem, kas manu uzvārdu nespēj izrunāt. Viņi mani vienmēr godā par Pestelu..."

Abi ilgi kratīja viens otram roku.

„Tu atkal mūsu pilsētā?" Linards pārsteigts jautāja.

„Vakar tikko ierados."

„Un tūliņ uz kapsētu?"

„Pie kapiem jau mums visiem būs jāpaliek. Lasīju, ka tu vadīšot kapu svētkus."

„Tiešām pārsteigums! Kur tu esi apmeties?"

„Protams, viesnīcā."

„Ilgi domā palikt?"

„Visu atlikušo vasaras daļu, varbūt ilgāk."

„Būs jau labs laiciņš pagājis, kopš šeit biji pirmo reizi."

„Apmēram pieci, seši gadi, varbūt vairāk."

„Solījies sarakstīt par mums veselu romānu. Gaidīju grāmatu."

„Pirmo daļu jau pabeidzu, tagad esmu iecerējis otro. Tāpēc esmu šeit."

„Vai tu esi pārliecināts, ka tev abas daļas iespiedīs? Mūsu grāmatu tirgus tagad nav visai spožs. Izstrādāsies par velti."

„Kā tev pašam pa šo laiku veicies?" Kalums novērsa sarunu uz citu pusi.

„Kā redzi, esmu uzģērbis mācītāja svārkus, bet parunāsimies ceļā," Linards aicināja Kalumu savā mašīnā, kas strauji uzņēma gaitu un caur kapsētas vārtiem izslīdēja uz galvenās satiksmes ielu.

„Tu gribēji studēt par ārstu," Kalums iejautājās, kad ilgāku laiku bija klusējuši.

„Gribēju, bet kļuvu par Dieva kalpu."

„Ar savu izvēli esi apmierināts?"

„Jā un nē."

„Kā tas saprotams?"

„Man šķiet, ka ārsts sabiedrībā drīkst būt brīvāks. Mācītājam savā lomā jābūt vienmēr."

„Tu domā — cienīgākam?"

„Varbūt arī tā. Bet man ar saviem trīsdesmit diviem gadiem šī loma liekas vēl pāragra. Brīžiem grūti iejusties. Kādreiz māc sajūta, ka es liekuļoju, izliekos, ka tāds patiesībā nemaz neesmu."

„Daudzi lielie pasaules gari paveikuši lielus darbus un ieguvuši slavu, nepiedzīvodami ne piecdesmit gadu. Šūberts mira trīsdesmit piecu gadu vecumā, Bairons trīsdesmit sešu, Lermontovs piedzīvoja tikai divdesmit septiņus. Šillers un Bodlērs nomira, kad tiem bija četrdesmit seši gadi. Viņi visi jau bija paveikuši lielus darbus, bet tev liekas, ka ar saviem trīsdesmit diviem gadiem vēl mierīgi vari kāpelēt pa kokiem vai dzenāt pa sētvidu ar puikām ripu," Kalums pārmeta.

„Kur tu tik straujš?" Linards jautāja samāksloti lēnā balsī. „Tie mums ir pārāk tāli piemēri."

„Tad ņemsim mūsu pašu piemērus; Juris Alunāns nodzīvoja tikai trīsdesmit divus gadus, sasniedzot tieši tavu tagadējo vecumu, Kronvaldu Atis trīsdesmit astoņus gadus, tad Rūdolfs Blaumanis, Jānis Poruks, Auseklis, kas visi agri mira. Tie visi bija jau panākuši daudz savā īsajā mūžā."

„Savu dzīves sveci arī pats var ātri izdedzināt. Dažiem tā izdeg no abiem galiem — laiks dedzina no viena, pats no otra gala. Garīdznieki, kas savu dzīves sveci taupa, visi nodzīvojuši garu mūžu. Vēlies piemērus? — Ludis Bērziņš deviņdesmit piecus gadus, Kārlis Kundziņš astoņdesmit četrus, Andrievs Niedra septiņdesmit vienu, pat mūsu ticības reformācijas tēvs Mārtiņš Luters nodzīvoja sešdesmit trīs gadus, nomirdams jau 16. gadu simtenī, kad medicīna bija vēl, tā sakot, bērna autiņos," viņš minēja rindu piemēru no garīdznieku mūžiem.

(turpinājums sekos)

Austrumeiropas studiju kongress

LATVIEŠU SOVJETOLOGI IZVEIDO STARPTAUTISKUS SAKARUS

Garmiš-Partenkirchenā, Bavārijā, 4. oktobrī beidzās 2. pasaules kongress padomju un Austrumeiropas studijām. 1400 zinātnieku vidū darbojās BBC zinātniskais līdzstrādnieks Jānis Sapiets no Londonas, prof. Dr. Rasma Šilde-Kārkliņa no Čikagas, vēsturnieks Atis Lejiņš no Stokholmas un jaunās paaudzes sovjetologs stud. iur. Egils Levits no Hamburgas. Rīkotāji bija ielūguši arī 20 padomju zinātniekus, no kuriem daži figūrēja par referentiem, bet Maskava pēdējā brīdī bija noliegusi viņiem minētajā kongresā piedalīties. Bez vairāk nekā simts referātiem notika plašas diskusijas, kas noskaidroja vēstures, polītisko zinātņu, tiesību, tautsaimniecības, filozofijas, reliģijas, audzināšanas un socioloģijas jautājumus, lai gan arī valodu, literatūras un mākslas problēmām bija ierādīta vieta. Vienīgi baltiešu grupa bija neapmierināta, ka īpašajām Baltijas valstu problēmām nebija paredzēti referāti ar jaunāko pētījumu rezultātu noskaidrojumiem. Šo neapmierinātību desmit kongresa dalībnieki izteica rakstveida protestā, ko kongresa laikā iesniedza rīcības komitejas priekšsēdim prof. Dr. Oskaram Anveileram.

Kongresa atklāšanas runu teica Rietumvācijas ārlietu ministrs Dr. Genšers, bet svētku runai bija aicināts prof. Džordžs F. Kennans. Dalībnieku vidū bija prāvs skaits zinātnieku ar pasaules vārdu. Kongresu rīkoja Padomju un Austrumeiropas studiju apvienības internacionālā komiteja sadarbībā ar vācu zinātniskām organizācijām. Nākamais kongress paredzēts pēc pieciem gadiem. Pašreizējā kongresa latviešu delegāti priecājas sevišķi par ciešajiem kontaktiem, ko viņi nodibināja ar Afganistānas un citu tālo zemju zinātniekiem, kam rūp savu zemju brīvības centieni.

„L. A."

Kas notiek Latvijā?
No Latvijas izkļuvušie disidenti un citi kvalificēti līdzstrādnieki sniedz aktuālāko informāciju par pašreizējo stāvokli dzimtenē. Šis lielformāta, bagātīgi illustrētais 116 lpp. izdevums pasūtāms no PBLA biroja. Čekus rakstīt uz WORLD FEDERATION OF FREE LATVIANS vārda.
P.O. Box 16, Rockville, MD 20850, USA
Latvija Šodien
Tikai $ 6.-
PBLA izdevums

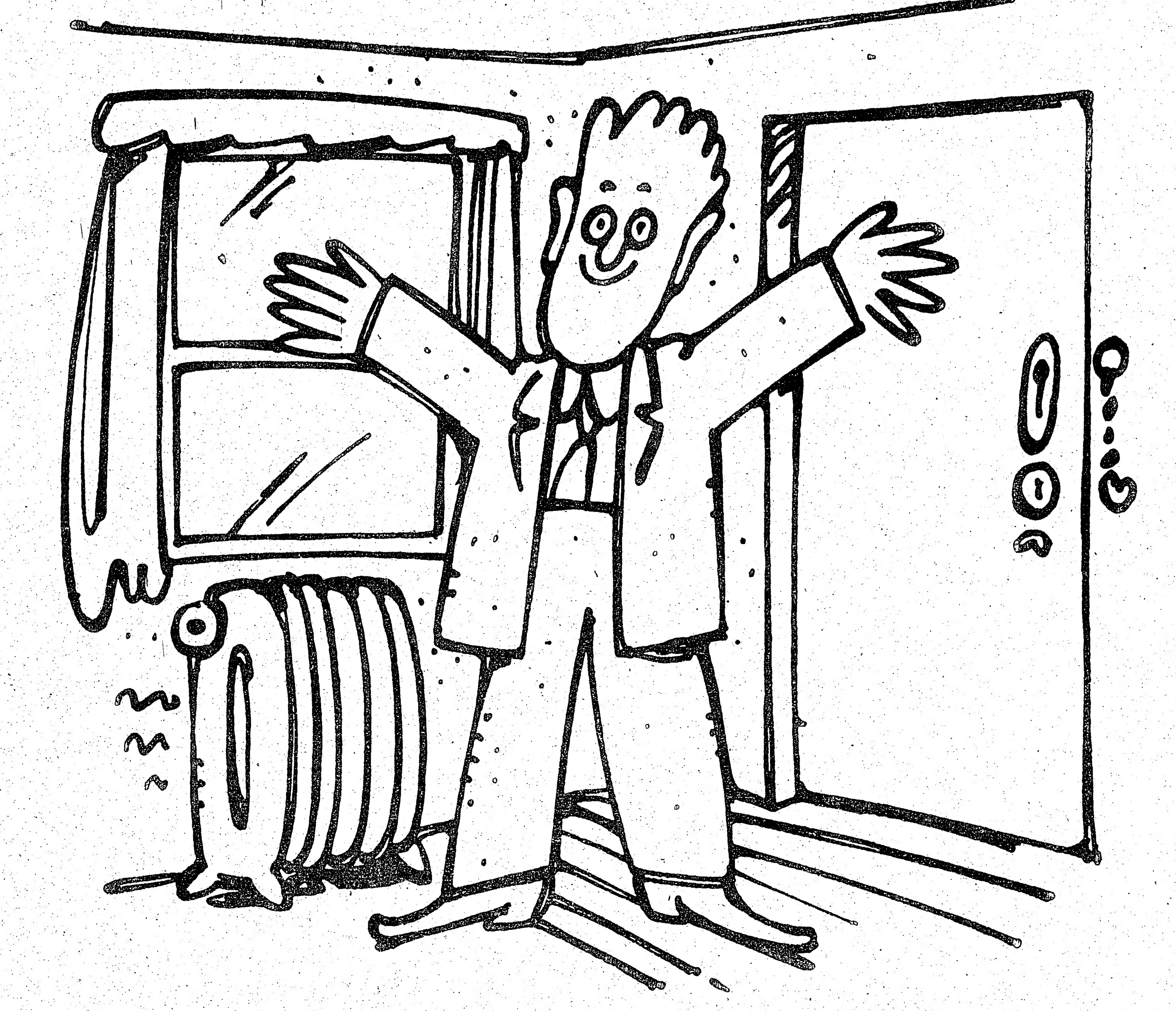

KĀ MĀJĀ IETAUPĪT ENERĢIJU

Divdesmit pieci proc. jūsu mājas siltuma var zust pa durvju un logu spraugām. Piemēram, māja zaudē tikpat daudz siltuma pa 1/4 collas lielu spraugu durvju apakšā, kā kad būtu mājas ārsienā izsists caurums bēzbola bumbas lielumā. Te daži padomi, kā ietaupīt enerģiju.

1. Ieliekot papildu rūti vienkāršiem stikla logiem, jūs zaudēsit uz pusi mazāk siltuma. Stingri pieguloši ziemas logi vai pat caurspīdīga plastika, piestiprināta no iekšpuses, var lieti noderēt.
2. Insulācija (weatherstripping) ap bīdāmu logu augšmalu un sāniem aiztur siltumu, lai tas neizietu pa logu salaidumiem.
3. Insulācija ap durvju rāmjiem, it īpaši durvju apakšā, uzturēs jūsu grīdas siltākas un pasargās no auksta vēja.

Lai gūtu vairāk informāciju par enerģijas taupīšanu mājā vai automašīnā, rakstiet: Ministry of Energy GMS Box 37, Queen's Park, Toronto, Ontario M7A 2B7.

Ontario ir laba dzīve. Saglabājiet to. Pataupiet to.

Robert Welch, Minister of Energy

William Davis, Premier

Ontario

Energy Ontario

Latvijas dienas atcere Sanfrancisko

Ziemeļkalifornijas pensionāru biedrības sanāksmi, veltītu 18. novembra brīvības ideālu pārdomām, 19. novembrī ievadīja māc. Ed. Putniņa vadītais svētbrīdis, kurā garīdznieki izteicās, ka latviešu tauta Latvijas vārdu ieslēgusi sirdī un to glabā kā svētumu. Šis vārds saistās ar mūsu cerībām un ilgām redzēt atkal savu zemi brīvu.

Pianiste Rasma Rekšāne piedalījās arī ar mūzikāliem priekšnesumiem un T. Sīlis referēja par tematu — ,,Dzejnieces Ilzes Kalnāres kvēlā sadegšana Latvijai''. Viņš plašāk pakavējās pie posma, kad dzejniece Kurzemes cietoksnī, tāpat kā dzejnieks Andrejs Eglītis, bija lielākie garīgā spēka devēji karavīriem Kurzemes cietoksnī. Ilze Kalnāre Latvijas traģiskās dienās ir devusi no sevis visu, ko vien cilvēks spēj dot, lai tikai paglābtu savu tautu un zemi no komūnistu varas otrreizējas okupācijas, lai tā netiktu iznīcināta. Dzejniece ir kvēli sadegusi mīlestībā un cīņā par Latvijas brīvību. Izcietusi nepelnīto sodu spaidu darbu nometnē, fiziski salauzta, bet garā palikusi stipra, viņa šodien no kapenēm paceļas kā simbols latviešu nesalauztajam garam.

Nobeiguma vārdos referents teica, ka zināmu gandarījumu dzejnieces ciešanām devis tas, ka Ilzei Kalnārei Dievs bija piešķīris atgriezties dzimtenē — savā tēvu zemē, ko viņa tik bezgalīgi mīlēja, par to cīnījās un cieta. Par to viņai Dievs bija lēmis apgulties sava Vējavas pagasta kapsētā. Pavadītāju vidū 1968. g. 21. septembrī neesot bijis neviena liekuļa, okupācijas varas kalpa un arī neviena komūnistu izaudzinātā dzejnieka. Klāt bijuši tikai latviešu patrioti, kas patiesā sirsnībā un mīlestībā gribējuši būt klāt ciešanu salauztās latviešu nacionālās dzejnieces izvadīšanā. Šie paši patrioti Ilzei Kalnārei uz kapa 1969. g. 10. augustā novietojuši pieminekli — pelēku granīta laukakmeni, kurā iekalti dzejnieces pašas vārdi: ,,Runā akmens, runā kalns, runā vārpas druvā...'', kas katram svētceļotājam — brīvās Latvijas skaisto gadu līdzdzīvotājam, liek atcerēties viņas dzejoli.

T. Sīlis

SĪKĀS ZIŅAS

* Ķīnas atombumbas izmēģinājumā radies milzīgs radioaktīvs mākonis, kas virzījies 32,700 pēdu augstumā pāri Britu Kolumbijai. Ar vēju radioaktīvais mākonis pārlidojis arī Albertas un Saskačevanas provinces, tālāk virzoties pāri Kanadai uz Atlantijas okeana pusi. Radioaktīvitātes koncentrācija ir samērā vāja un neapdraud Kanadas iedzīvotājus, ne arī faunu un floru.

* Šveice ir pasaulslavena ar saviem šokolādes ražojumiem. ,,Šokolādes spiegi'', kas strādā Suchard šokolādes fabrikā Bernē, piedāvājuši šokolādes noslēpumus Pad. savienības un Ķīnas sūtniecībām. Viņi arī aizsūtījuši rakstveida piedāvājumu Pad. savienības, Austrumvācijas un Skandināvijas sūtniecībām. Šveice atklājusi, ka ,,šokolādes spiegi'' ir kāds 20 g.v. jauneklis ar savu 19 g.v. saderināto, abi strādājuši šokolādes fabrikā. Pāris arestēts un ievadīta izmeklēšana par saimniecisku spiegošanu, mēģinājumā pārdot šokolādes ražošanas noslēpumus ārzemju varām. Apsūdzība nebūšot pārāk barga, kā parasti spiegošanas apsūdzībās, jo informācija nav paspēta nodot.

* Poļu dzejnieks trimdā Česlavs Milošs ieguvis 1980. g. Nobela prēmiju literātūrā 212,000 dol. vērtībā. Viņa literāros darbos attēlotas 20. g. simteņa šausmas, jo pats bijis aculiecinieks nacistu un komūnistu nežēlībai Varšavā Otrā pasaules kaŗa laikā. Viņa slavenākā grāmatā Zniewolony Unsyl (Captive Mind) attēlota dzīve totālitāros režīmos. Milošs dzimis 1911. g. Viļņā, Lietuvā un atstājis Poliju 1951. gadā. Milošs lasījis literātūras lekcijas Berklejas universitātē, Kalifornijā. Viņa darbi Polijā nav publicēti. 1978. g. Milošs ieguva 10,000 dol. Neustadt starptautisko godalgu literātūrā Oklahomas universitātē.

* Polijas ģimenes četri locekļi — 39. g.v. Demitrios Čučurelos, viņa sieva Bozena, 5 g.v. dēls Olafs un 65 g.v. sievas māte Melanija Gogola savā Ziemeļamerikas ekskursijas laikā atšķīrās Montreālā no 26 personu tūristu grupas, kas aizbraukuši uz Toronto. Čučurelosa ģimene jau ilgāku laiku plānojusi pārbēgšanu uz rietumiem. Pārbēgšanas izdevība viņiem radās Montrealā, Singera aptiekas preču veikalā, kuŗas īpašnieks iedeva pārbēdzējiem kāda advokāta adresi.

LATVIJAS KAROGI
(Latvian Flag Co.)

...Audiet mani karogā sarkanbaltisarkanā....
A. Eglītis

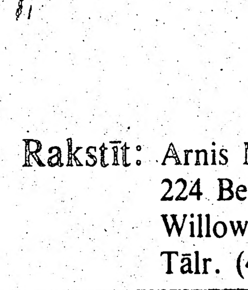

* 15'' x 30'' — $30.00
* 18'' x 36'' — $35.00
* 27'' x 54'' — $45.00
* 36'' x 72'' — $60.00

Visi karogi šūti no labas kvalitātes nailona.

Lūdzam pievienot vārdu, adresi, tālr. nr. un karogu lielumu. Čeki rakstāmi uz: **Latvian Flag Co.** Ontario iedzīvotājiem lūgts pievienot 7 % nodokli.

Rakstīt: Arnis Markitants
224 Betty Ann Dr.
Willowdale, Ont. Canada M2R 1A7
Tālr. (416) 222-1827

Polijā izšķirsies ...

(nobeigums no 1. lp.)

Amerikāņu izplatījuma elektroniskie superspiegi — jūtīgām televīzijas kamerām apbruņotie satelīti — tagad apstiprinājuši to, ka sarkanarmijas vienības sakoncentrētas Austrumvācijā, Polijas—Padomju savienības pierobežā, kā arī Čechoslovakijā, Ungārijā un citās Varšavas pakta valstīs. Kārtera brīdinājumu par amerikāņu sankcijām, tāpat arī varbūtēju militāru pretestību Brešņevs droši vien vēl neņem par pilnu. Ja Kremļa tanku ordas vēl nav sākušas velties pāri Polijas robežai, tad iemesls varbūt meklējams pavisam citur. Tās ir sarkano maršalu bailes par poļu patriotisko strādnieku bezkompromisa pretestību. Afganistanā saņemtais pēriens no turienes nacionālistu partizāniem ir sāpīgi skāris sarkanās imperijas vadoņu prestižu. Salīdzinājumā ar Afganistanu tas, kas sarkano armiju sagaida Polijā, ir tīrais bērnudārzs. Patriotiskie poļi krievus nīst, un tie bez šaubīšanās ziedos savas dzīvības un neielaidīsies nekādos kompromisa darījumos ar iebrucēju. Tāpat nav domājams, ka poļu armija paklausīs pavēlei vērst savus ieročus pret savas tautas brāļiem. Un ļoti iespējams, ka poļitruku apstrādātie sarkanarmieši, nonākot Polijā, ieraudzīs ainu patiesā skatījumā un atteiksies šaut uz strādniekiem, kas prasa tikai viselementārākās cilvēka tiesības. Stāvokli vēl sarežģī neraža, kuŗas rezultātā radies liels pārtikas trūkums un gaŗu gaŗās rindas pie veikaliem. Poliju no saimnieciska sabrukuma var glābt tikai rietumvalstu palīdzība, un Bonna ir pirmā, kas jau pieteikusi pāri par 2 bilj. lielu pirmo ne-

Ja Kremlis šodien okupētu Poliju, Vašingtona droši vien vēl neliktu svaru kausos savu atomieroču arsenālu. Diemžēl, konvencionālie militārie spēki Varšavas pakta valstīm nenoliedzami ir lielāki un arī pārāki nekā NATO aliansei.

Tūlīt pēc ievēlēšanas Ronalds Rēgens viceprezidenta Buša ierosmē, kas, kā zināms, savā laikā bija amerikāņu slepenā dienesta šefs, sasauca Pentagonu un ievērojamāko zinātnieku apspriedi, kuŗā iztirzāja Padomju savienības drudžainās militārās bruņošanās polītikas konsekvences globālā stratēģiskā plāksnē. Šī izcilā lietpratēju izlase, kas Rēgena valsts aizsardzības plānos apzīmēta ar necilo vārdu „B-1 vienība”, ir konstatējusi, ka palielinot militāro budžetu par 40 biljoniem gadā, ASV ir iespējams palikt pasaules spēcīgākās militārās valsts pozicijā. Līdzšinējā Kārtera administrācija bija pārāk zemu novērtējusi Kremļa pārspīlētās bruņošanās konsekvences. Brežņevs nav atmetis savu doktrīnu par „sociālisma uzvaru pasaulē”, t.i. Padomju savienības dominēšanu globālā apmērā. Te der atcerēties, ka arī Hitlers taču savas iecerētās jaunās Eiropas ietvaros patiesībā loloja uzspiest nacistu virskundzību visai pasaulei. Tikpat viegli kā sagruva uz fanātiskas un neiedomājamas polītiskas tuvredzības būvētais noziedzīgais hitleriskais fašisms, tikpat viegli, kad diena būs pienākusi, sagrīļosies un pīšļos pazudīs arī Brežņeva sarkanais fašisms. Interesanti atzīmēt, ka pieminētā Rēgena slepenās B-1 vienības lietpratējs Harvardas profesors Paips ir pārliecināts, ka Padomju savienības bruņošanās mērķiem ir agresīvs raksturs, bet CIA un ārlietu resora piedzīvojušais teorētiķis Meisijs Kokss ir izteicis varbūtību, ka tagadējai sarkanai imperijai ir tāpat kā cara imperijai mazvērtības kompleksā radusies paranoida baiļu sajūta no neeksistējoša citu valstu uzbrukuma.

Lai nu kā būtu, Ronaldam Rēgenam prezidentūru pārņemot, vissvarīgākā problēma būs izšķiršanās par amerikāņu pretsoļiem, paturot acīs Padomju savienības bruņošanās drudzi. Rēgena deklarējums, ka tikai stipras ASV ir vienīgais nodrošinājums pasaules mieram, ir vērā ņemams un pareizs. Šī lakoniskā Rēgena doktrīna, īstā laikā reālizēta, droši vien arī aizkavēs globāla militāra konflikta uzliesmošanu. Amerikāņu spēks apturēs Kremļa agresiju un amerikāņu diplomātija, aiz kuŗas stāvēs šis spēks, droši vien spēs izlabot arī daudzas pagātnē pieļautās kļūdas, kuŗu dēļ vēl šodien jācieš neskaitāmām tautām un valstīm.

Pieminot Polijas notikumus, atzīmēsim, ka Kremlis, neskatoties uz rietumos sacelto trauksmi, Polijā varbūt neatkārtos Čechoslovakijas dēku. Nav jāaizmirst tas, ka Padomju savienībai Polijā „stratēģisku satiksmes līniju nodrošināšanai” jau gadiem ilgi ir stacionētas vairākas sarkanās divīzijas. Ja nu Brežņevs šīs divīzijas iedomātos pastiprināt ar dažām tanku vienībām vai papildus divīzijām, vai pasaule to uzskatītu par kailu agresiju? Droši vien nē. Nav jāaizmirst, ka suverēnās Latvijas nokaušanai Kremlim bija nepieciešamas tikai dažas militāras bazes, bet ar šo bažu ierīkošanu Latvijas polītiskais liktenis bija jau apzīmīgots.

Polija ir sāpīga skabarga Brežņeva acī, bet čekai droši vien jau šodien ir vismaz ducis dažādu plānu,kā nožņaugt Valesas vadīto polītisko opoziciju. Par laimi Valesa nav viens. Aiz viņa stāv jau 10 miljonu Solidāritātes brīvās arodbiedrībās noorganizēto strādnieku, bet pats galvenais, aiz viņa stāv tās divīzijas, par kuŗām Staļins savā laikā ņirgājās — pāvesta neredzamās, bet neuzvaramās morālās divīzijas. Tā nav sagadīšanās, ka piecas minūtes pirms divpadsmitiem Valesa atrodas ceļā uz Vatikānu, lai tur tiktos ar Svēto tēvu.

Atzīmēsim Brežņeva pagājušās nedēļas ciemošanos Indijā. Nav šaubu, ka šai misijai Padomju savienība piešķiŗ lielu nozīmi. Brežņeva veselība iet lejup un viņu gandrīz katrā solī ar savu roku atbalstīja piekomandētais miesassargs ģenerāļa formā ietērptais ārsts. Lai arī kā Brežņevs fiziski neklunkurotu, polītiskās sarunās ar varaskārīgo Indijas pašreizējo valdības galvu Indīru Gandiju viņš droši vien izkaulēja zināmas koncesijas Maskavas atbalstam Padomju savienības un Sarkanās Ķīnas militārā konflikta gadījumā. Protams, Ķīna par uzbrukumu pagaidām nevar domāt,un arī padomju invāziju atvairot, tai būtu jācieš neiedomājami upuŗi, ja kaŗš sāktos jau rītdien. Militārie ciniķi norāda, ka krievi nespētu apglabāt kritušo ķīniešu līķu kaudzes. Arī pēc simts milj. vīru zaudēšanas Pekinga nekapitulētu, jo tā vēl joprojām varētu stādīt pretī Maskavai neizsmeļamās rezerves no sava 1 bilj. lielā iedzīvotāju kopskaita. Tas, par ko Brežņevs visvairāk nobažījies, ir Vašingtonas un Tokio slepenās sarunas ar Pekingu. Pekingas—Vašingtonas—Tokio trijstūris var izvērsties par jaunu dominējošu militāri stratēģisku faktoru. Ne par velti Jaundēlijā Brežņevs jau vaimanāja par „imperiālistu kaŗa-suņiem”, kas vervējot sev sabiedrotos, lai tādējādi apdraudētu Padomju savienību un visas mieru mīlošās pasaules valstis. Viņš pat nekaunējās, ignorējot paša invāziju Afganistanā un draudus Polijai, deklarēt, ka ikvienai tautai esot tiesības pašai izkārtot savas lietas, saglabāt savu suverēnitāti, un katras svešas varas iejaukšanās esot nosodāms imperiālistisks noziegums.

Aleksandrs Ķegumnieks

Apspiesto tautu komitejas organizētā demonstrācijā pie Pad. savienības sūtniecības Otavā pag. nedēļā piedalījās arī Kanadas komitejas cilvēka tiesību aizstāvēšanai Latvijā aktīvisti. Iespaidīgā demonstrācija izpelnījās Otavas preses un daudzu parlamentāriešu uzmanību. Foto V. Cinis.

Mēs nedrīkstam sūtīt sarkanarmiešus Polijā — nelietis Valesa var viņus pārorganizēt brīvo zaldātu arodbiedrībā!

Uzticība ...

(nobeigums no 1. lp.)

Padomes locekļu kandidāti vai padomē neievēlētie kandidāti balsu skaita kārtībā ir:

36.	H. Tichovskis	1186
37.	M. Lejiņa	1166
38.	E. Miniate	1160
39.	J. Koncis	1156
40.	M. Matīsa	1155
41.	A. Kalns	1154
42.	A. Vanags	1143
43.	Ž. Šmits	1141
44.	A. Retigs	1135
45.	R. Preisbergs	1105
46.	J. Pētersons	1090
47.	E. Reinbergs	1088
48.	K. Boriss	1072
49.	A. Lauris	1072
50.	I. Fogele-Vīksna	1070
51.	G. Šubiņš	1045
52.	R. Epneris	992
53.	A. Rāviņš	989
54.	K. Zichmanis	984
55.	D. Šmite	937
56.	E. Pulciņš	904
57.	E. Ziplāns	885
58.	P. Miniats	880
59.	Ž. Bukovskis	875
60.	V. Zariņš	855
61.	V. Kārkliņš	841
62.	L. Vēveris	811
63.	Ē. Bite	697
64.	A. Kalupnieks	697
66.	J. Ruško	517

Tāpat kā atsaucīgajiem talciniekiem balsu skaitīšanā bija jāpavada divas rosīgas dienas, tā arī vēlēšanu komisijas kasierim V. Vāgneram, ienākušos maksājumus reģistrējot un skaitot. Vēlēšanu laikā LNAK dalības maksās un ziedojumos saņemti 3597 dol. Kaut gan vecāki par 65 gadiem no dalības maksas atbrīvoti, tomēr daudzi pensionāri bija pievienojuši savus ziedojumus.

LNAK padomes vēlēšanu instrukcija paredz, ka pamatotas un rakstveidā formulētas sūdzības jāiesniedz vēlēšanu komisijai septiņu dienu laikā pēc rezultātu publicēšanas laikrakstā. Vēlēšanu komisijas adrese: Latvian National Federation in Canada, P.O. Box 285, Terminal „A”, Toronto, Ont. M5W 1B2.

Jaunievēlētā LNAK padome uz sesiju, paredzams, sanāks nākošā gada pavasarī, un tās uzdevums būs arī izvēlēt prezidiju uz nākošiem četriem gadiem, bet valdi uz vienu gadu, kā tas paredzēts statūtos.

R. Norītis

Ziņos par Madrides akciju

DV Kanadas valdes Ārējās Inf. daļas vad., Kanadas komitejas par cilvēku tiesībām Latvijā priekšsēdis P. Vasariņš mūs informē, ka DV KV Ārējās Informācijas daļas darbinieku nākamā darba kopas sanāksme notiks trešdien, 17. decembrī, DV namā, 125 Broadview Ave., apakšējā zālē, Toronto. Darba sekā pārskati par Madrides akciju, ieskaitot ziņojumus par darbību Madridē un pārrunas par turpmāko darbību. Lūdzu visus darbiniekus un tos, kas pēdējā laikā ir izteikuši vēlēšanos darba kopā piedalīties, uz šo sanāksmi ierasties.

V.S.